nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 8. novembra 1964

Leto XX. - Št. 255 (5938)

Ni povratka

V zadnjem tednu smo bili priča zanimivih dogodkov v svetu, ki so bili usodnega pomena za nadaljnji razvoj vsega človeštva. Naj omenimo v prvi vrsti veliko zmago demokratičnega kandidata Jonhsona na ameriških predsedniških volitvah in poraz nazadnjaškega in nevarnega republikanca Goldwaterja. Ves svet je nestrpno čakal, za koga se bo izreklo ameriško ljudstvo: ali za napredne ideje, zaradi katerih je moral plačati s svojim življenjem pokojni Kennedy, ali pa za povratek v hladno vojno in morda celo v fašizem. Izkazalo se je, da je povratek nazaj nemogoč, da si večina ameriških volivcev želi pomiritve in miru, da hoče konec rasističnih neredov, odpravo siromaštva. Drugi, morda nekoliko manj pomemben dogodek, pa je prvi govor novega tajnika KP Sovjetske zveze Leonida Brežnjeva po odstranitvi Hruščova pred tremi tedni. Novo sovjetsko vodstvo je sicer že pred tem zagotavljalo vsemu svetu, da se politika, ki jo je SZ vodila v zadnjih letih, ne bo spremenila, da se bo nadaljevala na osnovah miroljubne koeksistence in utrjevanja miru, razoroževanja itd. Vendar je v svetu vladala zaskrbljenost pred povratkom na staro, pojavljali so se ponekod v tisku veliki naslovi, (ki niso bili vselej zlonamerni) in zopet uporabljali besedo stalinizem zlasti v zvezi z nenadnim prihodom kitajskega vladnega predsednika v Moskvo. Drugi so upravičeno zaskrbljeno omenjali možnost popuščanja pred nesprejemljivimi kitajskimi težami in morebitnimi gnilimi kompromisi z njimi. No, govor Brežnjeva je pokazal, da se novo sovjetsko vodstvo ne namerava vračati nazaj. Kako se bodo sporna vprašanja reševala v prihodnjih tednih in mesecih seveda ne moremo prerokovati. Lahko pa trdimo, da je tudi petkov govor v Moskvi še en dokaz, da tudi v prvi deželi socializma ni povratka nazaj, da je pravzaprav nemogoč.

Omenili smo le dva značilna dogodka, ker dajeta okvir trenutnemu dogajanju v svetu, v Evropi in tudi nam ob tržaškem zalivu in vzdolž že s skoro deset let kar zelo odprte meje med jadranskima sosedoma. In če gledamo na dogodke pri nas prav v teh zadnjih tednih, potem moramo ugotoviti, da se razvijajo po isti logiki svetovnega dogajanja in dodati je treba, da pravzaprav niti drugače biti ne more.

Že pred prejšnjo nedeljo smo na tem mestu opozorili na javne manifestacije ob priliki desete obletnice londonskega sporazuma. Citirali smo tedaj tudi izjave odgovornih predstavnikov obeh držav, ki sta sporazum sklenili in pri tem podčrtali v bistvu njihovo skupno govorico: o pozitivnih posledicah sporazuma in o nujnosti, da se storijo nadaljnji koraki v smeri odstranjevanja pomanjkljivosti, da se ovire za to premostijo, da se odnosi v še večji meri normalizirajo. Obsoditi pa smo morali početje Bartolijevega kroga z nejgovim «prvim istrskim zoborovanjem», ki je bilo tako zelo v nasprotju s pomiritvijo in normalizacijo, ki je imelo namen ponovno podžigati stare strasti, odpirati stare rane predvsem pa postaviti zahtevo po reviziji sporazuma, poudarjajoč njegovo začanost itd.

Sedaj je to Bartolijevo zborovanje mimo in reči moramo, da se je spremenilo v pravo farso prav tedaj, ko bi bilo moralo doseči svoj višek z manifestacijo v mestnem gledališču. Tam se je pokazalo tudi od zunaj in javno, v najbolj drastični obliki, da se je poskus vračanja na staro izmaličil v pravo farso, katere glavni akterji so bili poleg Bartolija še tržaški nadškof in predsednik največje «julijsko-dalmatinske» organizacije v Italiji. Pokazalo se je pa predvsem, da je Bartoli postal pravi ljubljenec tržaških fašistov, njihov zastavonoša, skratka, da si je s svojim zborovanjem zaslužil častno misovsko izkaznico.

Pri tem poskusu vračanja v staro — za vedno minulo žalostno dobo — se je marsikaj zanimivega zgodilo, kar je omembe vredno. Zgodilo se je predvsem, da se tiste farse ni hotel udeležiti niti desničarski predsednik vlade pred desetimi leti, ki je londonski sporazum podpisala. Če ga je zaradi tega kakorkoli grizla vest, se je prav gotovo oddahnil, ko je zvedel, kaj se je na častitljivem odru tržaškega opernega gledališča dogajalo in je bil brez dvoma presrečen, da mu ni bilo treba biti «četrti», ki bi z odra prihajal in odhajal.

Dalje se je iz javne polemike zvedelo, da se liberalci, katerih voditelj je bil pred desetimi leti zunanji minister, niso strinjali z ostalimi tremi sredinskimi strankami, ki sestavljajo istrski CLN in tako imenovane «svobodne istrske občine», tako da je prišlo celo do njihovega izstopa. Prišlo je tudi na dan, da si pravzaprav niti sami voditelji zborovanja in njihovi prav tako vodilni sobratje iz drugih organizacij, še vedno niso na jasnem, koliko je pravzaprav vseh preseljencev iz Istre sploh in koliko jih je še posebej v Trstu. Ne gre namreč za malenkostno razliko, ki ne bi bila vredna omembe: gre za nič manj kot sto tisoč oseb! Tristo ali dvesto tisoč? Prvo številko navajajo prireditelji, drugo pa njihovi kritiki. Iz Bartolijevega govora pa izhaja tudi, da še vedno niso med seboj razčistili vprašanja vzrokov in nujnosti množičnega zapuščanja istrskih domov. Končno naj še ugotovimo, da je bila nadvse značilna tudi odsotnost predstavnikov oblasti — razen cerkvene seveda. Prav radi pa verjamemo clnovskemu glasilu, da je bila odsotna ogromna večina 50.000 beguncev, ki živijo v Trstu in seveda še večja večina tistih 150.000, ki živijo izven Trsta, ter da se je zborovanja udeležilo le 2000 takih, ki so bili predvsem radovedni. Končno so tudi letaki, ki so jih metali po nekaterih glavnih mestnih ulicah, dovolj zgovorno dali zborovanju fašistični pečat.

Vse torej v znaku poskusa vračanja nazaj. Poskusa, ki ni uspel tako kot ne uspeva niti v sodobnem mednarodnem dogajanju, zakaj povratek na staro je nemogoč.

DANES

V Moskvi je bil včeraj drugi del proslave oktobrske revolucije z vojaško parado in z govorom obrambnega ministra Malinovskega, ki je v glavnih obrisih ponovil vsebino govora Brežnjeva na včerajšnji proslavi v Kremlju. Značilno je, da doslej o tem govoru še ni bilo v svetovnem tisku posebnih komentarjev razen poudarjanja prvega vtisa, da je govor «popolnoma hruščovski», kar pomeni isto kot ugotovitev, da se bo sovjetska politika v glavnem nadaljevala po smernicah iz zadnjih let.

V ZDA včeraj ni bilo posebnih dogodkov, razen sporočila, da bodo v prihodnjih dneh prišli na razgovore z Deanom Ruskom zunanji ministri Nizozemske in Belgije, nato pa še Zahodne Nemčije, a pred njim tudi bonski obrambni minister, ki pa se ne bo omejil zgolj na razgovore v Pentagonu, temveč se bo sestal z odgovornimi funkcionarji državnega departmaja. Toda Ruskov predstavnik je smatral za potrebno poudariti, da se v vseh teh razgovorih ne bodo dogovarjali o reorganizaciji atlantskega pakta. — Pač pa se množijo vesti o poskusih naprednejših skupin v poraženi republikanski stranki, da bi odstranili Goldwaterjevo skupino, ki jo dolžijo hudega poraza. Toda zdi se, da jim bo poskus težko uspel zaradi prevelike razcepljenosti v stranki.

Novice iz Evrope se vrtijo še vedno okrog nemško-francoskega nesoglasja, ki ga bo skušal med nedeljskim obiskom v Parizu odpraviti bivši kancler in predsednik demokristjanske stranke Adenauer. Sedanji kancler Erhard, ki je z njim v sporu, je takoj odločno poudaril, da Adenauer nima nikakršnih diplomatskih pooblastil za razgovore z de Gaullom, kateremu bo samo pojasnil stališča bonske vlade, «da ne bo nesporazumov». Hkrati je Erhard povedal, da bo osebno obiskal Pariz in se sestal z de Gaullom, cene žitu pa bo njegova vlada določila pred 15. decembrom in jih sporočila pariški vladi, ki je zaradi teh cen postavila znani ultimat.

Iz Bolivije poročajo, da je vojaška junta razveljavila ustavo, sicer pa da vlada v glavnem mestu red, le šole so še vedno zaprte. Včeraj je vlada Venezuele sporočila, da je sklenila prekiniti diplomatske odnose z Bolivijo.

V Italiji se, kljub hladnemu vremenu nadaljuje predvolilna kampanja za upravne volitve, ki bodo 22. t. m. Prav za danes so napovedana številna predvolilna zborovanja, na katerih bodo nastopili mnogi prvaki vseh strank.

Danes pa bo tudi prvi dan vsedržavne stavke železničarjev, ki jo je napovedala CGIL in ki bo trajala sedem dni, t. j. do sobote 14. t. m.

LEONID BREŽNJEV

LYNDON JOHNSON

Pomen oktobra

Glasilo ZKJ je ob 47. obletnici oktobrske revolucije objavilo članek F. Dajića pod naslovom «Na praznik oktobra», v katerem povezuje pomen socialistične revolucije v SZ z dogodki v zadnjih desetih letih. V članku je med drugim rečeno:

«Vsako leto živi ob 7. novembru v mislih naprednih ljudi sveta spomin na Veliki oktober, njegove ideje osvoboditve delovnega človeka, ideje miru, napredka, socializma. To je rojstni dan prve dežele socializma — Sovjetske zveze.

Streli z «Aurore» so napovedali začetek nove dobe v zgodovini človeštva, ki je bila do tega časa zgodovina izkoriščanja in krivic. Danes se je že bistveno spremenila podoba sveta, če jo primerjamo s podobo izpred nepolnih pet desetletij. Socializem je že zdavnaj prestopil okvire ene države in postal svetovni proces. Danes se ideje socializma na svetu krepe, z njimi pa so usodno povezane ne samo tiste države, v katerih je bila uvedena socialistična družbeno politična ureditev, marveč tudi mnoge druge, ki so se nedavno osvobodile kolonialnega zatiranja in dobile narodno neodvisnost. Boj za mir, demokracijo in družbeni napredek, proti ostankom imperializma, je postal sinonim boja za socializem, od doslednega brezkompromisnega sodelovanja v njem pa bo odvisen tudi moralno politični vpliv zavestnih socialističnih sil v mednarodnih dogodkih.

V tako spremenjeni podobi sveta je Sovjetska zveza zavzemala in zavzema važno in odgovorno mesto. Nepozabne so ostale epopeje prvega leta sovjetske oblasti, leta državljanske vojne in boja proti tuji vojaški intervenciji, čas, v katerem je živel in ustvarjal Vladimir Ilič Lenin. Spominjamo se še let industrializacije in dobe velikih gradbišč prve petletke. Znane so nam požrtvovalnost in odpovedi sovjetskih delovnih ljudi, da bi svoje gospodarstvo razvili in odpravili v njem hudo zaostalost. Legendarna dejanja sovjetskih rdečearmejcev v II. svetovni vojni in od njih se bodo učila številna pokolenja, kako moramo ljubiti svojo deželo in se požrtvovalno bojevati proti fašizmu. V živem spominu imamo leta povojne obnove in graditve, polna zaupanja in upa v boljši in srečnejši jutrišnji dan. Pri tem so postali napori, težave in številne omejitve, ki jih je morala kot prva dežela socializma prevzeti naše Sovjetska zveza, sestavni del mednarodnih izkušenj boja za socializem.

In vendar bo zadnje desetletje bržčas zapisano v kroniki o razvoju ZSSR kot eno izmed najpomembnejših. Po Stalinu je bilo jasno, da se začenjajo napori za odpravo birokratsko-etatističnih deformacij, do katerih je prišlo v obdobju tako imenovanega kulta osebnosti. Očitno je bilo, da je treba v interesu miru in socializma stopiti na pot odstranjevanja številnih negativnih pojavov iz prejšnjega obdobja tako v notranji politiki kakor tudi v mednarodnem življenju. V tej zvezi je bil XX. kongres Komunistične partije Sovjetske zveze zgodovinski preobrat. Glede na posebno odgovornost Sovjetske zveze v okviru svetovnega socializma je bil to dogodek izrednega pomena tudi za mednarodno komunistično gibanje.

Sklepi XX. kongresa, ki pomenijo začetek premagovanja stalinističnih deformacij, so dali močno spodbudo novim družbeno ekonomskim gibanjem v notranjem življenju. Ti sklepi so opozorili, da se mora partija nasloniti na neizčrpne sile ljudstva, razvoja socialistične demokracije in družbenih odnosov, pospešenega gospodarskega razvoja države in povečanja materialne blaginje prebivalstva. Kongres je razglasil načela enakopravnega sodelovanja v mednarodnem delavskem in komunističnem gibanju. Podprl je tezo, da je potrebno enakopravno in prijateljsko sodelovati z vsemi socialističnimi državami, tezo o različnih poteh v socializem in o specifičnem prispevku vsake socialistične dežele k splošnim izkušnjam in razvoju socialistične misli. S kongresne tribune so naslovili na narode sveta poziv k miru, miroljubni koeksistenci, razvoju odnosov in nevmešavanju v zadeve drugih. XXII. kongres je pomenil naravno nadaljevanje tistih globokih preobrazb, ki so se začele na XX. kongresu in katerih ustvarjalnost je praksa že potrdila. Ta kongres je pomenil nadaljnjo uveljavitev vseh poglavij idej XX. kongresa in dal številne nove spodbude v procesu za nadaljnji razvoj sovjetske družbe.

Program KP SZ, sprejet na XXII. kongresu, je začrtal nova obzorja gospodarskega vzpona države in razvoja socialističnih družbenih odnosov. Vsekakor je načelnega pomena za nadaljnji razvoj sovjetske družbe to, da je bila potrjena marksistična postavka v programu, da «zgodovinski razvoj neogibno vodi k odmiranju države». KP SZ je poudarila kot svojo najvažnejšo nalogo izpopolnjevanje in dosledno izvajanje načel socialistične demokracije. «Vsestransko razvijanje in izpopolnjevanje socialistične demokracije» — je rečeno v programu KP SZ — «aktivna udeležba vseh državljanov pri upravljanju države, pri vodenju gospodarske in kulturne graditve, zboljšanje dela državnega aparata in krepitev ljudske kontrole nad njegovo dejavnostjo v obdobju graditve komunizma. V procesu nadaljnjega razvoja socialistične demokracije bo prišlo do postopnega spreminjanja organov državne oblasti v organe družbenega samoupravljanja.»

Politika miru, miroljubne koeksistence in sodelovanja držav z različnimi družbenimi sistemi, odpora proti sleherni obliki gospostva in izkoriščanja, je postala objektivna nujnost, imperativ sodobnega časa. Vse države sveta so dolžne prispevati svoj delež k ohranitvi miru, to pa je zahteva vseh naprednih sil in vsega miroljubnega človeštva. To so ideje, ki so bile vsestransko potrjene tudi s sklepi nedavne kairske konference neangažiranih dežel. S tem, da se ZSSR zavzema za popuščanje mednarodne napetosti, za splošno in popolno razorožitev, da navezuje enakopravno sodelovanje z mnogimi državami na svetu, je dala ta država svoj posebno važen prispevek k miru in si je s tako politiko pridobila in utrdila sedanji ugled in zaupanje v svetu. Podpis moskovskega sporazuma o delni prepovedi poizkusov z jedrskim orožjem je bil eden izmed plodnih dosežkov miroljubnih pobud sovjetske partije in vlade. Pridružitev skoraj vseh držav sveta moskovskemu sporazumu potrjuje, da take pobude soglašajo z globokimi težnjami in upi velikanske večine človeštva za trajno ohranitev miru. Svet pričakuje od velikih sil nadaljnje napore v smeri medsebojnega razumevanja, urejanja spornih vprašanj s pogovori, spoštovanje enakopravnosti in vzajemnih interesov v mednarodnih odnosih. Dosledno izvajanje take politike v dejavnosti sovjetske partije in vlade bo glede na vlogo, ki jo ima ZSSR v sodobnem dogajanju, v mednarodnem delavskem in komunističnem gibanju, še posebno velikega pomena.»

PO AMERIŠKIH VOLITVAH V ZDA ŽIVAHNA DIPLOMATSKA AKTIVNOST

V prihodnjih dneh obiščejo Washington Luns, Spaak, Schroeder in von Hassel

Predstavnik vlade ZDA poudarja, da ne gre za nikakršen načrt o reorganizaciji Atlantskega pakta - Wilson se bo šele januarja sestal z Johnsonom - Zaostritev med Washingtonom in Parizom zaradi Pompidoujevih očitkov, da ni bil obveščen o razgovorih za večstransko jedrsko silo

WASHINGTON, 7. — Državni departma je sporočil, da bodo prihodnje dni prišli na uradni obisk k Deanu Rusku trije zunanji ministri. Nizozemski zunanji minister Joseph Luns je prišel že danes. Z Ruskom in s podtajnikom Ballom bo razpravljal tudi o vprašanjih, ki so v zvezi z njegovim obiskom v Čilu, kjer se je udeležil slovesnosti ob priliki uradnega prevzema oblasti predsednika Freja.

Jutri pa bo prišel v Washington na Ruskovo vabilo belgijski zunanji minister Paul Henry Spaak. Prvi razgovor bo vodil z državnim podtajnikom za politične zadeve Awerellom Harrimanom.

V nedeljo 22. t.m. pa bo prišel zahodnonemški zunanji minister Schroeder. Predstavnik državnega departmaja Robert Mc Closkey je glede Schroederja izjavil, da bo obravnaval «vprašanja skupnega interesa» in da ga bo sprejel tudi predsednik Johnson.

Vladni krogi poudarjajo v zvezi z obiski, da ne gre za nikakršen posebni načrt posvetovanj, za katerega bi bila dala pobudo vlada ZDA, ker so se za Lunsov in Spaakov obisk zmenili zaradi tega, ker sta ministra obiskala Ameriko iz drugih razlogov. Zato gre zgolj za izmenjavo mnenj. Vendar pa se pri tem poudarja, da se bo govorilo o NATO in o drugih mednarodnih vprašanjih, «toda ne v taki meri, da bi to prispevalo k izdelavi ameriškega ali skupnega načrta za reorganizacijo atlantskega pakta».

Robert Mc Closkey je pri tem še posebej izjavil, da sploh ničesar ne ve o obstoju takega načrta, ki naj bi bil v decembru predložen vladama ZDA in Velike Britanije na atlantski konferenci. To izjavo potrjujejo tudi v Londonu, od koder je prišla vest, da je predsednik britanske vlade Wilson sklenil odložiti napovedan obisk v Washingtonu «zaradi notranjih vprašanj». Wilson bo prispel v Washington prve dni januarja in bo obrazložil Johnsonu smernice laburistične vlade. S to odložitvijo so se v Washingtonu takoj strinjali, kar bo imelo za posledico, da bodo na atlantski konferenci «vso razpravo zožili».

Pač pa je Schroederjev obisk dogovorjen na ameriško pobudo. Bonn je namreč v težavah zaradi sporov s Francijo po eni strani, po drugi pa zaradi enakosti pogledov zlasti glede večstranske jedrske sile. Schroederja so povabili torej predvsem zaradi vedno večjih nesoglasij s Parizom. V Parizu je namreč v prvem trenutku Johnsonova zmaga ugodno vplivala, v zadnjih dveh dneh pa so se odnosi zopet poslabšali, predvsem zaradi znanih izjav vladnega predsednika Pompidouja, ki je precej ostro kritiziral večstransko jedrsko silo in obžaloval, da Francije niso obvestili o diplomatskih pomenkih o tem važnem političnem in vojaškem vprašanju. Toda iz Washingtona so Francozom odgovorili, da so vladi ZDA stališča Pariza dobro znana, da bi se moral atlantski pakt reorganizirati. «Ne poznamo pa še nobenega francoskega predloga za to in ko ga bomo imeli v rokah, ga bodo vsi člani NATO pazljivo proučili».

Tako je izjavil Mc Closkey in dodal: «Glede večstranske jedrske sile pa se je v NATO večkrat razpravljalo že od leta 1960. Tedaj je imela Francija skupaj z vsemi ostalimi člani pakta na razpolago vse najpopolnejše informacije». Mc Closkey je nato še poudaril, da ostaja stališče ZDA glede tega nespremenjeno, ter da je netočna trditev, da Washington izvaja kakršen koli pritisk na NATO. Pričakuje se, da bo to ameriško stališče potrjeno tudi v prihodnjih dneh, ko bo prišel v ZDA zahodnonemški obrambni minister von Hassel na vabilo Mc Namare. Tudi zaradi spora s Parizom sta torej vladi v Bonnu in Washingtonu ponovno potrdili veljavnost von Hasselovega obiska, ki so ga hoteli že odložiti. Von Hassel pride v Washington v četrtek in bo vodil razgovore ne samo v Pentagonu, temveč tudi v državnem departmaju.

Danes se je zvedelo, da vlada

(Nadaljevanje na 2. strani)

Rezultat ameriških volitev

Danes pričetek sedemdnevne stavke železničarjev SFI-CGIL v presledkih

Železničarji bodo stavkali do sobote trikrat na dan po poldrugo uro - Stavki se je pridružil tudi avtonomni sindikat strojevodij - V torek pričetek stavke carinikov

RIM, 7. — Sindikat italijanskih železničarjev SFI-CGIL je potrdil stavke, ki jih je napovedal za ta teden od danes do sobote. Železničarji na vlakih bodo stavkali vsak dan trikrat po poldrugo uro, in sicer od 9. do 10.30, od 15. do 16.30 in od 22. do 23.30. Vlaki se bodo ustavljali na najbližjih postajah. Postajno osebje bo stavkalo vsak dan tri ure in pol na koncu jutranje izmene in tri ure in pol v začetku nočne izmene. Osebje, ki je zaposleno v delavnicah, na progah in v uradih bo stavkalo ves dan v torek in v petek. Osebje, zaposleno pri električnih napravah, bo prekinilo delo tri ure in pol pred koncem dnevne izmene v torek in v soboto. Zakupniki na malih postajah bodo prenehali z delom tri ure in pol pred dnevno izmeno danes, v torek, v četrtek in v soboto. Osebje pri zapornicah bo stavkalo po tri ure in pol v torek in petek. Stavki se je pridružil tudi avtonomni sindikat strojevodij (SMA). Strojevodje bodo stavkali jutri ves dan, naslednje dni pa enako kot potujoče osebje, včlanjeno v SFI-CGIL.

Osrednje tajništvo SFI-CGIL je proučilo danes rezultate prvega sestanka vladne komisije, ki proučuje vprašanja železnic. Izdalo je poročilo, v katerem pravi, da je žal ugotovilo, da niso hoteli predstavniki vlade sprejeti nobene obveznosti glede začetka uvajanja preureditve plač železničarjev, tako da bi ustrezile delu, ki ga opravljajo, čeprav ne bi to prineslo državi nobenih takojšnjih bremen. Da bi omogočil sporazum, je SFI pristal celo na to, da se začne uvajati preureditev plač šele z julijem 1965. Na ta predlog pa je podpredsednik vlade Nenni, ki je predsedoval sestanku, dejal, da je treba najprej spremeniti ustroj železnic, ozdraviti njihovo bilanco ter šele nato vzeti v poštev preureditev plač. Vladni predstavniki so tudi poudarili, da bo imel sklep komisije, ki bo končala svoje delo do konca marca 1965, samo posvetovalni značaj ter da bodo prepustili vladi, da sprejme njena priporočila ali ne. Iz tega sledi — pravi poročilo — da ni hotela vlada sprejeti nobene stvarne obveznosti, niti dati nobenega jamstva železničarjem, tako da bi pustila sindikatu odprto vsaj kako možnost za mirno rešitev spora. Spričo tega ni preostalo SFI-CGIL drugega, kot da potrdi sprejeti sklep o napovedi stavke.

Medsindikalni odbor carinskih uslužbencev (DIRSTAT, CISL, UIL in avtonomni sindikati) sporoča, da je napovedal petdnevno stavko carinskega osebja, ki bo trajala od 10. do 14. novembra. Sindikat carinskih uslužbencev CGIL pa je zaprosil za takojšnji razgovor z odgovornimi organi ter si pridržal sklep o udeležbi v stavki do jutri, če ne bo prišel med tem takšen odgovor, ki bi prispeval k ugodni rešitvi spora. Kot je znano, so uslužbenci carin že stavkali dva dni, t. j. 2. in 3. novembra, ker jim niso zboljšali raznih doklad. Stavka se tiče vseh carinikov, to je tudi tistih, ki so v službi na mejah ter v kemičnih laboratorijih.

Nadaljuje se tudi stavka pomorščakov, vkrcanih na ladjah družb Italia, Tržaški Lloyd, Adriatica, Tirrenia, Fidemar in SNAM, ki se bo končala v ponedeljek. Ladje se ustavljajo po štiri ure na dan v italijanskih pristaniščih in po 12 ur v tujih. V ponedeljek se bodo sestale sindikalne organizacije in razpravljale o morebitni zaostritvi stavkovne borbe.

Na ministrstvu za delo je bil zadnji sestanek, na katerem so razpravljali o obnovitvi konvencije INAM z lekarnarji. Sporazumeli so se na podlagi predlogov, ki jih je svoj čas dal minister za delo Delle Fave, s katerim so premostili vse razlike. Sporazum so podpisali INAM, Zveza zbornic italijanskih lekarnarjev (FOFI), italijanska zveza občinskih podjetij in druge organizacije. FOFI je sporočila vest pokrajinskim zbornicam lekarnarjev in je poudarila, da ni sedaj več nobenega razloga za protestne nastope lekarnarjev.

Minister Tremelloni na seji komisije 75

Nenni in Preti o stavki železničarjev - Intervju delegacije KPI, ki je obiskala Moskvo, z uredništvom «l'Unità»

RIM, 7. — V parlamentarni komisiji 75, ki mora proučiti državni proračun za prihodnje leto, je danes govoril finančni minister Tremelloni o predvidenih dohodkih od davkov in pripomnil, da bodo ti dohodki vrgli okrog 428 milijard več, kot v letošnjem letu. Davčni pritisk je že tak, da se država ne more poslužiti novih fiskalnih ukrepov in da je zato treba skrčiti izdatke. Novi fiskalni ukrepi, ki jih je vlada sprejela z namenom, da bi premostili sedanjo neugodno gospodarsko konjunkturo, vštevši ukrep o povišanju splošnega davka na promet, ki ga mora odobriti še poslanska zbornica, bodo vrgli okrog 420 milijard. Minister je hkrati poudaril, da ne gre toliko za količinsko izboljšanje davčnih dohodkov, kolikor za njihovo kakovostno izboljšanje; v tem pogledu smo dosegli od leta 1961 do letos že znaten korak naprej, saj so neposredni davki znašali leta 1961 komaj 22,8 odst. vseh davkov, medtem ko so v drugem tromesečju letos znašali že 30,5 odst.

V okviru predvolilne kampanje za bližnje upravne volitve, je podpredsednik vlade Nenni govoril v Novari, minister za reformo javne uprave Preti pa v Padovi. Oba sta se obširno zadržala na vprašanju železničarjev, ki so z jutrišnjim dnem proglasili šestdnevno stavko s prekinitvami, ker vlada ni mogla privoliti v povišanje njihovih prejemkov v višini deset tisoč lir. Za svoje utemeljene razloge, je vlada našla razumevanje pri sindikatih železničarjev CISL in UIL, sindikat italijanskih železničarjev SFI-CGIL pa ni privolil v to, da bi železničarji mirovali do marca (kakor je to predlagala vlada), ko bo posebna tehnična komisija pripravila osnutek reforme uprave državnih železnic, in je sklenil proglasiti stavko, dasi ni nobenega izgleda, da bi ta stavka mogla roditi kakršenkoli rezultat. Preti je v svojem govoru poudaril, da bi isto zahtevo postavili tudi drugi državni nameščenci, če bi vlada privolila v zahtevo železničarjev, kar bi — po poenotenje prejemkov državnih nameščencev, ki pomeni za državo že precejšnje finančno breme za prihodnja tri leta — zahtevalo naknadnih 175 milijard, ki jih država nima kje vzeti; pa tudi če bi jih uspela zbrati, bi to pomenilo inflacijo, ki ne bi oškodovala le železničarjev in drugih državnih nameščencev, ampak tudi vse druge delavce, ki živijo le od svoje plače.

La Malfa je govoril v Firencah in se je zadržal med drugim na vprašanju političnih posledic, ki jih je sprožila obsodba bivšega glavnega tajnika CNEN prof. Ippolita, in poudaril, da je krivično, da plača nekdo za izvrševanje ukrepov, ki jih sprejme politična oblast.

Jutrišnja številka glasila KPI «l'Unità» objavlja intervju s člani delegacije KPI, ki je obiskala nedavno Moskvo in se razgovarjala s sovjetskimi voditelji po odstranitvi Hruščova. Berlinguer je potrdil, da se sovjetski voditelji niso strinjali z njihovimi pripombami glede «načina», kako je bil Hruščov odstranjen, in da so poudarili, da so to zamenjavo izvedli po določbah ustave in strankinega statuta. Glavna kritika je v tem, da je Hruščov delal «po svoji glavi» in da so njegove pobude na področju kmetijstva in gospodarske politike, pa tudi na področju upravnih reform in strankine organizacije «povzročile zmešnjavo». Na zasedanju centralnega odbora KP SZ, na katerem je prišlo do odstranitve Hruščova, niso razpravljali o zunanji politiki, razen v kolikor je šlo za potrditev» strateške linije miroljubne koeksistence med državami z različnim družbenim redom, ki jo je utrdil XX. kongres in potrdili naslednji kongresi». Na vprašanje, kako je sovjetsko javno mnenje reagiralo na zamenjavo Hruščova, je Sereni dejal, da so ljudje v glavnem že vedeli za kritike na račun Hruščova.

Delegacija je obravnavala s sovjetskimi voditelji tudi vprašanja mednarodnega komunističnega gibanja, med temi tudi vprašanje odnosov med komunističnimi strankami, vprašanje mednarodne konference, pripravljalne konference in Togliattijevega memoranduma. Med razgovori so razčistili nekatere nesporazume, ugotovili pa so nekatera soglasja in nekatera nesoglasja.

Razgovor Fullbright-Popović

BEOGRAD, 7. — Predsednik političnega odbora ameriškega senata William Fullbright, ki je na vabilo jugoslovanske vlade prispel včeraj v Jugoslavijo, je danes obiskal glavnega tajnika za zunanje zadeve Koča Popoviča. Razgovora sta se udeležila tudi pomočnik ameriškega zunanjega ministrstva William Taylor in pomočnik državnega tajnika za zunanje zadeve Mihajlo Javorski. Senator Fullbright je danes dopoldne obiskal tudi predsednika odbora za zunanjo politiko in mednarodne odnose Vladimira Popoviča, s katerim je izmenjal mišljenja o vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Pri tem je bilo obojestransko izraženo mišljenje, da je senatorjev obisk koristen za nadaljnji razvoj sodelovanja in prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in ZDA.

Obiski v ZDA

(Nadaljevanje s 1. strani)

ZDA ne bo več plačevala svojega letnega prispevka v posebni sklad in za program tehnične pomoči OZN. ZDA so namreč za te programe prispevale 40 odst. izdatke. V OZN so pričakovali, da bo vlada ZDA letos doplačala 57 milijonov dolarjev. Delegacije namreč navadno sporočijo višino svojega prispevka na sestanku, ki je vsako leto 16. novembra. Letos pa predstavnik ZDA tega ne bo storil.

V zvezi z razprtijami, ki so nastale po porazu Goldwaterja in njegove republikanske stranke, se je zvedelo danes, da poskuša skupina republikanskih parlamentarcev v Washingtonu organizirati vsedržavno gibanje za «reformo vodstva in programa stranke na podlagi naprednih smernic.» Skupina se imenuje *«Sredin krožek»*, t. j. krožek, ki se sestaja vsako sredo. Odstraniti hočejo Goldwaterja in sedanjega predsednika stranke Deana Burcha. Parlamentarci so med volilno kampanjo podpirali kandidaturo guvernerja Scrantona proti Goldwaterju. Voditelj krožka je John Lindsay, ki je izjavil, da hoče «vrniti stranki Lincolnove tradicije.»

Isti namen ima tudi predsednik «Vsedržavne konference republikanskih guvernerjev» guverner države Idaho Robert Smylie, ki je dejal: «Republikanci so bili na zgrešeni poti glede vseh glavnih vprašanj». Goldwater pa je včeraj v Washingtonu izjavil, da se «poraz ne sme napihovati.» Trdi se, da Goldwater in Burch nimata nobenega namena odstopiti. Toda Goldwaterjevi nasprotniki so med seboj preveč sprti, da bi mogli upati na uspeh. Celo bivši veleposlanik v Južnem Vietnamu Cabot Lodge hoče sedaj ustanoviti v stranki svojo lastno skupino.

PO POPLAVAH V ZAGREBU

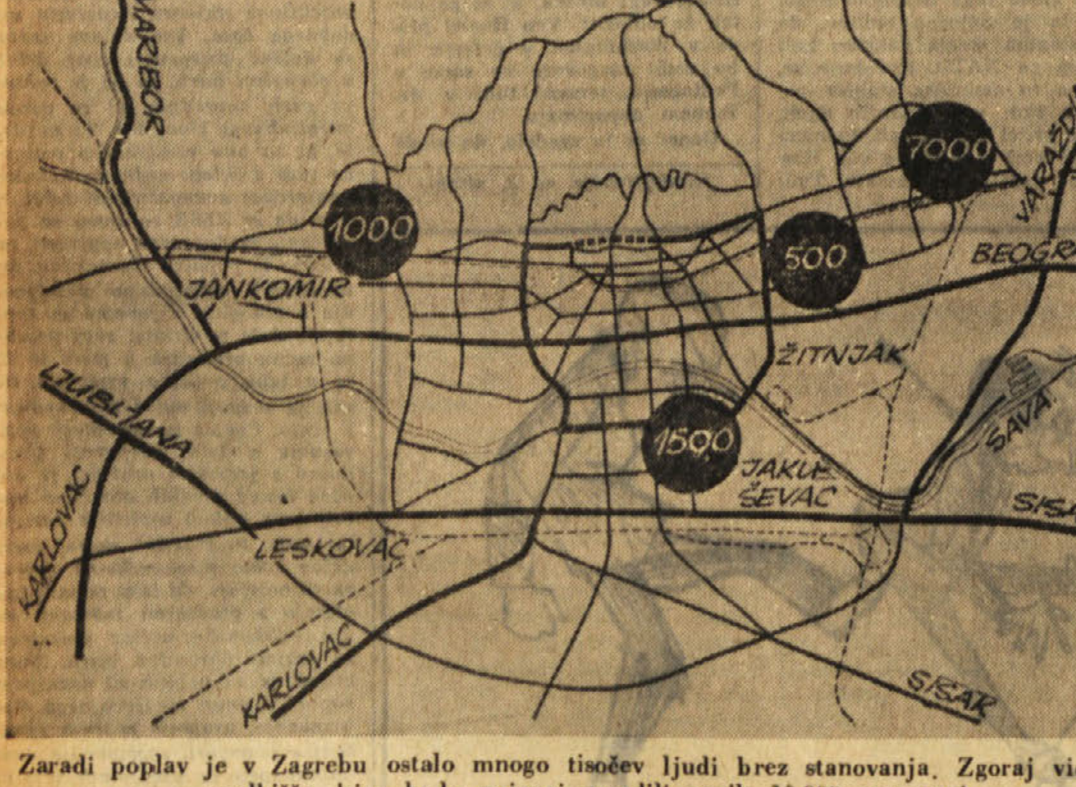

Zaradi poplav je v Zagrebu ostalo mnogo tisočev ljudi brez stanovanja. Zgoraj vidite gradbišča, kjer bodo najprej zgradili prvih 10.000 stanovanj

BEOGRAD, 7. — Za pomoč prizadetemu prebivalstvu od poplav Zagreba je bilo do včeraj na tekoči račun Narodne banke v Zagrebu nakazanih ena milijarda 904 milijone dinarjev. Poleg denarnih nakazil prihajajo v Zagreb vsak dan po železnici in s tovorniki pošiljke Rdečemu križu iz raznih krajev Jugoslavije in iz inozemstva. Prihodnji teden se pričakuje posebno letalo iz Holandske s tisoč odejami, 1700 paketi posebne hrane za otroke in dve vagonski pošiljki s konservirano hrano. Glavni odbor Rdečega križa Hrvaške je prejel danes pomoč, ki so jo preko češkoslovaškega Rdečega križa poslala češkoslovaška podjetja v vrednosti 255 tisoč češkoslovaških kron in pošiljko iz Zahodne Nemčije v teži 17.000 kilogramov, v kateri so obleke, odeje in drugo blago.

Veličasten pogreb Slobodana Penezića

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 7. — Več desettisoč meščanov mesta Beograd se je danes v slovesni dvorani republiške skupščine poslovilo od predsednika izvršnega sveta Srbije Slobodana Penezića in predsednika organizacijsko-poltiičnega sveta republiške skupščine Svetolika Lazarevića ki sta včeraj izgubila življenje v prometni nesreči v neposredni bližini Beograda. Od ponesrečenih so se najprej poslovili člani družine, zatem pa poslanci, člani kolektivov repupliške skupščine izvršnega sveta in ostali meščani. Na častni straži pri odru so se stalno menjali člani Zveze komunistov Srbije, glavnega odbora Socialistične zveze Srbije, skupščine in izvršnega sveta ter bivši borci druge proletarske brigade, katere politični komisar je bil Slobodan Penezić, bivši borci četrte črnogorske brigade, zatem predstavniki pokrajinskih skupščin, skupščine Titovega Užica, rojstnega kraja Penezića in Lazarevića in drugih družbeno-političnih organizacij Beograda. Ponesrečencem so izkazali zadnjo čast tudi načelniki diplomatskih misij, veleposlaniki Alžirije, Bolgarije, Indonezije, Kube, Sovjetske zveze, ki so položili vence.

B. B.

PROSLAVA 47. OBLETNICE OKTOBRSKE REVOLUCIJE V MOSKVI

Vojaška parada na Rdečem trgu Govor maršala Rodiona Malinovskega

Sprejem v Kremlju - Decembrska konferenca bo odložena?

MOSKVA, 7. — Danes, na dan 47. obletnice oktobrske revolucije, je bila na Rdečem trgu vojaška parada. Na tribuni Leninovega mavzoleja so stali sovjetski voditelji na čelu z Leonidom Brežnjevom in Aleksejem Kosiginom, poleg njih pa predstavniki komunističnih strank socialističnih dežel in med njimi tudi kitajski vladni predsednik Čuenlaj in diplomatski predstavniki ter vojaški atašeji. Poveljnik parade je raportiral maršalu Malinovskemu, obrambnemu ministru, ki je imel nato govor v katerem je ponovil, da bo KP SZ nadaljevala politiko svojih zadnjih treh kongresov ter «storila vse, kar bo potrebno za okrepitev enotnosti v socialističnem taboru in za strnjenost mednarodnega komunističnega gibanja na podlagi načel leninizma». Poudaril je zlasti sovjetsko politiko miru, toda spričo «grožnje imperialističnih krogov z vojaškimi pustolovščinami, Sovjetska zveza krepi svojo obrambo z opremo vojske z najmodernejšim orožjem». «Sovjetske oborožene sile so pripravljene skupaj z drugimi socialističnimi deželami braniti svobodo in neodvisnost ZSSR in vseh drugih socialističnih držav proti kakršnemu koli napadalnemu poskusu». Nato je poudaril gospodarske uspehe v državi, zlasti pa dobro žetev. Končno je ponovil, da hoče SZ ohraniti in utrditi mir ter izboljšati svoje odnose z vsemi državami.

Opazovalci poročajo, da so opazili med parado štiri rakete novega tipa. Med temi je bila za vojaške zahodne strokovnjake najbolj zanimiva protiraketna raketa, ki lahko uniči katero koli balistično raketo tudi na veliko razdaljo. Novost so predstavljali tudi: protiletalska raketa, dva tipa raket «zemlja-zemlja» in nova vrsta tako imenovanih «Stalinovih orgel».

Nocoj pa je bil v Kremlju svečan sprejem, katerega so se udeležile vse delegacije iz inozemstva. Med sprejemom so govorili po vrsti: predsednik vlade Kosigin, član prezidija Podgorni, prvi tajnik KP SZ Leonid Brežnjev, član prezidija Suslov, predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Mikojan, obrambni minister Malinovski in ponovno Brežnjev, ki je čestital mestnemu komiteju KP v Moskvi za uspelo organizacijo parade. Opazovalci so opazili zlasti, da so se britanski veleposlanik, francoski odpravnik poslov in drugi diplomati precej časa razgovarjali s Čuenlajem, s katerim se je pogovarjal tudi Malinovski. Ameriški veleposlanik Kohler pa se je srečanju s Čuenlajem izognil.

Zahodne tiskovne agencije poročajo, da se je iz zanesljivih virov zvedelo, da bo mednarodna konferenca komunističnih strank, ki je bila določena za 15. december, odložena. Baje bo dokončni sklep glede tega sprejet jutri ali pojutrišnjem na sestanku voditeljev delegacij, ki se ga bo udeležil tudi Čuenlaj, s sovjetske strani pa Brežnjev, Podgorni in Suslov. Posredno potrdilo tega sklepa, naj bi bila Čuenlajeva izjava nekaterim zahodnim diplomatom, da bo ostal še nekaj dni v Moskvi po odhodu ostalih delegacij, ki bodo odpotovale najpozneje v ponedeljek ali torek, medtem ko bo Čuenlaj ostal do petka. V Moskvi trdijo, da bo Čuenlaj podrobneje razpravljal s sovjetskimi voditelji o vprašanjih, ki so povezana s sestankom partijskih delegacij obeh držav, ki naj bi bil prve mesece prihodnjega leta v Pekingu.

O proslavah otkobrske revolucije poročajo tudi iz Pekinga, Berlina, Prage in drugih socialističnih držav, kakor tudi iz Tirane, kjer tisk še vedno poveličuje Stalina.

Bolivija

LA PAZ, 7. — Vojaška junta, ki je prevzela pred dnevi oblast v Boliviji po odhodu predsednika Estenssora, je ukinila ustavo iz leta 1961, ki je bila sprejeta pod predsedstvom Estenssora. Junta je razpustila tudi politično policijo pred obtožbo, da so policaji mučili ljudi. Trdi se, da se je okrog 180 oseb zateklo v tuja veleposlaništva. Sicer pa vlada v mestu mir in uradi ter trgovine normalno poslujejo, razen šol, ki so še vedno zaprte.

Iz Caracasa pa so sporočili, da je vlada Venezuele prekinila diplomatske odnose z Bolivijo.

SLOVENSKA IN HRVATSKA MANJŠINA V AVSTRIJI

Hrvati pri kanclerju dr. Klausu Kreisky pri slovenskih študentih

Kancler in zunanji minister sta poudarila, da je podpiranje narodnih manjšin v mednarodnem interesu Avstrije

DUNAJ, 7. — Zunanji minister dr. Bruno Kreisky je pred tremi dnevi obiskal na Dunaju *Klub slovenskih študentov*. V klubu je avstrijski zunanji minister predaval o vprašanjih avstrijske zunanje politike, po predavanju pa je odgovarjal na vprašanja slovenskih študentov o slovenski manjšini na Koroškem. Kreisky je priznal, da so nekatera vprašanja sicer še nerešena, da pa jih je Avstrija pripravljena urediti ob sodelovanju s slovensko manjšino. Pri tem je poudaril, da pravična rešitev manjšinskih vprašanj prispeva k mednarodnemu ugledu Avstrije.

V sredo 27. oktobra t.l. pa je avstrijski zvezni kancler dr. Klaus sprejel delegacijo gradiščanskih Hrvatov. Kakor je znano, vsebuje člen 7 avstrijske državne pogodbe tudi točna določila glede narodnostnih pravic hrvatske manjšine v Avstriji. Kot poroča njihovo glasilo «Hrvatske novine» in avstrijski tisk, je bil pri razgovorih navzoč tudi državni tajnik Soronics. Delegati pa so predstavljali *Hrvatsko kulturno društvo v Gradišču in Hrvatsko gradiščansko kulturno društvo na Dunaju*. Delegacijo sta vodila predsednika obeh društev dr. Linzer in Prikosovič. Delegacija je obširno informirala kanclerja o vprašanjih gradiščanskih Hrvatov in dr. Klaus je obljubil, da jih bo podprl, ker da je «v interesu Avstrije, da se narodnostne skupine podpirajo in da se ne decimirajo». Glasilo gradiščanskih Hrvatov poudarja, da delegati niso pred kanclerjem ničesar olepševali ali zamolčevali. List poudarja dalje, da obstaja spričo omenjenega poročila v avstrijskem tisku «upravičeno upanje, da bo zvezna vlada podpirala kulturne napore obeh naših društev» ter dodaja: «Zlasti pa nas veseli, da ni v interesu Avstrije decimiranje, to je zmanjšanje števila posameznih narodnostnih skupin, temveč njihovo podpiranje. Prav to pa je tisto, kar imajo v našem primeru neki naši «dobrotniki» v načrtu. Iz tega sledi, da je njihovo delovanje ne samo nasprotno interesom hrvaške manjšine na Gradiščanskem, temveč tudi proti interesom Avstrije.»

Kirk Douglas pri Titu

LJUBLJANA, 7. — Maršal Tito je sprejel danes na Brdu pri Kranju ameriškega filmskega igralca in producenta Kirka Douglasa in njegovo soprogo. Na sprejemu so bili navzoči tudi generalni tajnik predsednika republike Bogdan Crnobrnja in docent akademije za gledališče, film radio in televizijo Dejanko Sanović. Kirk Douglas je pred dnevi v okviru Kennedyjevega načrta «Ljudje ljudem», kot gost Akademije za gledališko umetnost, radio in televizijo, prispel v Beograd, kjer je imel razgovore s študenti. Predaval sicer je o vlogi igralca v sodobni družbi. Ameriški igralec si je s svojo skromnostjo pridobil simpatije Beograjčanov, ki so v njem predvsem spoznali resničnega človeka. Kirk Douglas je danes pred odhodom iz Ljubljane v Beograd s soprogo obiskal tudi ljubljansko Dramo, kjer se je razgovarjal s člani ljubljanskega gledališča.

TUNIS, 7. — Jutri bodo volitve za predsednika republike, ki se jih bo udeležilo en milijon 300 tisoč volivcev. Vložena je samo lista «Socialistične stranke Destur,» ki ima v programu graditev socializma. Zadnje volitve so bile 8. novembra leta 1959, ko je bil izvoljen Burgiba, ki je prejel 91,5 odst. glasov.

Erhard pojde v Pariz Adenauer brez pooblastil

Odgovor Parizu glede večstranske jedrske sile

BONN, 7. — Kancler Ludwig Erhard je danes izjavil v intervjuju za neki dnevnik, da bo v prvi polovici januarja prihodnjega leta obiskal Pariz, kjer se bo sestal z gen. de Gaullom. Kancler je poudaril, da se popolnoma strinja z obiskom Adenauerja v Franciji, kamor bo odpotoval v nedeljo. Se prav posebej pa je podčrtal, da «Adenauerjev obisk ne predstavlja diplomatske misije: Adenauer ne bo nosil s seboj nikakršnih poslanic, temveč bo samo jasno obrazložil stališče» zahodnonemške vlade de Gaullu, da bi se «izognili slehernemu nesporazumu».

Ko je govoril o cenah žita je dejal, da sklep glede tega zaradi volitev, ki bodo jeseni prihodnje leto, ne bo odložen, temveč da bo njegova vlada svoj sklep sporočila najpozneje letos do 15. decembra.

Glede večstranske jedrske sile pa je dejal, da je «predmet pogajanj». Poudaril je, da je njegovo stališče glede te sile pozitivno, toda njegova vlada noče skleniti dvostranskega nemško-ameriškega sporazuma kot trdijo v Franciji. Za francosko grožnjo glede možnosti bojkota sodelovanja v okviru evropske gospodarske skupnosti, pa je dejal, da gre za «drakonsko in nenavadno obliko» izjav. Izrazil je pripravljenost za zboljšanje odnosov s Francijo.

Glede 15-odstotnega zvišanja angleških uvoznih tarif pa je izrazil svoj «pridržek in bojazen, da bo ukrep škodoval svetovni trgovini, utegnil pa bi povzročiti tudi inflacijo v Angliji».

Poleg spora med Erhardom in Adenauerjem zaradi poslabšanja odnosov med Parizom in Bonnom, se nadaljujejo tudi napadi na socialdemokratskega predsednika Brandta. Nekateri demokristjanski voditelji iz Bonna so zahtevali, da mora zapustiti funkcijo zahodnoberlinskega župana. Gre za «afero o darilu», ki ga je predstavnik zahodnoberlinskega senata Korber prejel od podtajnika vzhodnonemške vlade Wendha ob zaključku pogajanj za propustnice.

LIZBONA, 7 — Sodišče je obsodilo na zaporne kazni od 17 mesecev do 6 mesecev šest oseb, ki so bile obtožene odporniškega delovanja.

SEDEM DNI V SVETU

Johnsonova zmaga

Najvažnejši dogodek v svetovni zunanji politiki prejšnjega tedna je bila brez dvoma velika zmaga Lyndona Johnsona na ameriških predsedniških volitvah. Prejel je kar 62,3 odst. glasov ob doslej največji volilni udeležbi v ZDA. Volivci, ki so glasovali zanj, so na ta način opravičili pričakovanje in izrazili hkrati tudi želje vsega miroljubnega človeštva.

Zmaga Johnsona in njegove politike, katere odlični predstavnik je tudi novo izvoljeni podpredsednik ZDA Humphrey, bo imela pozitivne posledice predvsem za celotno notranje življenje v ZDA. Zaupanje, ki so ga volivci izrazili Johnsonu, pomeni zaupanje politiki nadzorstva in omejevanja jedrskega oboroževanja, miroljubnega reševanja mednarodnih sporov, zmanjšanja mednarodne napetosti in izboljšanja odnosov z vsemi državami.

Toda spričo dejstva, da igrajo ZDA v svetovnih okvirih izredno važno in tudi odločilno vlogo, je hkrati jasno, da mora izid ameriških predsedniških volitev pozitivno vplivati na celotne mednarodne odnose, ki še prav posebno danes zahtevajo jasne poglede in odločnost držav, da si izberejo pot miru in mednarodnega sodelovanja. Pomen svoje zmage je najbolje poudaril sam Johnson, ko je dejal, da smatra zaupanje večine ameriških volivcev kot mandat izvajanja politike miru, pomiritve in boljšega življenja ameriškega ljudstva.

Izid volitev pa ima več pomenov. Predvsem dokazuje, da se velika večina Američanov zaveda današnje stvarnosti v svetu, ki tako odločno zahteva mir in mednarodno sodelovanje na osnovi koeksistence. Izid je pokazal, da so Američani proti antikomunizmu, proti megalomanskemu rasizmu, da zavračajo predsodke in razne deformistične koncepcije v mednarodnih odnosih, ki datirajo iz hladne vojne in s katerimi so nad vse resno računali Goldwaterjevi zagovorniki sile. Nadalje so Američani glasovali za povsem določen program predsednika Johnsona in njegove demokratske stranke. Na predsedniških volitvah so namreč hkrati z Johnsonom zmagale tudi zahteve, ki jih ta program postavlja in ki ga je začel že pokojni predsednik Kennedy ter ga tudi izvajal, dokler ga ni zločinska roka umorila. To je program miroljubne koeksistence, strpnosti, sporazumevanja, odgovornosti in krepitve odnosov z drugimi državami. Kot je znano, je bil prav v okviru tega programa podpisan tudi moskovski sporazum o delni prepovedi jedrskih poskusov. Na osnovi tega programa je vlada ZDA zavzela pozitivno stališče na ženevski konferenci o trgovini in razvoju, bila je nad vse aktivna v OZN in drugih mednarodnih organizacijah.

Johnsonova zmaga je posledica številnih činiteljev. Med prvimi razlogi je vsekakor politična odločnost in sposobnost Johnsona samega. Vsej svetovni javnosti je bilo jasno, da je bil med vso volilno kampanjo daleč nad svojimi nasprotniki. Predvsem je znal izkoristiti slabosti svojega protikandidata in ga spretno prikazal javnosti kot nerodnega amaterja. Seveda to vedno ni bilo lahko, ker je Goldwater do konca kampanje nastopal zelo odločno in samozavestno, tako da je marsikoga zapeljal. Toda Johnsonu je uspelo, da ga je v najvažnejših vprašanjih zunanje politike zelo prepričljivo pobijal ter prikazal ameriški javnosti njegov program kot nemogoč in nevaren. Tako je bil Goldwater poražen, hkrati pa se je kot nikdar doslej oslabila njegova republikanska stranka, ki se bo težko ponovno okrepila. Prav gotovo pa ni nobenega dvoma, da se bo morala najprej znebiti Goldwaterja in njegove reakcionarne skupine.

Izid ameriških volitev pa so tudi opomin vsem tistim, ki so poskušali, da bi potisnili svojo državo nazaj. Ponovno se je pokazalo, da hoče večina Američanov naprej, da si želijo progresivnega razvoja v svoji državi, da hočejo sodelovanje in mir in da nasprotujejo izsiljevanju in nasilju.

Italija

Od danes je v teku nova stavka železničarjev, ki bo trajala do 14. t.m., ker vlada izjavlja, da ne more ugoditi nobeni njihovi novi zahtevi po povišanju prejemkov, ki bi presegala ono, kar jim je že priznala z ukrepom o poenotenju plač.

V petek sta ministra za državni proračun Pieraccini in zakladni minister Colombo poročala v poslanski zbornici o gospodarskem in finančnem stanju dežele in o proračunu za prihodnje leto. Pieraccini je dejal med drugim, da se je stanje gospodarstva sicer nekoliko izboljšalo, da se je izboljšala tudi trgovinska in plačilna bilanca, vendar pa da s tem še nismo prebrodili težkoč neugodne gospodarske konjunkture. Vlada bo s svoje strani poskrbela, da bo poživila dejavnost na področju gradbeništva in na vseh tistih področjih, kjer lahko neposredno poseže s svojo investicijsko politiko, predvsem v podjetjih z državno soudeležbo, da bi tako vplivala na ugodnejši razvoj gospodarske dejavnosti in skušala obdržati zaposlitev na sedanji ravni.

Zakladni minister Colombo pa je prikazal finančno stanje državnega proračuna in orisal smernice vladne politike na tem področju, predvsem težnjo po znižanju primanjkljaja in omejitev izdatkov. Proračun za prihodnje leto predvideva 6.619 milijard dohodkov, 7.276 milijardov izdatkov in 656 milijard deficita, t.j. 38,6 milijarde lir manj, kot v prejšnjem proračunu.

V petek se je sestalo vodstvo KPI, da bi poslušalo poročilo delegacije, ki so jo poslali v Moskvo, da bi se razgovarjala s sovjetskimi voditelji o nedavnih dogodkih, predvsem o odstranitvi Hruščova in o drugih vprašanjih, ki zadevajo mednarodno komunistično gibanje in vprašanja demokracije v socializmu. Po seji so izdali resolucijo, v kateri se zatrjuje med drugim, da je vzroke za odstranitev Hruščova iskati v kritikah na račun njegove dejavnosti v tem zadnjem času in ki zadevajo «tako njegove metode v vodstvu, kot negativne posledice, ki so jih te metode povzročile zlasti v organizaciji gospodarstva, kmetijstva in stranke».

Vodstvo KPI je vzelo na znanje, da obstajajo med njo in KP SZ različna stališča glede «metode pri zamenjavi Hruščova, kakor tudi glede drugih vprašanj razvoja politične diskusije in socialistične demokracije». Hkrati se zatrjuje, da je bil «potrjen skupni namen, da se nadaljuje proučevanje in poglobitev teh vprašanj v bratskem duhu, ki je lasten obema strankama, ob spoštovanju vzajemne avtonomije in ne da bi to pomenilo vmešavanje v notranje zadeve ene ali druge stranke, pač pa namen, da se okrepi solidarnost v borbi za skupne smotre».

Potem ko je vodstvo KPI poudarilo, da bo nadaljevalo «lastno elaboracijo okrog vprašanj napredovanja v socializem v demokraciji in miru v deželi razvitega kapitalizma, ki je, kot Italija, socialno in politično močno razčlenjena» sporočilo dodaja, da KPI «pozdravlja z zadovoljstvom, da so se v teh dneh pokazali znaki izboljšanja odnosov med Ljudsko Kitajsko, ZSSR in drugimi socialističnimi deželami». Tudi zaradi teh razlogov je KPI naklonjena «vsemu temu, kar more prispevati k povrnitvi prijateljskih odnosov med vsemi socialističnimi državami»; iz istih razlogov vodstvo KPI «potrjuje veljavnost pridržkov glede sklicanja v tem trenutku nove mednarodne konference komunističnih strank».

Po odobritvi tega, kar je delegacija opravila v Moskvi, je vodstvo sklenilo sklicati zasedanje centralnega odbora stranke v prvih desetih dneh decembra. Vodstvo KPI je hkrati sklenilo poslati centralnemu odboru KP SZ pismo v imenu svojega centralnega odbora, v katerem mu čestita k 47. obletnici oktobrske revolucije, ki je «razbila sistem izkoriščanja in zatiranja narodov» in se zagotavlja, da KPI in italijanski narod «gledata s simpatijo na Vaše diplomatske pobude, ki težijo k izboljšanju odnosov med državami z različnimi družbenimi sistemi, na Vašo stalno akcijo v korist razorožitve. Potrditev politike miroljubne koeksistence od strani voditeljev KP SZ in sovjetske vlade naletijo na živo soglasje in podporo velikih množic naše dežele». Pismo se zaključuje: «Ideali marksizma in leninizma se bodo uveljavili v svetu, kolikor bolj odločno bo delo vseh komunističnih strank v smeri polnega razmaha vrednot svobode in demokracije, ki so lastne socializmu, za vedno globljo skladnost s stvarnostjo, tradicijami in značilnostmi vsakega naroda».

Govor Brežnjeva

Po odstavitvi Hruščova 15. oktobra letos, so novi sovjetski voditelji večkrat izjavili, da bodo nadaljevali z miroljubno politiko, vendar pa se je svet v večji meri prepričal o tem šele tedaj, ko je slišal dolgi programski govor novega prvega tajnika KP SZ Leonida Brežnjeva v petek na proslavi 47. obletnice oktobrske revolucije v Moskvi. Govor so opazovalci takoj označili kot «popolnoma hruščovski» in skrbno pazili, katere dele je kitajski ministrski predsednik Čuenlaj, ki je po 3 letih nepričakovano spet obiskal Moskvo, s ploskanjem odobraval. Ugotovili so lahko, da se je to zgodilo tedaj, ko je Brežnjev omenjal miroljubno koeksistenco ter vse tiste postavke sovjetske zunanje politike v zadnjih letih, ki so bile predmet kitajsko-sovjetskega spora. Zato so zaključili, da niti Čuenlaj ni mogel priti do drugačne ocene kot oni: da se namreč tudi po Hruščovi odstavitvi zunanja politika SZ ne bo spremenila.

Kako pa je s politiko v mednarodnem komunističnem in delavskem gibanju? V tej zvezi je bila najvažnejša izjava Brežnjeva, da je po njegovem mnenju konferenca komunističnih strank «zrela». Kot je znano, je bila tudi KP Kitajske povabljena na tako konferenco, katere datum je že določil Hruščov za 15. decembra letos. Toda vabilo je zavrnila. Brežnjev sicer tega datuma ni omenjal in ni izključeno, da se bo ta datum premaknil. Važnejše je, da je ponovil staro stališče o nujnosti konference. Druga važna postavka v tem predlogu pa je, da se je Brežnjev skliceval na sklep izjave 81 komunističnih strank iz leta 1960 glede periodičnih sestankov teh strank. Toda šele prihodnji teden in morda meseci bodo pokazali, ali si Brežnjev zamišlja decembersko konferenco v tistem smislu obsojanja in izključevanja, zaradi česar so konferenci nekatere komunistične stranke nasprotovale. Doslej še ne moremo vedeti, ali je novo vodstvo Sovjetske zveze v svojih zamislih konferenci dalo bistveno drugačen značaj. Vse to iz govora Brežnjeva ne sledi morda zaradi tega, ker še ni jasno ali bi po odstavitvi Hruščova KP Kitajske na konferenco pristala.

O tem se že, zlasti na Zahodu, mnogo piše in razpravlja. Navajajo se številne trditve iz člankov v kitajskem tisku, iz katerih je moč sklepati, da smatrajo kitajski voditelji da je sedaj z odstavitvijo Hruščova odstranjen tudi glavni razlog, ki je preprečeval rešitev sovjetsko-kitajskega spora. Zato nekateri domnevajo, da se bo konference udeležila tudi Kitajska.

Vsekakor je prav v teh odnosih novega vodstva SZ do ostalih komunističnih strank bistvo vprašanja, zaradi katerega so nekatere komunistične stranke po odstavitvi Hruščova izrazile svojo zaskrbljenost. Nenadni Čuenlajev prihod v Moskvo na proslavo 47. obletnice oktobrske revolucije je to zaskrbljenost nekoliko povečal. Šele rezultati njegovih razgovorov bodo pokazali, ali je bilo povečanje zaskrbljenosti upravičeno.

Bolivija

V Boliviji se je prejšnji teden uprla vojska in prevzela oblast. Predsednik Victor Paz Estenssoro, ki je bil dvanajst let na oblasti, je moral odstopiti in je s svojimi najožjimi sodelavci pobegnil v Peru. Na oblast je prišel leta 1952 s tem, da jo je iztrgal iz rok tedanje vojaške junte. Pobegli predsednik je letošnjo spomlad prepričljivo zmagal na volitvah in postal tretjič predsednik Bolivije. Zanj je glasovala velika večina bolivijskih volivcev in s tem tudi za njegovo Nacionalno republikansko gibanje — MNR. Toda že po treh mesecih se je MNR razklal na skrajno levico, neodločni center in profašistično desnico, tako da je v državi prišlo do resnih neredov. Spopadi med uporniki in policijo so trajali deset dni. Posledica so bili številni mrtvi in ranjeni. V La Pazu, glavnem mestu Bolivije, so že objavili, da je upor zadušen in da vlada v vsej državi red in mir — ki pa ni trajal niti dva dni.

Novi vojaški junti sta najprej predsedovala bivši podpredsednik general Rene Barrientos in Alfredo Candia. V vladi so bili trije polkovniki in en general. Toda tudi ta formacija ni trajala več kot en dan. Alfredo Candia je naslednje dne odstopil. Estenssoro je takoj izjavil, da ga je ambiciozni general izigral in izdal.

Ne glede na to, da je Bolivija ena izmed tistih latinskoameriških držav, z neurejenimi in zmedenimi političnimi razmerami, ki pogosto povzročajo nepričakovane paradoksalne dogodke, je kljub temu težko verjeti, da bi mogli imeti študenti in delavci nekaj skupnega s tendencami skrajnih desničarskih elementov in da bi bili sredstvo v rokah oligarhije in monopolistov. Tudi ni verjetno, da bi se mogli strinjati z vojaškimi poveljniki, ki mnogokrat delujejo po navodilih, ki prihajajo izven Bolivije. Zaradi tega se trenutno postavlja povsem logično vprašanje: Kaj sedaj? Upravičena je tudi bojazen, da bo do pravih notranjih sporov šele prišlo. Začetek takih sporov je vsekakor odstop omenjenega Candia.

Požrtvovalna Rita

ED IACY

Ko sem Rito prvič videl, mi ni bila všeč. Prišla je v našo trgovino z možem in s tastom. Bila je visokorasla in lepa ženska. To je bilo videti, četudi je nosila hlače, moško srajco in debel lovski suknjič. Imela je morda 28 let, eno ali dve leti več kakor njen mož. Moj najmlajši brat Al ni mogel odvrniti pogleda od nje.

Toda najprej moram opisati našo trgovino. Živimo v bližini kanadske meje, od katere nas loči samo gost in temen gozd. Ni ne reke ne stražnikov ne carine. Zemljišče je skorajda neprehodno, gozd divji, brez stez in kažipotov. Pravijo, da živi v gozdu samo nekaj indijanskih traperjev, toda nikoli jih nismo videli, ker prodajajo kože Kanadčanom.

Po vojni so nekateri zmešani bogataši prihajali v te kraje na lov. Nagovarjali smo jih, naj se vrnejo, toda bili so vztrajni. Oskrbovali smo jih s puškami in oblekami. Seveda je bilo vse to drago, a oni niso vprašali za ceno. Pozneje so pričeli prihajati tudi drugi, ki so bili željni lova v nedotaknjeni prirodi. To nam je prinašalo več dohodkov kakor obdelovanje izkrčene zemlje. Nismo se mogli pritoževati.

Jim Harris, Ritin tast, je imel nekaj manj kot šestdeset let. Verjetno se je poročil zelo pozno, ker je bil njegov sin Jim mlajši videti prej kot vnuk kakor njegov sin. Vsi trije so najeli naš džip in se naslednjega dne odpeljali proti gozdovom. Moram pripomniti, da so z vozilom lahko prodrli samo približno dvajset kilometrov. Ceste ni bilo in niti je nismo hoteli graditi in kvariti prirodo.

Harrisovi so nam povedali, da se bodo zadržali na lovu teden dni, in prav gotovo bi bili pozabili nanje, če ne bi bili začuli že 48 ur pozneje ropota motorja pred hišo. Rita se je vrnila z džipom, v katerem je na zadnjem sedežu ležal njen mož Jim. Skočila je iz kabine in dvignila Jima, kakor da bi bil otrok. Nezavestnega je odnesla v posteljo, medtem ko smo mi telefonirali zdravniku Ashu. Leta je potreboval vsaj pol dneva od Prestona do nas, morali pa smo dobiti takoj zvezo in biti je moral doma.

Rita se ni ganila od postelje svojega moža, celo hrano smo ji morali prinašati, četudi smo jo nagovarjali, naj si odpočije. Ko se je malo pomirila, nam je pripovedovala, da so pod večer drugega dne postavili svoje šotore v soteski, imenovani «Slepič». Ponoči je stari Harris vzel puško in odšel, da bi dognal, od kod prihajajo živalski glasovi, ki motijo nočni mir. Rita je medtem sedela ob ognju in čakala, da se tast vrne. Toda on se je spotaknil, njegova puška se je sprožila in strel ga je zadel v trebuh. Samo norec bi streljal v tej luknji, ker so vsi obronki iz krušljivih skalnih sten.

Jim mlajši je spal v svoji vreči in nanj je padla velika gmota odtrgane zemlje in kamenja. Pok je pretresel stene, kakor na primer en sam žvižg lahko sproži snežni plaz.

Soteska Slepič je oddaljena dobrih trideset kilometrov od kraja, do koder so mogli priti z džipom. Rita se je znašla v silno mučnem položaju z dvema hudima ranjencema. Stala je pred veliko odločitvijo, ker je mogla pamagati samo enemu. Naložila si je svojega moža na rame in ga nosila vseh trideset kilometrov do vozila. Plazila se je, hodila, padala, se vzpenjala ter končno le našla džip in se pripeljala do naše hiše.

Občudovali smo jo. To je bilo celo za moškega junaško dejanje; svojega moža je morala imeti pač zelo rada. Moj brat Al in Jack Faro, indijanski farmar, ki sta poznala gozd kakor lastni žep, sta se takoj odpravila iskat starega Harrisa. Moja žena in jaz sva ostala pri Riti in ranjencu.

Ko je prišel zdravnik, je storil vse, kar je bilo moč storiti, vendar je kazalo, da je stanje Ritinega moža brezupno. Iz Prestona smo poklicali rešilni avtomobil, čeprav smo vedeli, da Jim ne bo vzdržal nekaj sto kilometrov dolge vožnje. Rita je rotila zdravnika, naj reši njenega moža. Stari Ash je dober zdravnik, vendar Jima ni mogel rešiti, ker je zgubil preveč krvi. Naslednjega dne je umrl.

Rita ni več toliko jokala kot prej. Kot da je padla v trans, je sedela ob postelji svojega moža, kakor da bi bil še živ.

Popoldne sta se vrnila Al in Jack Faro. Našla sta kraj, kjer je bil Ritin tast ranjen, krvavo sled in šotore, nista pa našla njegovega trupla. Temu se nismo čudili, ker živi v gozdu veliko volkov.

Ko je Rita zvedela to novico, je bila vsa iz sebe. Obtoževala se je, da je ona kriva, ker je pustila ranjenega in slabega človeka samega v pustem gozdu. Spravili smo jo v posteljo in zdravnik ji je dal injekcijo za pomirjenje.

Naslednjega dne je bila videti Rita že dosti bolj mirna. Slekla je krvavo lovsko obleko in se oblekla v ženska oblačila. Šele zdaj smo videli, kako je bila lepa. Moj brat Al toliko da ni ponorel. Hotel ji je ponuditi zakon in komaj smo ga prepričali, da čas ni primeren za take razgovore.

Medtem smo na zdravnikov predlog pokopali Jima v skromnem grobu ob poti. Rita je s tem soglašala, ker je menila, da bi si bil njen mož gotovo želel biti pokopan v bližini svojega očeta. Vztrajala je, da postavimo dva kamnita nagrobnika: za Jima mlajšega, ki je umrl devetnajstega, in Jima očeta, ki je umrl tri dni prej — šestnajstega.

Ko se je znočilo, se je zdravnik odločil, da bo odpotoval naslednje jutro. Rita ga je poprosila, če sme odpotovati z njim. Dala mu je svoj naslov in petsto dolarjev za oba nagrobna spomenika in za stroške pogreba, če bi kdaj našli truplo njenega tasta. Želela je, da bi ga pokopali ob njegovem sinu.

Poslovili smo s solzami v očeh. Ta tragedija nas je zelo zbližala Rito. Zdravnik je pravkar pognal motor, ko je pribrnel avtomobil državne policije. Iz njega sta skočila dva policaja in — ne boste mi verjeli — povedala, da imata nalog za aretacijo Rite zaradi umora!

To je bil višek razburjenj zadnjih dni. Taka obdolžitev nam je bila nerazumljiva. Al se je hotel celo z revolverjem postaviti policajema po robu. Toda oba sta vztrajala. Če je Rita nedolžna, se bo že pokazalo na sodišču.

Kaj se je v resnici zgodilo?

Stari Harris je bil velik bogataš in je sedel na dolarjih, toda svojemu sinu ni privoščil niti centa. Rita je vedela, da bo sin prišel do denarja šele, ko bo stari umrl. Zato je iskala priložnost, da mu čimprej pomaga s sveta. Lovski izlet ji je del idejo, kako bi se starega Jima najlaže znebila.

Ko so v šotorih polegli, da prenočijo, je stari Harris slišal živalske glasove in odšel, da vidi, kaj se dogaja v soteski. Njegov sin je že spal. Rita je zlezla iz spalne vreče in odšla za tastom. Brž ko sta se malo oddaljila, je sprožila strel tastu v trebuh in pohitela nazaj, da natvezi možu zgodbo o nesrečnem dogodku. Toda Rita ni poznala skrivnosti starih kanjonov in nevarnosti, ki jih lahko sproži samo en strel. Ko se je vrnila k šotoru, je našla svojega moža zasutega pod zemljo in kamenjem.

Rita je poznala zakon o nasledstvu. Po njem bi ona, če umre njen mož pred očetom, ne podedovala ničesar. Toda če doseže, da Jim ne umre pred očetom, in to dokaže, je očetov dedič sin in za njim ona. To ji je torej dalo nadčloveško moč, da je prenesla moža celih trideset kilometrov daleč do vozila in ga nato pripeljala do naše hiše, da bi umrl pred pričami. Računala je, da je stari Harris umrl takoj, vsekakor pa pred svojim sinom.

Toda stari Harris ni umrl. Neki traper, ki je bil v bližini soteske, je slišal strel. Prihitel je gledat, kaj se je zgodilo; vedel je, kako nevarno je streljati v kanjonu. Našel je ranjenega starca in ga prenesel do bližnjega jezera, kjer je ribaril neki strasten ribič. Leta je s svojim majhnim hidroavionom prepeljal ranjenca v kanadsko bolnišnico.

Tako je stari Harris povedal policiji vse, kar se je zgodilo. Dva tedna kasneje se je pojavil kot priča, ko je porota sodila Riti.

Moj brat Al še danes trdi, da je umrla Rita na električnem stolu po nedolžnem. Tudi moja žena je na njegovi strani. A jaz — ne vem. Toda že, ko sem jo videl prvič, mi ni bila všeč.

Stane Sever kot Zgagar v Moscheti

Cankarjev «Martin Kačur» v Rizzolijevi zbirki

Biblioteka Universale Rizzoli, ki izdaja zbirko knjig žepne oblike, je kot svoj dvojni zvezek 2099-2100 izdala knjigo *Ivan Cankar, Biografia di un idealista*. To je prevod romana *Martin Kačur* (ki ima v slovenščini podnaslov Življenjepis idealista.) Prevod je oskrbel prof. Ciril Kutin (Cuttin), ki je nekaterim našim bivšim maturantom znan, ker je bil večkrat član maturitetnih komisij na slovenskih šolah v Trstu.

Prevajalec je knjigi dodal še dokaj obširen uvod o Cankarju in njegovem delu, pa tudi o dobi in okolju, v katerem je Cankar živel in delal. Prof. Kutinu smo vsekakor lahko hvaležni za njegovo delo in zadovoljni smo tudi lahko, da je prevod prišel v zbirko, v kateri izhajajo najpomembnejši mojstri svetovne književnosti. Razen tega pa je to tudi — zaradi nizke cene — zelo razširjena zbirka. Cankarjevo delo bo torej prišlo v roke številnih bralcev.

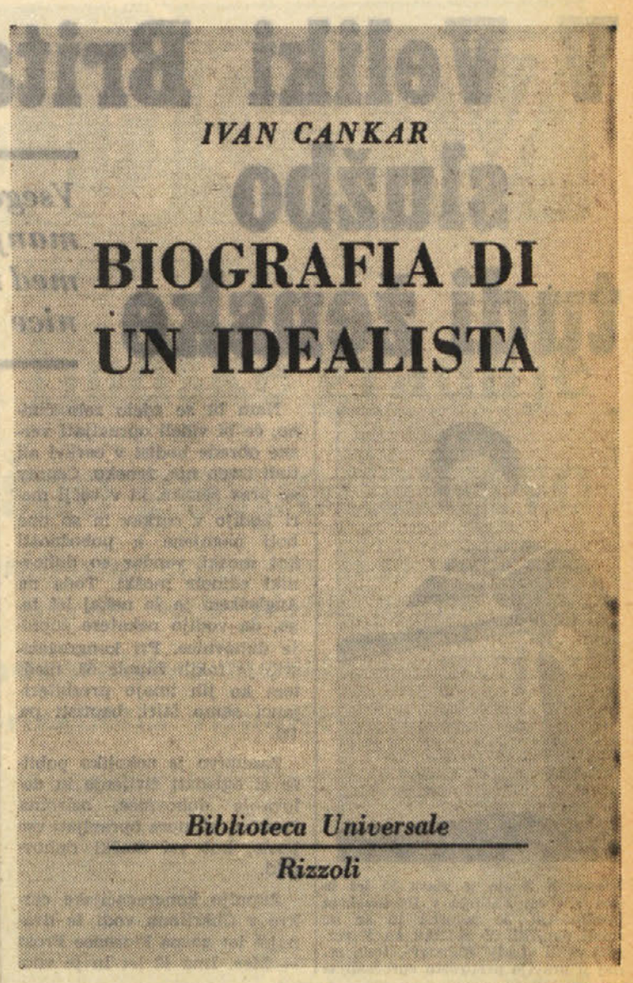

NESMRTNI VELIKAN UPODOBLJEN V ROMANU

Irving Stone: V ZANOSU IN OBUPU *Življenje, delo in doba Michelangela*

Pisatelja smo že spoznali tudi po slovenskem prevodu (še pred vojno) knjige o Van Goghu - Novi roman je izšel pri Državni založbi Slovenije v 2 knjigah, katerih tudi zunanja podoba je vzorna

Vsi tisti, ki imajo radi romanizirane biografije velikih mož, bodo več kot zadovoljni z obsežnim romanom o največjem kiparju sveta, nesmrtnem umetniku Michelangelu Buonarrotiju. Roman je napisal znani ameriški pisatelj Irving Stone. Ce se spomnimo na njegovo biografijo o Jacku Londonu, zlasti pa na roman o Van Goghu «Sla po življenju», ki smo ga nedavno ponovno dobili v slovenskem prevodu, potem smemo tudi od romana o Michelangelu nekaj pričakovati. In v resnici tudi ta biografski roman slovenskih bralcev ne bo razočaral, kot ni razočaral drugih bralcev po svetu. Zato bodo z veseljem pozdravili slovenski prevod romana «V ZANOSU IN OBUPU», ki ga je pripravila Državna založba Slovenije in uvrstila v svojo zbirko Biografije. Roman v dveh zajetnih knjigah, ki ga je v slovenščino prestavil Bogo Pregelj, bo zaradi svojih kvalitet uvrščen med prevode tistih velikih del, ki jih poznajo vsi kulturni narodi sveta.

Vsebino romana «V zanosu in obupu» kaže že značaj dela sam. To je pač biografski roman, ki pripoveduje o Michelangelu, o njegovem osebnem in umetniškem življenju ter o okolju in času, v katerem je živel ta veliki mojster, kipar, slikar, arhitekt in pesnik. Že če površno poznamo čas in okolje, v katerem je živel in ustvarjal Michelangelo (rojen leta 1475, umrl 1564, živel in delal v Firenci in Rimu), potem moramo vedeti, da je bil to izredno ploden čas renesanse, obdobje, ko je pod Medicejci Florenca najbolj procvitala, ko so živeli prosluli Borgijci. To je bil čas verskih sporov, cerkvene revolucije, čas Savonarole, pa tudi čas, ko so vladali spori med mesti, vojne med knezi, mesti in deželami Italije, ko je bil papež tudi posvetni vladar. Pa tudi čas, ko so živeli Perugino, Rafael in drugi veliki umetniki, ki so ustvarjali nesmrtna dela. Ta plodni in nemirni čas je v romanu «V zanosu in obupu» odlično prikazan. Bralec bo iz tega romana spoznal znatno več zgodovine in tedanjih razmer kot pa iz najboljše zgodovinske knjige, čeprav pisatelj v svoji svobodni pisateljski obdelavi tudi odstopa od zgodovinskih dejstev. Toda prav prikaz dobe in okolja, v kateri je živel in ustvarjal Michelangelo, predstavlja eno izmed odlik tega obsežnega romana. Seveda pa stopa v ospredje pisateljeve pripovedi Michelangelo kot umetnik in kot človek. Zdi se, da je pisatelju prikaz osebnosti velikega mojstra odlično uspel, čeprav zlasti predstavitev umetnika, notranjih spodbud ustvarjanja in vzmeti njegovega umetniškega koncepta, ni bila lahka naloga. Pisatelj bo tako spoznal ne samo Michelangela kot človeka od trinajstletnega fantiča, ki se je šel učit umetnosti do osemdesetletnega starca, temveč predvsem umetnika. Umetnika na vrhovih ustvarjalnega zanosa in v peklu obupa, ko ni videl pred seboj poti naprej in se je moral boriti z ozkostjo, zavistjo in nerazumevanjem okolice. Umetnika, katerega poglavitna strast je bilo kiparstvo, ki se je vse svoje življenje v izčrpavajočem naporu boril z marmorjem, da bi ga oblikoval po svoji volji in predstavi, brez ozira na ovire, bremena in pripombe njegovih zaščitnikov, ki so mu dajali streho in kruh. Bralec bo zato spoznal, kako so nastajale velike Michelangelove umetnine in kako bogato je bilo kiparjevo notranje življenje pred začetkom del in med samim oblikovanjem. Ker so tovrstni opisi notranjega življenja umetnika v svetovni književnosti redki, bo ob tozadevnih delih romana bralec še bolj zadovoljen.

V formalnem pogledu se Irving Stone drži ustaljene, klasične oblike biografskega romana in pripoveduje v posameznih poglavjih kronološko o življenjskih obdobjih umetnika. Pripoved odlikuje izredna umetniška moč v podajanju bistvenih momentov in vseskozi bleščeč slog, ki daje romanu značaj resnične in velike literarne umetnine.

Roman v dveh knjigah «V zanosu in obupu» je tako odlična knjiga. Tudi zunanja podoba obeh knjig je vzorna.

Sl. Ru.

Mednarodna žirija za «nagrado Trst 1964», razpisano za III. mednarodni natečaj za simfonično glasbo. Prva nagrada ni bila podeljena, drugo (750.000 lir in izvedba) pa je dobil Milančan Bettinelli. — Na sliki so (od leve na desno kot sedijo): Lennox Berkeley (V. Brit.), Giulio Confalonieri (It.), George Auric (Fr.), Virgilio Mortari (It.), dr. Aldo Baldini (tajnik, stoji), Orazio Fiume (predsednik), Sandro Fuga (It.), Vito Levi (It.) André Francois Marescotti (Švica), Lugi Toffolo (It.).

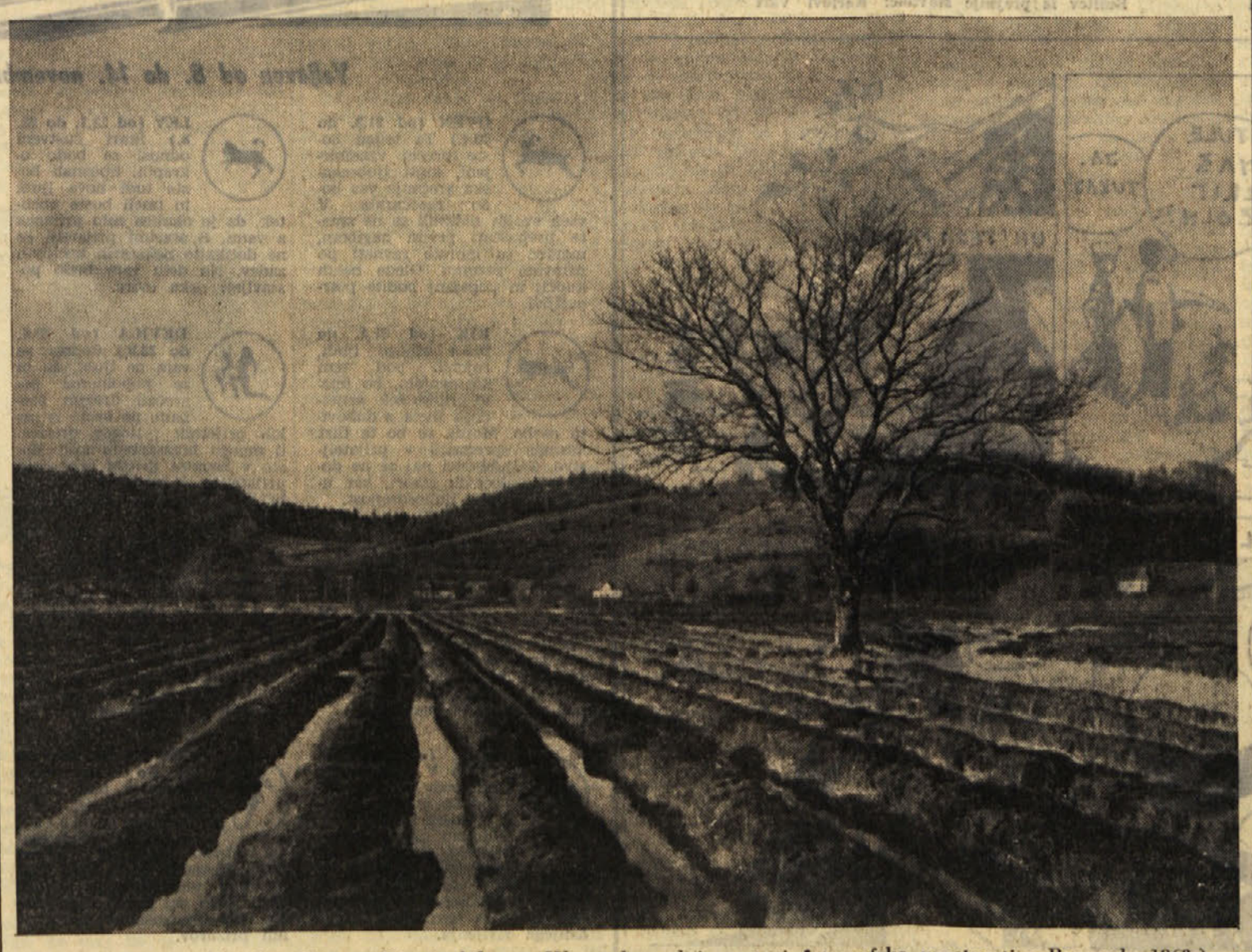

Cesar Sergej: *Brazde*. (Fotografija je bila na IV. mednarodni razstavi fotografske umetnosti v Beogradu 1963.)

Charles Knickerbocker

Zdravniki

Romanov iz zdravniškega življenja je precej. Nekateri so dobri, nekateri slabši, skoraj za vse pa velja, da jih ljudje radi bero. Človeško zdravje je pač najpomembnejša dobrina, ukvarjanje z zdravstvom pa ima še vedno neki skrivnosten čar. Tako je pač navadnim ljudem vse, kar je v zvezi z zdravstvom, zdravljenjem, zdravniki in vse tisto, kar je navadnim ljudem skrito, še posebej zanimivo in privlačno. Prav zato bo tudi najnovejši roman iz zdravniškega življenja, roman ameriškega pisatelja Charlesa Knickerbockerja «ZDRAVNIKI», ki smo ga pravkar dobili v slovenskem prevodu (izdala založba Lipa v Kopru, prevedla Marija Cvetko, opremil Jože Centa), imel gotovo veliko bralcev. Roman pripoveduje namreč o zdravnikih, o bolnih, njih zdravljenju in o zdravniškem zasebnem življenju. Razen tega pa je napisan privlačno in se res lepo bere, tako da mu je uspeh zagotovljen. Toda kak posebno velik tekst pa to vendarle ni, saj ne obravnava niti ne načenja kake problematike s področja zdravstva in odnosov med zdravniki in bolniki, čeprav seveda mimo nekaterih tozadevnih problemov le ne more iti. Vendar pa je poudarek tega romana na njegovi pripovedi in manj na idejnosti. Zanimivih zgodb in prijetno pripovedi pa je roman «ZDRAVNIKI» (orignalni naslov The Dynasty — Dinastija je vsekakor bolj točen) vsekakor poln.

Poglavitna osebnost romana je mladi zdravnik John Crest, ki nosi nekatere avtorjeve avtobiografske poteze (pisatelj romana je namreč tudi sam zdravnik). Roman pripoveduje o Crestovi življenjski poti, od začetka študija medicine do zrelih let. Na

(Nadaljevanje na 8. strani)

Seznam novih knjig NŠK v Trstu

Naša obrt in njena dejavnost, Lj., 1956.
Cuček, Ivan: Računski stroji, Lj., 1953.
Baš, Angelos: Noša v poznem srednjem veku in 16. stoletju na Slovenskem. Lj., Filozofska fakulteta 1959.
Cevc, Emiljan: Srednjeveška plastika na Slovenskem. Lj., Univerza v Lj. 1956.
Jelenc, Danilo: Nekatere značilnosti orudenenja v rudišču Rute. Lj., 1953.
Jelenc, Danilo: O raziskovanju mineralnih surovin v LRS. Lj., 1953.
Drvna industrija Jugoslavije. Zagreb, 1956.
Rudarsko-metalurški zbornik, za leta 1959., 1960., 1961., 1962., Lj., Fakulteta za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo univerze v Lj.
Biološki vestnik za leta 1955., 1956., 1957., 1958., 1960., 1961. Ljubljana, Biološka sekcija prirodoslovnega društva v Ljubljani.
Kramer, Karl: Brezije. Lj., Narodni muzej 1959.
Šumi, Nace: Zgodovinski-urbanistični profil Ljubljane. Lj., Prosvetni servis 1960.
Mikuž, Stane: Michelangelo Buonarotti. Lj., Prosvetni servis 1961.
Mikuž, Stane: Leonardo da Vinci, Lj., Prosvetni servis 1961.
Reševalna služba v rudarstvu in metalurgiji. Lj., 1961.
Zupan, France: Zemljepis za nižje srednje in strokovne šole I. del. Trst 1954.
Schart, Viktor: Fizika za višje srednje šole. II. del. Trst 1956.
Angleška vadnica. I. del. za nižje razrede slovenskih srednjih šol. Trst 1955.
Perhavc, Rudolf: Geometrija za nižje srednje in strokovne šole in tečaje. Trst 1959.
Gregorec, Srečko: Fundamentalka. Gorica 1960.
Gregorec, Srečko: Dogmatika. Gorica 1960.
Kacin-Jevnikar: Slovenska jezikovna vadnica. II. izp. izdaja. Trst 1961.
Košuta, Egidij: Zgodovina filozofije. II. knjiga. Trst, 1963.
IV. Kongres zveze svobod in prosvetnih društev Slovenije. Lj., 1964.
Remec, Miha: Mrtvi Kurent. Lj., Prosvetni servis 1960.
Grobnar, Boris: Mimo načrta. Lj., Prosvetni servis 1961.
Marinc, Marjan: Poročil se bom s svojo ženo. Lj., Prosvetni servis 1961.
Okrožnica «Mir na zemlji» Rim, 1964.
Detela, Lev: Blodnjak. Trst, Sodobna knjiga 1964.
Veliki katekizem II. del. Trst 1964.
Pastirček. Leto XIX. 1964/65. Trst.
Roy, Kristina: Bez Boga na svijetu. Trst, 1964.
Studi Goriziani. Vol. XXXV. Gorizia, Biblioteca Governativa 1964.
Bulloch, Allan: Hitler. Lj., CZ, 1963.
Longworth, Clara: Moj veliki prijatelj Shakespeare. Lj., MK. 1964.
Belden, Jack: Kitajska pretresa svet. Lj., CZ 1958.
Polič, Radko: Partizanovi obiski. Lj., MK 1964.
Calderon, V.: Kondorjevo maščevanje. Lj., MK 1964.
Wells, H.G.: Časovni stroj. Lj., Prešernova družba 1964.
Stucken, E.: Beli bogovi. I. in II. knjiga. Lj., CZ 1957.
Cvetko, Vladimir: Ljubljana v luči socialne slike šolskih aktivov. Lj., DZS 1955.
Breznik, Ramovš: Slovenski pravopis. Lj., JK 1938.
Meško, Ksaver: Kam plovemo. Lj., T.Z., 1927.
Kovačič, Lojze: Ključi mesta; Lj., DZS 1964.

V Veliki Britaniji opravljajo duhovniško službo tudi ženske

Vsega imajo Angleži 60 duhovnic: največ jih je v kongregacijski cerkvi, precej manj pa pri baptistih in prezbiterijancih - Povečini so to vdove ali samske, nekaj med njimi pa je poročenih, ki imajo tudi otroke - Prve čase so verniki nazivali duhovnice «Lady minister», sedaj pa se je skoro povsod udomačil naziv «častita gospa»

Elizabeth Neale je stara 34 let in živi v West Ealingu v londonskem predmestju. Je samska in se ne misli omožiti. V začetku so ji verniki rekli «Lady Minister», toda sedaj ji pravijo preprosto «prečastita»

Nam bi se zdelo zelo čudno, če bi videli opravljati verske obrede bodisi v cerkvi ali tudi izven nje, žensko. Čeprav so prav ženske, ki v večji meri hodijo v cerkev in so one bolj nagnjene k pobožnosti kot moški, vendar so duhovniki edinole moški. Toda na Angleškem je že nekaj let tega, da vodijo nekatere župnije duhovnice. Pri kongregacistih je takih župnic 53, medtem ko jih imajo prezbiterijanci samo štiri, baptisti pa tri.

Zanimivo je nekoliko pobliže si ogledati življenje in delovanje duhovnice, oziroma župnice, ki mora opravljati vse posle, kot vsi moški duhovniki.

Župnijo kongregacijske cerkve v Charltonu vodi že dvanajst let gospa Florence Frost — Mee. Ima 48 let in je vdova. Stanuje skupno s svojo materjo v nizki hiši, ki je tik cerkve. Stanovanje ni prav veliko: tri sobe s pritiklinami. Nedavno so prizidali k tej hišici še preprosto garažo, kjer ima «častita gospa» Frost-Mee svoj avto. Sicer ni to kaka razkošna limuzina najnovejšega tipa, vendar pa služi svojemu namenu. Čeprav ga je gospa župnica kupila že precej starega, se še vedno z lahkoto odpelje z njim do svojih bolnih in starih vernikov. Še pred nekaj meseci pa je v ta namen uporabljala motorno kolo. In pri tem si je nataknila na glavo jekleno čelado in si zavarovala oči z velikimi naočniki. Sedaj ima oboje skrbno spravljeno «za spomin».

Hiša, to je župnišče z garažo in vrtom je last cerkve, ki nudi to vsakokratnemu župniku v brezplačno uporabo. Seveda prejema župnik poleg tega še plačo. Za vse leto 540 šterlingov, kar je v našem denarju okoli 950.000 lir.

O sebi in o svojem delu sicer nerada govori, vendar nazadnje le mora nekaj povedati, ko radovedni obiskovalci ne nehajo vpraševati.

«Pri opravljanju službe, ki je bila od nekdaj samo moška, imam včasih tudi težave. Te pa nastanejo v resnici zaradi tega, ker sem ženska. Kot je primer pri pogrebih, ko moram na vso moč zadrževati solze, ki mi silijo v oči. Drugače pa nisem nikoli naletela na kake težave pri svojem poklicu. Moški in ženske se pogosto in radi obračajo do mene in mi zaupajo tegobe. Ne gledajo v meni ženske, temveč duhovnika, ki vselej najde primerno besedo tolažbe.»

Florence Frost-Mee pripoveduje tudi o svoji mladosti. Spominja se, da je že pri 17. letih sanjala o tem, da bi postala duhovnica. A tedaj ni bilo nič iz tega. Deset let pozneje se je poročila, a ko ji je po šestih mesecih zakona umrl mož, se je vpisala na teološko fakulteto v New Collegeu, kjer je bila edina ženska med 40 fanti. Pet let kasneje je diplomirala in so ji tudi brž zatem dali vodstvo župnije, kjer je še dandanes.

Druga duhovnica je Elizabeth J. Neale. Ima 34 let, je samska in tudi ona živi v župnišču s svojo materjo. Upravlja kongregacijsko župnijo West Ealing, ki šteje 800 duš. Ko ji je umrl oče, se je zaposlila kot tajnica pri nekem podjetju v Bristolu, kjer je prejemala 7 šterlingov na teden. Potem se je vpisala na teološko fakulteto v Londonu, a diplomirala je na univerzi v King's Collegeu v Bristolu. Poverili so ji župnijo West Ealing, kjer je že devet let.

«Prve tedne — pripoveduje Elizabeth — mi je bilo kar nerodno. Verniki so me nagovarjali «Lady minister» ali «Častita gospa». S časom so opustili tisto Lady in tako sem sedaj ostala zanje zgolj njih dušni pastir. Mirne duše lahko trdim, da spol nima pri mojem poslu nobenega pomena, če je človek na mestu. Važno je, kaj človek uči in kako uči. Vse drugo je nič!»

Elizabeth J. Neale ni nikoli mislila na to, da bi se poročila. Ne zaradi tega, ker bi morda bila mnenja, da ni zakon združljiv s poslanstvom duhovnice, temveč zato, ker ne čuti po tem nobene želje.

Tudi Clementine Gordon je ena angleških izobraženk, ki so se bojevale za to, da jim je družba tudi v duhovniškem stanu priznala enakopravnost z moškimi. Clementine je študirala filozofijo na londonski univerzi, potem pa še teologijo. Ko je diplomirala, pa je anglikanska cerkev ni hotela sprejeti med svoje duhovnike. Zato je prestopila h kongregacistom, ki so ji takoj dodelili župnijo Wivenhoe v Essexu. Njena cerkev je preprosta, kmečka in majhna. Saj šteje njena župnija komaj 300 duš. Gospa Clementine Gordon se ukvarja v svojem prostem času tudi z jadranjem, saj je priznana «yachtwoman». Poleg tega pa goji tudi lov.

Glede priznavanja pravice ženskam do opravljanja duhovniškega poklica meni gospa Gordon: «Ljudje so v verskih zadevah mnogo bolj konservativni kot v vseh drugih. Nasprotovanje duhovnicam pa je zgolj predsodek, ki ga ni moč z ničemer utemeljiti».

Najbolj zanimiv primer med angleškimi duhovnicami je gospa Mary Osborn. Saj je žena, mati in župnica obenem. Izjemnost njenega položaja pa je posebno v tem, ker je nje mož pastor v anglikanski cerkvi, medtem ko je ona duhovnica kongregacijske cerkve.

Florence Frost-Mee je vdova, stara 48 let. Je župnik kongregacijske cerkve v Charltonu

Gospod Reginald Osborn je vikar v anglikanski cerkvi All Saints v kraju Goodmayes v Essexu, njegova žena pa opravlja svojo službo v kongregacijski cerkvi, ki je komaj kakih petdeset metrov daleč od one. Na prvi pogled bi človek mislil, da je izključena zakonska skupnost dveh tako nasprotujočih si oseb, vendar pa kaže, da ju razlika v verozpovedi nič preveč ne moti.

Reginald Osborn ne soglaša z drugimi anglikanskimi duhovniki, glede nasprotovanja duhovnicam. On celo meni, da bo čez kakih deset let večina cerkev, s katoliško vred, priznala ženam pravico do opravljanja duhovniške službe.

Zakonca Osborn sta se vzljubila že na univerzi in sta se poročila brž ko sta diplomirala. Mary je že s sedmim letom sanjala o tem, da bo duhovnica, a v tem jo je podpiral zlasti nje oče, ki je bil tudi sam kongregacijski duhovnik. Trije njuni otroci, čeprav vsi že študirajo na univerzi, pa ne kažejo prav nobenega nagnjenja do duhovniškega poklica.

Kaže, da žene, ki so se posvetile duhovniškemu poklicu v Angliji, ne bodo ostale osamljene. V londonskem New Collegeu bo prihodnje leto diplomiralo že četvero deklet. Zdi se tudi, da se bodo ženam odprla vrata tudi v anglikanski cerkvi. O tem so razpravljali že lani na shodu anglikanskih cerkva v New Yorku. Tudi na Švedskem imajo že petero duhovnic.

KRIŽANKA

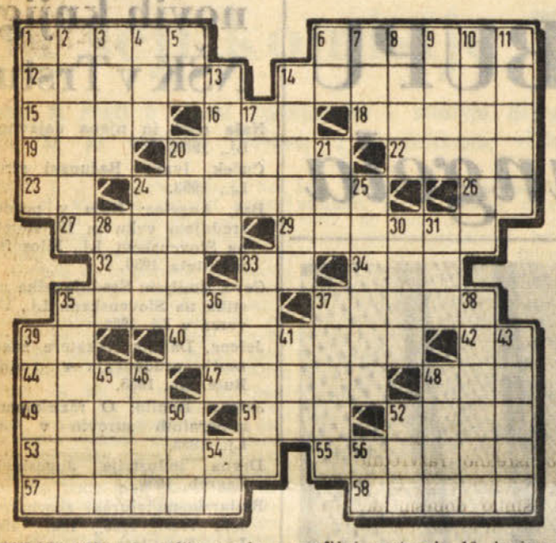

VODORAVNO: 1. velika ruska reka, 6. leopard, 12. nočno počivanje, 14. največji starokitajski pesnik, 15. nedotakljiv predmet, 16. grška črka, 18. prvi partski kralj, ustanovitelj dinastije Arsakidov, 19. osebni zaimek, 20. dan v tednu, 22. pristanišče v Izraelu, 23. kratica za «plavalni klub», 24. del sodobnega pohištva, 26. soglasnika s konca abecede, 27. veliko industrijsko mesto v Porurju, 29. žensko oblačilo, 32. gibanje po zraku, letenje, 33. tuj dvoglasnik, 34. pozdrav starih Rimljanov, 35. težak stroj za cestna dela, 37. preorana zemlja, ki čaka nadaljnjega obdelovanja, 39. naslov Nušićeve komedije, 40. mesto v Albaniji, 42. kratica na koncu pisem, 44. lesen plug, 47. merska enota za zlato in dragulje, 48. steza, 49. pismeno potrdilo, spričevalo, 51. odposlanec, kurir, 52. križanec med oslom in kobilo, 53. znameniti italijanski fizik, 55. vrtni škodljivec, 57. najvišja gora v Turčiji, 58. generalni sekretar OZN.

NAVPIČNO: 1. prihod v prostor, 2. poletno obuvalo, 3. reka v ČSSR in Nemčiji, 4. vrsta afriške antilope, 5. medmet, 6. Ludolfovo število, 7. oče, 8. starodavna japonska prestolnica, 9. grafični postopek, 10. lunino število, 11. del suknje, 13. televizijski zaslon, 14. žensko ime, 17. vrsta orla, 20. drobci nesnage, 21. ime srbskega pesnika Šopova, 24. tovorna žival, 25. pristroj, naprava, 28. poželenje, strast, 30. ime slovenskega pisatelja Tavčarja, 33. gornje usnje pri čevljih (množ.), 35. golman, 36. izumrla vrsta pingvina, 37. pesem hvalnica, 38. grški bog lepote in umetnosti, zaščitnik muz, 39. ime slovenske atletinje Stamejčič, 41. dolgorepe pisane papige, 43. začetek tekme, 45. tuje žensko ime, 46. osje gnezdo, 48. severnoameriška zver iz rodu mačk, 50. pod, 52. efekten zaključek šahovske partije, 54. latinski veznik, 56. kemični znak za rutenij.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE:

VODORAVNO: 1. mesto, 6. Sumac, 11. kostim, 12. Kersnik, 14. Arsak, 15. cona, 16. Aco, 17. snet, 18. Raša, 19. otep, 20. kanibal, 22. Tibera, 24. or, 25. Rila, 27. Simo, 28. ime, 30. Al, 31. era, 32. Kras, 33. spor, 35. KS, 37. krasta, 39. atentat, 42. rovt, 43. Riko, 45. Java, 46. Oka, 47. para, 48. Balen, 49. Madeira, 51. busola, 52. Rinka, 53. Kranj.

REBUS

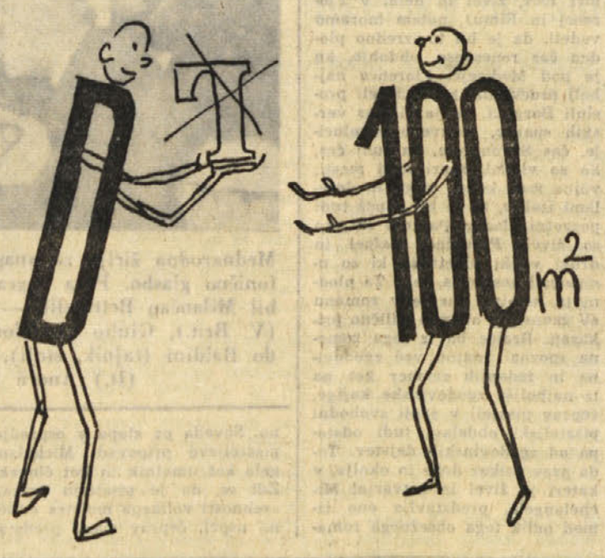

Rešitev iz prejšnje številke: Karlovi Vari

Kratke zanimivosti

★ BOJ ŠILASTIM PETAM

Neki znanstvenik v Oklahomi je zračunal, da je pritisk ženske šilaste (iglaste) pete na kvadratni centimeter enak pritisku, ki ga izvaja na isto površino slonovo stopalo. Ta vest je zelo močno vplivala na francoskega ministra za kulturo Malrauxa. Pred vse vhode v francoske državne muzeje in v galerije slik je dal izobesiti opozorila, da je prepovedan vhod ženskam s šilastimi petami. V Združenih državah so namreč ugotovili, da ne vzdržijo proti tem petam niti parketi niti podi iz ploščic.

☆ BREZOBLAČNO MESTO

Britanski časopis «Observer» poroča, da bodo Rusi sezidali v Sibiriji mesto, kjer bo kazal barometer vedno lepo vreme. Po pisanju tega časopisa naj bi novo mesto sovjetske jakutske republike Aihal («Slava») bilo popolnoma zaprto in pokrito ter bi skozi vse leto vzdrževali umetno podnebje v notranjosti te meteorološke «ograde».

★ NAHOD - STRUP ZA SRCE?

Neki profesor iz Chicaga pravi, da je vsak človek z dolgo zamašenim nosom kandidat za... srčne bolezni. S pomočjo manometra je profesor izmeril pritisk v nosnicah in ugotovil, da predstavlja kroženje zraka v nosu (dihanje) prehlajenih hud napor za ves organizem. Nahod ali zaprtje nosa sploh na daljšo dobo izkoriščata in hudo obrabljata srce in pljuča.

☆ LEPO DARILO

Marc Chagall, eden največjih živečih slikarjev, rojen v Vitebsku a bivajoč dolga leta v Parizu, je poslikal s freskami strop pariške Opere. Za priprave in za slikanje je porabil celi dve leti. Francoski minister za kulturo Malraux je na tiskovni konferenci, na kateri je uradno «predstavil» fresko, poudaril, da ni Chagall zahteval za to delo niti enega franka. Pri tem je minister tudi pripomnil: «Če bi nastale zaradi freske polemike o slikarski umetnosti Chagalla sploh, bi fresko razdelil na kose ter jih dal na dražbo. Prepričan sem, da bi dobil zanje milijardo frankov. Kot smo že na drugem mestu svoj čas pisali, je namreč freska sestavljena iz številnih panojev, ki so poslikani s samostojnimi panoji. Slikar je daroval fresko Parizu iz hvaležnosti, saj se je v njem razvil v velikega umetnika. Res, mnogo je dosegel, če pomislimo, da je v svojih mladih letih slikal nag, da ne bi popackal edine obleke, ki jo je imel.

★ Z NOŽEM NA MORSKE PSE

Italijanski študent Rob Vicentini se je več mesecev posvečal na otočkih v Rdečem morju lovu na morske pse s samim nožem. Namen tega športa je namreč dokazati, da morski psi niso posebno nevarni, če se zna z njimi prav ravnati. Sedaj bo objavil o svojem lovu knjigo, v kateri bo opisal svoje izkušnje. Morda se bo le našel kdo, ki ga bo posnemal.

☆ GOLOBI V . . . KONFINACIJO

Golobje so v mestih zabava za otroke in odrasle in celo zaslužek za ženske, ki prodajajo koruzo na raznih trgih. So pa tudi veliki packoni, saj so že marsikomu onečedili klobuk ali jopič. V Parizu so popackali vse spomenike. Zato je pariški župan sklenil, da bo «konfiniral» vse golobe na podeželje. V enem samem mesecu so jih polovili 150.000 in jih «izgnali», a jih je še vedno ostalo 400.000. Toda tudi na te bo prišla vrsta.

★ SREČNI DEDIČI

Leta 1902 je gospod Grochau iz Saint Paula v ZDA kupil delnice neke železniške družbe v vrednosti 400.000 lir. Grochau je spravil delnice v ovoj, jih položil v predal in kmalu nanje pozabil. Sedaj je Grochau umrl in notar, ki je moral ugotoviti vrednost njegovega premoženja, da ga razdeli med dediče, je odkril ovoj. V začudenje vseh so sedaj te delnice vredne eno milijardo lir.

☆ ZOPET ENA AMERIKANSKA . . .

V ZDA so kar nori na razne ankete in statistike. Tako so pred kratkim hoteli ugotoviti z anketo, ali so v nočnih lokalih bolj prijazne z gosti oblečene natakarice, ali tiste, ki so skoraj v Evini obleki. Rezultat je bil, da so bolj postrežljive oblečene natakarice, pa čeprav s predpasnikom. Na pol gole natakarice so bolj živčne in nezaupljive, ker mislijo, da je vsak nasmešek klientov že nekakšna «ponudba». Zato ravnajo le bolj grobo s klienti, še posebno z ženskami, če so zelo elegantne in polne draguljev in nakita.

Veljaven od 8. do 14. novembra

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ta teden boste precej vznemirjeni, kajti ljubezenska srečanja vas bodo razočarala. V vseh svojih zadevah se ne smete prepuščati prvim nagibom, marveč se morate ravnati po zdravem razumu. Glede nekih kupčij in pogajanj bodite potrpežljivi.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Mnogo ljudi, rojenih pod tem znamenjem, bo imelo priliko zelo prijetnega flirta z duhovito osebo. Morda se bo ta flirt kasneje spremenil v prijateljstvo. Zaljubljenci naj se ne dotikajo določenih stvari, ker utegne nastati ljubosumnost.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Končno so vam zvezde, kar se ljubezni tiče, popolnoma naklonjene. Že prve dni boste čutili ugoden vpliv tega in okoli vas bodo samo prisrčni in nasmejani obrazi. Zato boste tudi, kar se dela in poslov tiče, imeli precejšnje uspehe.

RAK (od 22.6. do 22.7.) V prvih dveh ali treh dneh v tednu bo položaj v čustvenem življenju nekoliko napet. Postali boste namreč preveč občutljivi in nezaupljivi. Možnost ugodne rešitve vseh zadev, ki so povezane z domom. Rešite razna praktična vprašanja vsakdanjega življenja.

LEV (od 23.7. do 22. 8.) Stari čustveni odnosi se bodo okrepili. Spoznali boste tudi nove ljudi in imeli boste občutek, da je okolica zelo prijazna z vami. S starimi prijatelji se ne dotikajte nekaterih kočljivih zadev. Na delu vam bodo postavljali neke ovire.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Čeprav se vam ne ljubi, da bi se popolnoma posvečali dragim osebam, pa boste iz nekih prijetnih razlogov preživeli mnogo brezskrbnih uric. Boste v izvrstni družbi zanimivih prijateljev, s katerimi boste zelo radi izmenjali svoja gledišča.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23.10.) Ste pod znamenjem boginje ljubezni in boste polni čara in privlačnosti. Zato vam uspehi prav gotovo ne bodo ušli. Se preveč izbire boste imeli. Tudi družbeni odnosi in stiki s prijatelji bodo zelo ugodni. Na delu boste napredovali.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22.11.) Vpliv zvezd v tem tednu bo povzročil zelo razgiban položaj. Zlasti novi ljubezenski odnosi razburjajo duševnost. Nekateri bodo zelo ljubosumni ali nesrečno zaljubljeni. Zato naj gredo v družbo. Na delo bo prišlo do neprijetnih prizorov.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Imeli boste občutek, da vas imajo vsi radi. Zato boste tudi zelo dobre volje in polni navdušenja. Prijateljstva, ki jih boste sklenili v tem času, bodo zelo ugodno vplivala na vašo bodočnost. Od njih boste imeli tudi precejšnje koristi.

KOZOROG (od 21. 12. do 20.1.) Čustveno življenje bo tokrat le bolj mrtvo. Nekateri bodo v skrbeh zaradi odhoda ali zaradi prekinitve odnosov z ljubljeno osebo. Drugim se bo tožilo po neki osebi, ki živi daleč. Čas je ugoden za obiske in izlete.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Tudi če bodo naleteli ljubezenski odnosi na razne ovire, je položaj boginje ljubezni takšen, da boste lahko vse prenesli. Po prvih dneh v tednu boste lahko srečali simpatične ljudi. Tudi s prijatelji se boste razvedrili. Ne razkrivajte svojih mnenj.

RIBI (od 20.2. do 20. 3.) V svojih čustvenih odnosih ne boste ravno sijajni. Vendarle se bodo neki spori nehali in odnosi se bodo zopet popravili; seveda bo treba tudi malce popustiti. Vse pa pojde gladko s prijatelji in v družbi. Prejeli boste neko pismo, ki vas bo skrbelo.

iz naših krajev

TEDEN

Pretekli teden ni bil ravno bogat z dogodki, saj je upravno-politično življenje zaradi praznikov v glavnem zamrlo, pa tudi na sindikalnem torišču ni bilo posebno novega.

V nedeljo so se ljudje zgrinjali na pokopališča in se poklonili spominu svojih dragih. Še s posebno pozornostjo so se spominu padlih borcev in mučenikov osvobodilnega boja ter okrasili njih grobove in spomenike. Partizanska združenja ANPI, ANPPIA, FIAP, Združenje političnih deportirancev in odporniškega gibanja so položili vence k ploščam in spomenikom ter v Rižarni. Ob 11. uri pa so predstavniki SKGZ položili venec s slovensko trobojnico na grob bazoviškim junakom na pokopališču pri Sv. Ani. Jugoslovanski generalni konzul Rudi Janhuba pa je položil venec na grob padlim partizanom na pokopališču, drugi jugoslovanski predstavniki pa so položili vence na grobove padlim na vsem tržaškem in goriškem področju.

4. novembra, na dan vojske, so bile razne ceremonije in so se predstavniki oblasti šli poklonit spominu padlih vojakov v prvi svetovni vojni na pokopališče v Redipuljo. Poleg tega so bile odprte vojašnice za obisk civilistov.

3. in 4. t.m. je bilo zasedanje beguncev iz desničarskega tabora. V glavnem ga je vodil bivši župan Bartoli, navzoč pa je bil tudi škof Santin. Ob zasedanju so bile razne ceremonije, maša pri sv. Justu in podobno. Vsa ta manifestacija je v bistvu doživela klavrn uspeh, ker se niso stranke, udeležene v istrskem CLN, strinjale z njo ter se je niso udelezile. Zaradi tega tudi ni bilo zraven oblasti, ki so se omejile zgolj na mašo pri Sv. Justu, ki jo je bral škof Santin. 3. novembra je bil kongres mladih Istranov, med katerim bi prišlo skoraj do pretepa. Na zborovanju v gledališču Verdi 4. t.m. je tudi prišlo do prepira in kričanja, ker se navzoči fašisti niso strinjali z govorom predsednika Vsedržavnega združenja Julijske krajine in Dalmacije fanfanijevskega poslanca Barbija. Že ko je Barbi omenil De Gasperija, se je čul z balkona vzklik: «Avstrijec in izdajalec!» in je zato začelo v dvorani vršeti. Kasneje so mladi fašisti onemogočili Barbiju, da bi nadaljeval svoj govor, zaradi česar je odšel z odra, za njim pa še škof Santin. Končno so ju priklicali nazaj, a shod se je le deloma pomiril. Največ ploskanja je seveda užival Bartoli, ko je zahteval vrnitev Istre, Reke, Pulja in Zadra «z mirnimi pogajanji». Zasedanje ni vzbudilo pravega zanimanja niti pri samih begunciih, od katerih jih je šlo mnogo na obisk v bližnjo Istro, saj je bilo vreme ta dva dni kakor nalašč zelo lepo. Meščani pa tega shoda sploh ne bi bili opazili, če ne bi bile ulice naravnost postlane z revanšističnimi letaki. Zborovanje je torej bilo pravi polom in je pokazalo, da so vsi poskusi hujskanja jalovi, če jih ne podpirajo oblasti. Tako je propadel tudi poskus demonstracije skupine mladih fašistov, saj je zadostovalo nekaj karabinjerjev, na se je vse razblinilo.

Pretekla nedelja je bila precej živahna zaradi volilnih zborovanj. Za KPI je imel senator Terracini polemičen govor, v katerem je obsojal politiko Krščanske demokracije in vlade levega centra. Za PSI pa je govoril poslanec Colombo, ki je obravnaval vprašanja, ki se tičejo sodelovanja socialistov v vladni koaliciji levega centra. V torek je odprl volilno kampanjo za PSDI minister Preti, ki je v glavnem polemiziral z liberalci in na koncu svojega govora tudi s komunisti.

V četrtek je bila 24-urna stavka delavcev lesne stroke, ki so se sestali na skupščini, nato pa odšli po mestu v povorki. Stavke se je udeležilo 95 odst. delavcev. V Rimu so 3. t.m. na ministrstvu za delo sklenili sporazum o proizvodnih nagradah v ladjedelniških podjetjih IRI, ki se tiče v Trstu ladjedelnic CRDA in Tržaškega arzenala. S tem sporazumom bodo prejemali delavci 27.000 lir nagrade na leto. V petek pa so napovedali stavko delavci v podjetju Orion, ker niso rodila pogajanja na uradu za delo nobenega uspeha in je podjetje celo najavilo nove odpuste.

Med tednom sta bili tudi seji deželnega odbora in odbora za pravilnik deželnega sveta.

Kriza v industriji na Goriškem se še vedno zaostruje in ji ni videti zaključka. Pretekli ponedeljek je bil v Gorici še en sestanek med vodstvom tekstilne tovarne Cotonificio Triestino in predstavniki tekstilnega sindikata, ki ni prinesel nobenega izboljšanja. Ravnateljstvo je slej ko prej odločeno odpustiti še 21 asistentov v Podgori in Ronkah poleg že napovedanih premestitev v dopolnilno blagajno, ki so v zvezi z ukinitvijo ene delovne izmene.

Maloobmejni osebni promet na Goriškem se je tudi v preteklem oktobru obdržal na precejšnji višini, saj so zabeležili skoraj 142 tisoč prehodov v obeh smereh, ali za okrog 17 tisoč več kot v istem mesecu lani, pa čeprav smo imeli v oktobru pretežno deževno vreme. Od tega odpade 25.247 prehodov na potne liste pri Rdeči hiši, z dvolastniškimi dovoljenji je šlo na drugo stran 9620 neposrednih obdelovalcev in okrog 107 tisoč je bilo prehodov s prepustnicami raznih vrst v obeh smereh.

Občinski možje v Števerjanu so se v zadnjem tednu tudi sestali na seji občinskega sveta. Ob tej priliki so odobrili najetje posojila 13 milijonov lir za nadaljnjo gradnjo občinskega vodovoda, pri katerem bodo okrepili sedanjo črpalno napravo in podaljšali napeljavo tudi k nekateri mzaselkom, ki jih vodovod še ni dosegel. Prav tako bodo najeli pri državni blagajni 12.5 milijona lir za kritje primanjkljaja v občinskem obračunu za leto 1963.

Goriški prefekt je končno odgovoril na predlog občinske uprave v Sovodnjah glede preimenovanja nekaterih ulic v Sovodnjah, ki še vedno nosijo od fašizma vsiljena imena. Tako imamo v tej vasi ze vedno ulico Ex-Impero in podobno. Prefektura pa ni dala dovoljenja za preimenovanje, ampak je odgovorila, da je za take stvari pristojna deželna uprava. Občani upajo da bo vsaj deželna uprava bolj uvidevna v tej zadevi, saj je celo neki opoziciiski poslanec v rimski zbornici omenil anahronizem sedanjih uličnih imen.

VAŽNO OPOZORILO

Prijavite vinski pridelek

Tajništvi Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov opozarjata vinogradnike, da morajo, kakor vsako leto, prijaviti količino letošnjega vinskega pridelka in zaloge lanskega. Rok za prijavo zapade 30. novembra.

Člani omenjenih organizacij naj se zaradi tega zglasijo med uradnimi urami na tajništvih v Ul. Geppa 9, kjer bodo lahko izpolnili zadevne obrazce.

Zadnja pot Nine Verginelle

V sredo popoldne smo v Križu pokopali Nino Verginella rojeno Tence. Vest o njeni bolezni in tako nenadni smrti je pretresla vse, ki so jo poznali, imeli radi in spoštovali.

Rodila se je v Križu 24.6.1906 ter je skoraj celo življenje preživela v svoji rojstni vasi, kjer se je tudi poročila z domačinom Ninijem Verginello, s katerim je imela dva otroka. Bila je živahne in vesele narave, zato so se vsi radi ustavljali v njeni hiši, kjer so bili vedno lepo postreženi in sprejeti. Bila je tudi vedno pripravljena vsakomur v vasi pomagati, zato ni čuda, da je imela okrog sebe samo prijatelje.

Že nekaj časa se je sicer počutila nekoliko slabo, toda, ker je bila vedno vajena dela, ni dala tem prvim znakom bolezni posebne važnosti. Še pred mesecem je pridno pomagala pri trgatvi in nihče ni tedaj mislil, da ji je usojeno še tako malo dni življenja. Iztrgalo jo je iz njene domače srede, kjer jo bodo zelo pogrešali in kjer jo po-

leg številnih sorodnikov in znancev objokujeta neutolažljiva mož in hčerka.

Pogreb je pokazal, kako je bila pokojnica priljubljena. Ko so krsto z njenimi posmrtnimi ostanki pripeljali iz Trsta v Križ, jo je na Bošketu pričakala skoraj vsa vas. Krsto so potem nesli na ramenih bratranci in prijatelji do pokopališča. Spremljale so jo ženske z gorečimi svečami in cvetjem. Po cerkvenem obredu je sprevod odšel na pokopališče, kjer se je od pokojne Nine poslovil še domači cerkveni zbor, ki ji je zapel žalostinko.

Globoko užaloščeni družini izrekamo globoko sožalje, pokojni Nini pa naj bo lahka domača zemlja.

PO NEUMESTNEM SKLEPU OBČINSKEGA SVETA V GORICI O UVEDBI ZAKONA 167

Razlastitev zemljišč v Štandrežu za ljudske gradnje bi uničila vrtnarstvo in prizadela splošno gospodarstvo

Z manjšo škodo bi se ljudska stanovanja mogla graditi drugje - Zaskrbljenost vrtnarjev, ki so vložili ves svoj trud in sredstva za napredno vrtnarstvo - Prizadeti kmetje bodo vložili prizive

Dežela, pokrajina, trgovinska zbornica in kmetijsko nadzorništvo morajo zaradi splošnih gospodarskih koristi podpreti borbo prizadetih vrtnarjev

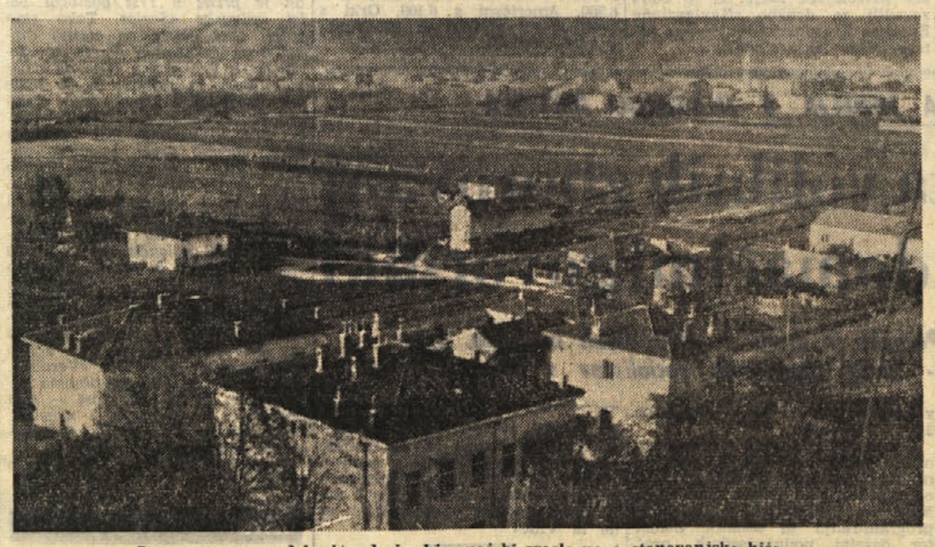

Panorama enega dela štandreža, kjer naj bi zrasle nove stanovanjske hiše

Narava je še poslednjič, preden se preda dolgemu zimskemu spanju, pokazala vso svojo barvno raznolikost. Ruj na Krasu žari v vseh mogočih rdečih in rjavih odtenkih, topoli rumenijo, s kostanjev pa se osipa še zadnje listje, da se horizonti širijo iz dneva v dan. Podobo spreminja tudi goriški Korzo; zelene trate so ovenele in vrtnice ne cvetijo več, kostanji pa kažejo svoje rogovile, odpadlo listje prekriva tlak in šumi pod nogami: jesen se približuje svoji popolnosti.

V goriškem predmestju, v Štandrežu, ta občutek ni tako

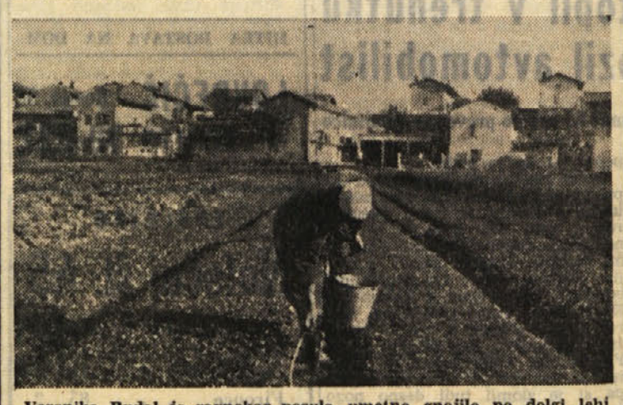

Veronika Budal je ravnokar posula umetno gnojilo po dolgi lehi zelene. Ta del zemlje na začetnem delu Mihaelove ulice je med najbolj rodovitnimi.

izrazit. Jesen prihaja v ta predel počasneje kot drugod. Njegovi prebivalci naravi ne dovolijo, da bi prehitro zaključila svoj enoletni življenjski krog. Zato je tam še vse polno zelenih površin, ki napravljajo še v teh dneh Štandrež za prijetno oazo, kjer je mogoče opazovati sočne zelene barve življenja; tudi zato je ta kraj cilj našega potovanja.

Od glavne ceste pa daleč tja v polje, za katerim teče Soča, se kot zelene preproge širijo gredice, zasejane z najrazličnejšo zelenjavo. Takoj nas prevzame spoznanje, da bivajo v njej ljudje, polni volje do življenja. Zemlja in človek, ki živita tesno povezana že sto in sto let, ta dva elementa smo srečavali na vsakem koraku, ko smo hodili od njive do njive, od gredice do gredice, z brjača na brjač ter se pogovarjali z ljudmi, ki so ustvarili podobo Štandreža ter si z delom svojim pridnih rok podredili zemljo, da jih preživlja — in to dobro preživlja.

Na tem našem obisku smo podoživljali s prizadetimi vaščani vso krivico, ker jim hočejo odvzeti zemljo za izgradnjo ljudskih stanovanjskih hiš.

Zemlja, rahla in rodovitna, ki zagotavlja kos kruha ljudem, kateri jo obdelujejo, ta najbolj rodovitna zemlja v mestni okolici naj bi zaradi kratkovidnega sklepa goriške občinske uprave služila drugemu, ne pa svojemu logičnemu namenu: na njej naj bi zgradili stanovanjske hiše za blizu 5000 prebivalcev.

Nikoli ne bomo pozabili jeznih obrazov moških, prestrašenih pogledov žena ter molčečnosti otrok, ko smo pred dnevi prisostvovali sestanku lastnikov zemlje v prosvetni dvorani «Oton Župančič», kjer se je zbralo nad 100 prizadetih vaščanov. Z njihovih obrazov ni bilo težko razbrati, da se ne bodo kar tako, meni nič tebi nič, vdali v usodo. Življenje jih je navadilo na borbo za vsakdanji kruh in obstoj; z njo so sprejeli tudi odločitev občinske uprave.

«Kaj vendar mislijo v Gorici, da nam bodo sedaj pobrali še našo zemljo, potem ko so nam pred desetletji ukinili samostojno občinsko upravo».

«Vzeti nam hočejo zemljo in nas spraviti na beraško palico».

«Nikakega dvoma ne more biti, da nam hočejo odvzeti zemljo, ker smo Slovenci».

Tako so komentirali vaščani, ko so izvedeli za občinsko odločitev. Spoznali so, kakšne gospodarske in narodne posledice bi imela aplikacija zakona 167 za življenje v Štandrežu, zavoljo tega so po obrazložitvi strokovnjakov soglasno ustanovili odbor za zaščito koristi vaščanov, da vodi akcijo za vlogo rekurzov, zadnjega sredstva, ki ga dopušča zakon.

V štirih dneh se je v Lutmanovi gostilni zvrstilo kakšnih 80 lastnikov zemlje (akcija pa še ni zaključena in bo trajala še vso prvo polovico naslednjega tedna), ki so podpisali priziv, naslovljen na goriško občinsko upravo. Do tega jih je pripravila sla po obstanku, skrb za jutrišnji dan, borba za kruh, ljubezen do svojih otrok, ki jim želijo olajšati življenje s podaritvijo zemlje za obdelovanje, parcele za izgradnjo hiše po lastnem okusu itd.

V odboru za vlogo prizivov sta tudi dr. Peter Sancin in prof. Slavko Bratina, ki so ju vaščani izbrali na svojem sestanku. Že prvi dan so spisali okoli 25 prizivov. Njihova vsebina je zelo zanimiva, saj je zrcalo razmer, v katerih živijo podpisniki, kakor tudi dokument o vsestranski škodi, ki se utegne zgoditi, če bi se ta zakon uveljavil.

Prisostvovali smo pogovoru dr. Sancina s prizadetim Leopoldom Budalom. Prof. Bratina je iz spiska prepisal njegovo katastrsko parcelo ter vpisal v prizivni obrazec njegove osebne podatke, dr. Sancin pa ga je izpraševal, da bi zbral tehnične podatke, ki podkrepljujejo vlogo.

«Imate zemljo?»

«Hišo?»

«Koliko zemlje?»

«Se preživljate z njo?»

«Ste jo izboljšali, napeljali v njive vodovodne cevi in postavili pipe?»

«Imate živali?»

«Kakšne in koliko glav?»

«Strojni park za obdelovanje zemlje?»

«In vaš dohodek?»

Sledili so hitri in jasni odgovori, narekovala se je izjava podpisnika, iz katerre sledi, da mu donaša zemlja, ki se skuša vinkulirati, lep dohodek.

Specifična obrazložitev vzrokov rekurza prizadetega izprašanega kmetovalca Leopolda Budala se je glasila takole:

«Vinkulirane njive so med najboljšimi v vasi, dobro pognojene ter preprežene z vodovodnimi cevmi za namakanje, kakor tudi opremljene s toplimi gredami. Dohodek, dosežen na tej površini (10.330 kv. m), znaša na leto okoli 4 milijone lir, ki omogoča družini dostojno življenje ter ji zagotavlja vedro prihodnjost. Potrebno je nadalje omeniti katastrofalne posledice za družino, če bi morala prenehati s kmetovanjem, za katerega je storila velike investicijske napore z nakupom strojnega parka, živalmi itd., ne da bi pri tem omenjal takojšnje gospodarske škode, ki bi nastala z zasego tolikšne površine zemlje».

Ljudje z zaupanjem gledajo v delo, obsežno delo, ki je v teku za uspešno rešitev tako važnega vprašanja. Vanj polagajo vsa svoja upanja.

Marjeta Hoban ima eno njivo. To zemljo obdeluje, da preživlja sebe, sina in staro mamo, kakor tudi moža, ki je bolan že dolgo časa. Kako ne bi ta ženska upala v pravično rešitev priziva, ko pa je krpa zemlje, tisočkrat preplastena in z znojem pognojena, edini vir zaslužka. Prideluje radič, solato, motovilec, špinačo, por, zeleno, cikorijo, česen, pa jagode. Za vsako vrsto zelenjave ima po eno lepo negovano gredo. Vsak drugi dan pelje «borello» v mesto in proda svoj pridelek na velikem trgu. Spomladi zaščiti grede s plastičnimi strehami, da zelenjava hitreje in varneje uspeva.

«Kaj bomo s tistimi nekaj lirami, ki nam jih obljubljajo za tole zemljo. Denar se zapravi, potem pa gledaš skozi prste,» je na pol z žalostjo, na pol z jezo zaključila svoj pogovor.

«Najboljše njive pri nogometnem igrišču, ki smo dosti denarja potrošili zanje, da bi donašale čim več, nam hočejo vzeti,» je dejala Brajnikova mati s Kraške ulice, ki smo jo našli pri ličkanju koruze.

«Tudi na drugi strani vasi, pri Briškovi gostilni, kjer imamo njivo s špargeljni, nas hočejo oškodovati. Vse bi nam radi pobrali in nas uničili,» je tarnala ženica. Vse življenje obdeluje zemljo, ki jo preživlja, sedaj pa zeva pred njo negotovost. Kakšna bo prihodnjost ljudi, ki se ne znajo in tudi ne morejo privaditi na drugačen način življenja? Vzemi kmetu zemljo, pa si ga ubil.

Na spodnjem koncu vasi, na Pilošču, zaskrbljenost ni tolikšna, ker so njive teh kmetov izven meja predvidene vinkulacije. Brajnikovo družino smo našli na dvorišču, zbrano okoli kupa cikorije. Starejša člana te pridne družine sta jo obrezovala, sin Dušan pa jo je pral in povezoval v svežnje od 7—8 kg. Od septembra sem dobavlja trgovcu stot pa tudi več cikorije na dan. Trdo morajo delati, zato pa je trud dobro poplačan. Pri njih smo izvedeli za odpoved najemniške pogodbe za zemljo na Rojah, kjer imajo tudi Brajnikovi svoj del. (Pozneje so nam tudi drugi štandreški kmetje povedali, da je občinska uprava odvzela zemljo, ki jo je že dolgo let poprej dala v najem štandreškim kmetom). Na tem delu zemlje so Brajnikovi pred dvema letoma zasejali beluše. «Prihodnje leto, ko bi morali prvič vsaj nekaj obroditi — nas je podučil Dušanov oče — toda prihodnje leto pa te zemlje ne bomo imeli več. Investicija, ki smo jo napravili za 12—15 let naprej, kolikor časa beluši rodijo, je bila zaman.»

Obiskali smo tudi predsednika društva neposrednih obdelovalcev zemlje v Štandrežu Viljema Zavadlava, ki je ravnokar nalagal gnoj na voz, da bi ga odpeljal na njivo. Ukradel si je nekaj minut časa ter nas seznanil z razpoloženjem sovaščanov, odkar so izvedeli za nesrečno odločitev občinskega sveta v Gorici. Zakon vinkulira zemljo predvsem na zgornjem delu vasi, ki je bliže mesta, medtem ko je spodnji izvzet. Vsi vaščani so nezadovoljni s predvidenim načrtom za stanovanjsko drugih delih predmestja dovolj prostora za takšne gradnje, ki ne bi uničevale rodovitne zemlje. Seznanil nas je tudi s potmi, opravljenimi v spremstvu dr. Sancina (bila sta pri deželnem odborniku v Trstu ter na trgovinski zbornici in pokrajinski upravi v Gorici), da bi pristojne organe opozorila na hude gospodarske posledice, ki bi jih izvajanje zakona 167 povzročilo štandreškemu kakor tudi vsemu goriškemu gospodarstvu.

V Štandrežu, vasi z bogatimi vrtnarskimi tradicijami, se je uveljavila vzporedna gospodarska dejavnost, in sicer prevozništvo zelenjave s kraja proizvodnje na velike potrošniške trge. Prevoznika Makuca, ki je že pred 40 leti začel voziti zelenjavo v Trst, smo vprašali za sodbo o posledicah, ki jih utegne povzročiti vinkulacija zemlje za štandreško kmetijstvo in prevozništvo. Odgovoril je, da je zemljiške lastnike najbolj prizadelo, ko so izvedeli, da bodo za zemljo, vredno nekaj tisočakov na meter, prejeli samo po 830 lir, kakor se govori, da jo bodo plačali.

Iz pogovorov, ki smo jih imeli z vaščani, bi lahko napravili naslednje bežne zaključke, kaj bi se zgodilo, če bi se izvršila izgradnjo, ker sodijo, da je v aplikacija zakona 167 v Štandrežu, ki je poleg Podturna in Ločnika tretje od vseh najbolj ogroženo področje:

1. Vaščani v ogromni večini vlagajo prizive, ker jim sklep občinske uprave povzroča hudo gospodarsko škodo;

2. uveljavitev zakona bi oškodovala zemljiške lastnike, ki so bliže mestu;

3. zemlja, ki je kmetje niso nakupili s kakšnimi špekulacijskimi nameni, ampak je bila od nekdaj njihova last, bi se z vinkulacijo izredno razvrednotila;

4. razvednotenje pa bi gospodarsko ošibilo dobršni del vaščanov, kar bi imelo tudi očitne posledice za narodno skupnost;

5. vrtnarji, specializirana delovna sila, bi z izgubo zemlje postali navadni delavci z majhnimi možnostmi za zaposlitev, ki se ravno v zadnjem času še bolj zmanjšujejo zaradi upadanja števila delovnih mest kot posledice splošne gospodarske krize, zlasti v industriji;

6. priletnejši ljudje bi z zasego zemlje izgubili sleherno možnost zaslužka in s tem tudi preživljanja;

7. končno se z enim samim ukrepom podira vse dolgotrajno in naporno delo za dvig kmetijstva v tej vasi ter se uničujejo investicije v zemeljske izboljšave itd., izvršene s prigovarjanjem kmetijskih strokovnjakov in finančno pomočjo pristojnih ustanov.

Množičnost rekurzov, ki jih podpisujejo Štandrežci, da se izročijo občinski upravi, podkrepljuje tehnične razloge, ki nasprotujejo izbiri specializiranega vrtnarskega ter že dodobra obijudenega in zazidanega področja za novo avtonomno stanovanjsko četrt. Ti dokazi jasno govorijo v prid teze, naj se nova naselja gradijo na področjih, kjer ne bo povzročena škoda v tolikšnem obsegu, kot očitno kaže, da bi nastala z opredelitvijo za izgradnjo stanovanjskega naselja ravno v Štandrežu.

V Lutmanovi gostilni sestavljajo prizive

Marjeta Hoban ob svoji gredi, pokriti z najlonom, ki varuje zelenjavo pred pozebo

Brajnikovi čistijo cikorijo

KRIŽ

Ponovno se moramo dotakniti vprašanja čistoče po vasi, kar smo sicer že nekajkrat omenili, a je le prav malo zaleglo. Ni metle, da bi dala vaškim potem malo civilizirano lice. V kakšnem stanju pa bi te šele bile, če bi vaščani sami tu in tam ne poskrbeli, da se ob svojem domu znebijo prevelike nesnage?

Naglo se bližajo dolgi večeri. Kako jih bomo izkoristili in kato bomo poskrbeli za tisto poglavje našega življenja, ki ga mladina preveč zanemarja: za lepo zabavno in koristno slovensko branje, za pesem in igre i. e. — kratko: za prosvetno delo, ki smo ga vsi tako potrebni, kot lačni kruha? Želeti je, da bi bila tudi volja tako močna kot je želja mnogih vaščanov.

Če smo že pisali, da se stari Križ naglo umika modernemu Križu, moramo v tem dopisu samo dostaviti, da se to nadaljuje. V. G.

BANI

O smrdljivem «umetnem» jezeru pod našo vasjo, v katerega se zliva vsa umazanija, je Primorski dnevnik obširno pisal pred nekaj meseci. Malo je pomagalo. Vojaki so z minami napravili razpoko in nekaj vode je izteklo v jamo. Tako se je «jezero» znižalo za približno poldrugi meter. To je dokaz, da bi lahko vsa voda izginila v podzemlje, če bi napravili na dnu doline večje luknje.

Martinovanje na Proseku

V sredo je dan sv. Martina, tradicionalni vaški praznik Proseka, ki privabi vsako leto lepo število izletnikov iz okoliških vasi in iz mesta. Martinovanja so bila v starih časih po raznih vaseh, ohranilo pa se je le na Proseku in v nekaterih vaseh na Goriškem. Po starem kmečkem koledarju velja ta dan za zaključek leta, ker ob tem času vino dozori in so vsi pridelki že pod streho. Pred leti so na ta dan kmetje plačevali svoje dolgove, sklepali kupno-prodajne pogodbe ter nakupili orodje in obleko za zimo. Od te navade je zdaj ostalo malo, ali nič. Pogodbe se sklepajo ob vsaki priliki, kmetje pa kupijo posodo, orodje in obleko kadar jih pač potrebujejo in imajo denar na razpolago.

Na Proseku je na praznik sv. Martina še nekakšen semenj, a ne več v takem obsegu kot pred leti. Še vedno prodajajo in kupujejo pujske in prašiče za vzrejo, ki jih pripeljejo na prodaj večinoma iz Furlanije.

Izletniki iz mesta pa privabijo novo domače vino, klobase in pršut. Gostilničarji so se že pripravili da bodo lahko postregli vsem gostom, ki bodo prišli te dni na Prosek. Prvi gostje bodo prišli že danes in se bodo v sredo spet vrnili, saj je na Martinovo na Proseku vedno prijetno domače vzdušje.

ŠEMPOLAJ

Je prav, da so se žarnice postavile ob cesti Nabrežina - Šempolaj, a enako potrebno bi bilo, da bi bil razsvetljen tudi gornji obcestni del vasi in bi ta ne bil že mesec dni brez luči. Naj je vzrok že kakršenkoli, v nobenem primeru bi ne smel biti takšen da bi mogel to upravičiti. Ta kos ceste ne služi le nam, ampak tudi splošnemu prometu. Sicer je z žarnicami precejšen križ in se večkrat dogaja, da žarnica že po nekaj dneh odpove.

Avtobus pride sicer večkrat dnevno v vas, a je vozni red vendar pomanjkljiv. Vedno bolj pogrešamo vozilo med uro 14.12 in 18.30. Zelo bi nam služilo vozilo, ki prihaja do sanatorija (menda) ob 15.40. Ali bi se ta proga ne mogla podaljšati do nas?

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14, najnižja 9.2, ob 19. uri 11.6; vlaga 57 odst., zračni tlak 1022.8 nestalno raste, veter 18 km severovzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 15.2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 8. novembra
Bogomir
Sonce vzide ob 6.54 in zatone ob 16.43. Dolžina dneva 9.54. Luna vzide ob 10.51 in zatone ob 19.26
Jutri, PONEDELJEK, 9. novembra
Nevenka

ZA PRIPADNIKE SLOVENSKE SKUPNOSTI V ITALIJI

Natečaj za podelitev treh štipendij za izpopolnitev v slovenskem jeziku

Natečaj razpisuje v okviru sporazuma v mešanem odboru sekretariat za šolstvo SR Slovenije za akademsko leto 1964-65

V okviru jugoslovansko - italijanskega sporazuma o kulturni izmenjavi, ki je bil sklenjen v mešanem jugoslovansko - italijanskem odboru 21. julija, razpisuje republiški sekretariat za šolstvo SR Slovenije natečaj za podelitev treh štipendij za študij in izpopolnitev slovenskega jezika in literature pri univerzi v Ljubljani za akademsko leto 1964-65.

Vsaka od navedenih štipendij znaša skupno 720.000 din za celotno akademsko leto, štipendije se lahko podaljšajo še za eno akademsko leto. Namenjene so pripravi in specializaciji učiteljev osnovnih in srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na področju pod italijansko upravo ter tistih oseb, ki želijo poučevati na navedenih šolah.

Prošnje za podelitev zgoraj navedenih štipendij lahko vložijo pripadniki slovenske narodnostne skupine, ki imajo diplomo srednje šole ali višjo diplomo.

Nekolkovane prošnje, s kratkim življenjepisom prosilca in ustreznimi podatki zlasti o dokončanem študiju in o morebitni dosedanji službi, naj prosilci vlože pri šolskem skrbništvu v Trstu do 16. novembra 1964.

Izid razpisa bo pravočasno sporočen vsem udeležencem.

Z zadovoljstvom pozdravljamo razpis tega natečaja, ki spada v okvir sporazuma o kulturni izmenjavi, kakor prireditev izleta slovenskih maturantov po Jugoslaviji in seminarja za učitelje in profesorje na Bledu ter dogovor glede dobave učbenikov. Študij in izpopolnitev slovenskega jezika in literature pri univerzi v Ljubljani je namreč velike važnosti zlasti za šolnike, ki poučujejo na naših šolah slovenščino.

Sestanek v Rimu o turistični dejavnosti

V Rimu so se sestali 5. in 6. novembra na ministrstvu za turizem predsedniki in generalni ravnatelji pokrajinskih in turističnih ustanov, ki so proučili rezultate letošnje turistične sezone. Poleg ministra Corone so bili navzoči podtajnika Battista in Micara ter generalni ravnatelji. Minister je poročal o splošnih rezultatih, ki so ugodni, saj se je zvišalo število nočnin tujih turistov.

Za tržaško turistično ustanovo je poročal odv. Jona, ki je ugotovil, da se je za 10 odst. zvišalo število nočnin tujih turistov na tržaškem področju predvsem na račun jugoslovanskih, avstrijskih, nemških in angleških turistov. Lahko se pričakuje nadaljnja okrepitev turistične dejavnosti, kar pa je odvisno predvsem od nagle uresničitve avto ceste Trst-Videm. Nato je odv. Jona govoril o predstavah na našem področju in je v tej zvezi dejal, da je treba zgraditi primerno gledališče za italijanske predstave, ker bo v kratkem dokončano slovensko gledališče. Minister je zagotovil, da bodo temu vprašanju posvetili potrebno pozornost.

Lepo priznanje Mladinski tribuni

V lanskem šolskem letu 1963-64 je uredništvo Mladine, ki ga izdaja CK ZMS, razpisalo nagradni natečaj za najboljši šolski ali mladinski list, ki je izšel v prejšnjem šolskem letu vsaj trikrat.

Na osnovi natečaja, ki ga je razpisalo uredništvo Mladine 28. marca 1964, je žirija v sestavi: Jovita Podgornik, sodelavka republiškega zavoda za napredek šolstva ter člani uredništva Mladine, Jože Šircelj in Valter Samide, pregledala prispele liste ter podelila nagrade:

Prva nagrada 100.000 dinarjev prejmejo «Utripi», dijaški list V. gimnazije v Ljubljani;

druga nagrada 60.000 dinarjev prejme MLADINSKA TRIBUNA, dijaški list iz Trsta;

tretja nagrada 40.000 dinarjev pa prejme Čas hiti, glasilo metliške mladine.

Njim slede še «Glas mladih», «Brstiči» itd.

Nagrade za letošnje nagrajence natečaja sta prispevala Mladinska knjiga in CK ZMS.

Z veseljem pozdravljamo uspeh naših mladincev, ki so s svojo vztrajnostjo in požrtvovalnostjo pri MLADINSKI TRIBUNI zaslužili to lepo priznanje.

Gasilci na delu

V tem letnem času imajo gasilci vedno polno dela. Predvčerajšnjim so morali gasiti majhen požar, ki je nastal v podstrešju stavbe štev. 6 na Trgu Ponterosso nad ambulanto dr. Francija. Zaradi pregretja dimnika se je vnelo tramovje. Požar je povzročil 130.000 lir škode.

Potem so morali dirjati v Ulico Franca 10, kjer so se v za to pripravljeni posodi vnele smeti. Dim je napolnil vežo stavbe in se širil tudi v prostor za dvigalo. V nekaj minutah so gasilci pogasili nastali požar in preprečili hujše posledice.

Gasilci s postaje na Opčinah so morali prihiteti v Trebče, kjer so se vnele smeti. V pol uri so požar pogasili.

Predvčerajšnjim sta nastala dva požara suhljadi. Prvi se je razvnel v majhnem gozdičku na Villi Giulii pri cestarski hiši, drugi pa v Ul. D'Alviano, kjer je gorela suha trava. Gasilci so požara v nekaj minutah pogasili.

Zaključek dela komisije «za Trst»

Komisija «za Trst» je dejansko končala svoje delo v zvezi z izrekanjem mnenj in nasvetov glede izdatkov proračuna za drugo polletje 1964 vladnega generalnega komisariata. Komisija se bo zopet sestala v petek, da sestavi zapisnike. Nato bo sporočila svoja mnenja vladnemu generalnemu komisarju.

Splavitev «Salarie» včeraj v Miljah

Včeraj ob 11. uri so ob prisotnosti predstavnikov lokalnih oblasti in med njimi predsednika deželnega odbora dr. Berzantija, predsednika deželnega sveta dr. de Rinaldinija, podprefekta Molinarija, miljskega župana Milla in drugih osebnosti ,svečano splavili 1300-tonsko motorno cisterno «Salaria». Botrica ladje je bila Rinalda Giacomini ,sorodnica predsednika ladjedelnice. Po splavitvi so postavili na splavišče gredelj 2,500-tonske petrolejske ladje, ki jo bodo zgradili za družbo «Navigazione Europea Trasporti Liquidi», za katero grade ladjo «Salaria».

PODATKI POVELJSTVA OBMEJNE POLICIJE

V oktobru je prešlo mejo skoraj milijon potnikov

S potnimi listi jih je potovalo 324.212, s propustnicami pa 664.271

Promet skozi obmejne prehode še vedno narašča v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta, saj je v oktobru po uradnih podatkih poveljstva obmejne policije prešlo mejo skupno skoraj milijon potnikov, medtem ko jih je lani v istem razdobju prešlo nekaj več kot 750 tisoč.

S potnimi listi je prešlo v oktobru mejo 324.212 oseb, medtem ko jih je v istem mesecu lanskega leta prešlo maj 217.144. Od tega odpade 159.307 prehodov (lani 101.377) na italijanske državljane in 164.905 prehodov (lani 115.767) na tuje državljane. Med tujimi državljani so visoko na prvem mestu Jugoslovani, saj je število prehodov jugoslovanskih državljanov doseglo 67.400, slede pa: Nemci s 17.200, Avstrijci z 12.000, Angleži z 9.500, Francozi z 8.200, Švicarji s 6.300, Američani s 6.100, Grki s 5.600, Švedi s 4.600 in Nizozemci s 3.700 prehodi.

S propustnicami je oktobra prešlo mejo 664.271 oseb (lani 538.535 oseb) in od tega 365.764 prebivalcev italijanskega področja (lani 288.903) ter 298.507 jugoslovanskega področja (lani 249.632).

Glede števila prehodov je na prvem mestu mednarodni obmejni blok Škofije s 303.300 prehodi, sledijo pa bloki: Fernetiči s 181.700, Pesek s 56.800, Lipica z 52.400, Repentabor s 15.000, Prečnik s 13.300, Sv. Jernej z 8.100, Čampore s 7.300, Cereji s 5.600 in Sv. Barnara s 5.100 prehodi.

Balet «Scale» v «Verdiju»

Tudi letos je za začetek sezone v «Verdiju» uprava uredila tako, da je prišel v Trst gostovat balet milanske «Scale». Tako smo videli štiri balete na glasbo Čajkovskega («Cesarski balet» in «Serenado»), Prokofjeva (Pas de deux iz «Romea in Julije») in De Falle («Trirogelnik»). Zopet smo imeli priložnost občudovati slavno Carlo Fracci, večkrat kar eterično bitje, nadalje drugo imenitno plesalko Vero Colombo in poleg njiju zlasti Fiorello Covo, Elettro Morini in še druge, med moškimi pa Maria Pistonija, Walterja Venditija in še toliko drugih. Koreografi so bili Balančin (za prva dva baleta), Cranko in Masin. (Vredno je opozoriti, da si je sceno in kostime za «Trirogelnik» zamislil Pablo Picasso.) Pod taktirko Armanda Gatta, priznanega mojstra za dirigiranje baletov, je dobro igral orkester gledališča «Verdi».

Gledališče je bilo popolnoma zasedeno in za to priložnost — gala predstava — okrašeno z nageljni. Predstave so se udeležili tudi nekateri predstavniki oblasti.

Ponovitve so danes, jutri in v torek.

Slovensko gledališče v Trstu

V torek, 10. t. m. ob 20.30 in v sredo, 11. t. m. ob 20.30

V PROSVETNI DVORANI NA OPČINAH

Angelo Beolco - Ruzante

«LA MOSCHETA»

ALI KOMEDIJA O FINEM GOVORJENJU

PD «SLAVKO ŠKAMPERLE» priredi 13. nov. t. l. ob 20. uri v svojih prostorih

PREDAVANJE Z DIAPOZITIVI

«GORENJSKA V SLIKAH IN GLASBI»

Predavali bodo člani turističnega društva iz Begunj. — Prosimo točnost!

SLOVENSKI KLUB vljudno vabi na torkov večer, ki bo 10. nov. s predavanjem tržaškega dopisnika «Dela» novinarja Draga Košmrlja o temi:

«ALŽIR»

Začetek ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9.

Gledališča

VERDI

Danes popoldne ob 16. uri za red D v vseh prostorih ponovitev nastopa baleta milanske Scale z že najavljenim programom: «Cesarski ples» in «Serenada» Čajkovskega, «Romeo in Julija» Prokofjeva in «Trirogelnik» De Falle.

Jutri, v ponedeljek, ob 21. uri za red B v parterju in ložah ter za red C na galerijah, tretji nastop baleta milanske Scale.

TEATRO STABILE

V Avditoriju danes ob 17. uri za red D «Pomorska bitka» Reinharda Goeringa v prevodu Luigija Lunarija. Izvaja Teatro stabile iz Bologne. Režiser Gianfranco de Bosio. Scene in kostumi Gianni Polidori. Glasbeni komentar Sergio Liberovici.

Rezervacija in prodaja vstopnic v Galeriji Protti. Cene: parter 1500 lir, balkon 300 lir.

Razstave

Prof. Avgust Černigoj ima razstavo slik v baru-galeriji Alcione. Razstava bo odprta do četrtka 12. t. m.

Kino

Nazionale 14.30 «La conquista del West» Henry Fonda, Carroll Baker, Gregory Peck. Technicolor.
Arcobaleno 14.00 «002 due agenti segretissimi» Eastmancolor. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia.
Excelsior 14.00 «La mia signora» Alberto Sordi, Silvana Mangano.
Fenice 14.00 «Il circo e la sua grande avventura» Technicolor. John Wayne, Claudia Cardinale. Rita Hayworth
Grattacielo 14.00 «Jerry 8 3/4» Jerry Lewis. Technicolor.
Alabarda 14.30 «I due evasi di Sing Sing» Franco Franchi, Ciccio Ingrassia. Zadnji dan.
Filodrammatico 14.30 «Il silenzio» — Prepovedano mladini.
Aurora 15.00 «Per un pugno di dollari».
Cristallo 15.00 «Gli schiavi più forti del mondo» Technicolor.
Capitol 14.30 «Capitan Newman» — Technicolor. Gregory Peck, Tony Curtis. Angie Dickinson.
Garibaldi 14.30 «La legge del Signore (l'uomo senza fucile)» Technicolor. Gary Cooper.
Impero 15.00 18.00 21.00 «Il cardinale».
Vittorio Veneto 14.30 «Giorni caldi a Palm Springs» Technicolor. Troy Donahue.
Moderno 14.00 «Bionde, rosse e brune» Technicolor. Elvis Presley, Joan O'Brien. Zadnji dan
Astra 15.00 «Monsieur Cognac».
Astoria 14.00 16.30 ter ob 21. samo prvi del filma «Via col vento» Technicolor Clark Gable, Vivien Leigh.
Abbazia 14.30 «Il ribelle di Irlanda» Technicolor. Rock Hudson, Barbara Rush.
Ideale 13.30 «55 giorni a Pekino» Technicolor. David Niven, Ava Gardner.
Skedenj 14.00 «Il fidanzato di tutte» Frank Sinatra, Debbye Reynolds. Scopecolor.

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes, 8. t. m. ob 13. uri Metroscopecolor film:

«IL FIDANZATO DI TUTTE»

(Zaročenec vseh)
(Tako zabavnega filma še ni bilo)

Igrajo: FRANK SINATRA in DEBBIE REYNOLDS

IZ SINDIKALNEGA ŽIVLJENJA

Popolna stavka delavcev v tovarni Orion v Žavljah

V torek bodo zopet stavkali delavci lesne stroke
Jutri skupščina delavcev Tržaškega arzenala

Delavci tovarne Orion so tudi včeraj stavkali v protest proti odpustom in skrčenemu delovnemu urniku, ki traja že več mesecev. Zato so zapustili delo ob 10. uri in se bodo vrnili v tovarno jutri zjutraj.

Ko so prišli včeraj delavci na delo, so pazniki kar pri vhodu zavrnili nekaj delavcev, starih 60 let, ki jih je nameravalo podjetje odpustiti. To je zelo razburilo ostale delavce, saj se ni kaj takega še nikoli in nikjer pripetilo. Če so kakega delavca odpustili, so mu pač na ravnateljstvu izročili odpustnico in mu vsaj rekli, da jim je žal, ker ni dovolj dela. Takšno ravnanje pa je naravnost nesramno, saj je šlo za delavce, ki so delali pri podjetju tudi do 10 let.

Oba sindikata delavcev lesne stroke sta skupno z vsedržavnimi sindikati napovedala novo dvodnevno stavko teh delavcev, ki se prične v torek zjutraj. Isti dan ob 10. uri bo na sedežu sindikata v Ul. Duca d'Aosta 12 enotna skupščina stavkajočih delavcev. Kot smo že pisali, pa so sindikati hkrati tudi predložili posameznim delodajalcem seznam minimalnih zahtev za sklenitev sporazumov po podjetjih. V tistih podjetjih, ki bodo pristala na te zahteve, ne bodo delavci stavkali.

Jutri ob 18. uri bo na sedežu FIOM v Ul. Pondares št. 8 skupščina delavcev iz Tržaškega arzenala in ladjedelnice Sv. Roka. Sindikalni voditelji bodo seznanili delavce s sporazumom o proizvodnih nagradah.

Otrok padel s stola

V otroškem vrtcu pri nunah v Ul. Ginnastica se je še predvčerajšnjim ponesrečila 3-letna Antonella Sabadini iz Ul. Vasari 14, ki je padla s stola. V bolnišnico jo je spremila njena 40-letna mati Carmen, ki je povedala, da je hčerkico iz vrtca prevzela danes popoldne. Sabadinovo so pridržali na nevrokirurškem oddelku zaradi udarca v glavo. Zdraviti se bo morala 8 dni.

Deklica padla z balkona

Včeraj popoldne, je mala, komaj 3 leta stara Silvia Ciacchi iz Sv. Barbare 34 padla z balkona stanovanja z višine treh metrov ter si pri padcu zlomila levo roko. V bolnišnico je deklico spremljala njena 28-letna mati Anna Carboni, ki je tudi povedala, kako se je dogodila nesreča. Mala Silvia se bo morala zdraviti en mesec.

Na zebrastem prehodu je podrl pešca

Na nevrokirurški oddelek bolnišnice so včeraj popoldne sprejeli 61-letnega uradnika Bruna Del Furegonija iz Ul. Commerciale 158, ki je postal žrtev prometne nesreče. Ko je hotel prečkati Ul. Carducci v bližini trgovine «Unica», ga je s fiatom 600 TS 63304 podrl 24-letni Fulvio Crevatin iz Milj, Zindis št. 20, ki je vozil proti Ul. Carducci. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali s prognozo okrevanja v dveh tednih zaradi rane na desnem sencu, desni nogi in rokah.

Na ortopedskem oddelku bolnišnice, kamor so jo prepeljali z zasebnim avtom, se bo morala zdraviti 40 dni 77-letna Anna Rotta vd. Daris s Križa 574, ki je včeraj zjutraj padla v svojem stanovanju. Pri padcu si je zlomila levo nadlakt ter se pobila po prsih.

PREDVOLILNA NEDELJA V ZNAMENJU MRTVILA

Danes vrsta volilnih zborovanj po večini z domačimi govorniki

Za PSI Tolloy, inž. Pečenko in drugi, za KPI Vidali in Sema, prva zborovanja SS - Sinoči zborovanje socialistov v Saležu

Današnja volilna nedelja bo dokaj živahna, čeprav ne bo volilnih zborovanj z vidnejšimi vsedržavnimi predstavniki.

Za PSI bo ob 11. uri govoril v kinu Grattacielo sen. Giusto Tolloy, pokrajinski svetovalec prof. Paolo Medani pa bo ogovoril o lokalnih vprašanjih. PSI bo danes otvorila volilno kampanjo v Nabrežini, kjer bosta ob 11. uri na Trgu govorila pokrajinski svetovalec inž. Josip Pečenko in pokrajinski tajnik PSI Arnaldo Pittoni.

Sinoči je PSI priredila v Saležu sestanek članov in simpatizerjev, na katerem sta govorila Branko Pahor in Eugenio Laurenti o letošnjih občinskih in pokrajinskih volitvah. Govornika sta ugotovila, da PSI v zgoniški občini podpira skupno demokratično listo, na kateri kandidirajo kot predstavniki PSI Vladimir Cibic, Karel Grilanc, Franc Husel, Boris Milič in Ivan Godnič. Za pokrajinske volitve pa se PSI trudi, da bi izvolila dva svetovalca predvsem pa inž. Pečenka v devinsko-nabrežinskem volilnem okrožju.

Za Tražško federacijo KPI bo danes ob 10.30 govoril v kinu «Ideale» pri Sv. Jakobu sen. Vidali o obletnici oktobrske revolucije ter o prihodnjih upravnih volitvah. Ob 16. uri bo v dvorani federacije KPI v Ul. Madonnina «Praznik včlanjevanja 1964-65», na katerem bo govoril tajnik federacije prof. Paolo Sema. Sledil bo program z nastopom pevskih zborov in s plesom. Na prazniku bodo nagradili sekcije, ki so se odlikovale v kampanji vpisovanja.

Danes bo v Trstu sestanek vseh kandidatov Slovenske skupnosti. Na dnevnem redu so poročila o dosedanjem delovanju Slovenske skupnosti, razprava o volilnih programih in odobritev resolucije.

Slovenska skupnost bo imela danes naslednja volilna zborovanja: ob 9. uri v Bazovici; ob 10. uri na Trgu Tra i Rivi (Rojan); ob 11. na Trgu Gioberti (Sv. Ivan); ob 11.45 na Opčinah (pred cerkvijo); ob 16. v Domju; ob 17. v Borštu; ob 18. v Boljuncu; ob 19. v Mačkovljah; ob 20. v Dolini; ob 21. v Prebenegu.

Včeraj se je sestalo deželno tajništvo PSDI, na katerem je deželni tajnik Giorgio Cesare poročal o pripravah za volilno kampanjo. Nato so razpravljali o deželnem programiranju in senator Zanier ter deželni podpredsednik prof. Duci sta orisala deželni načrt. Deželno tajništvo je podrobneje govorilo tudi o nekaterih tržaških vprašanjih: o naftovodu, pomorskih progah in drugih vprašanjih.

Za PSDI bodo danes ob 11. uri govorili na Trgu Goldoni Oberdan Pierandrei, Claudio Boniciolli in Gianni Giuricin; ob 12. uri pa bosta v Miljah govorila Bruno Fontanot in Lucio Lonza.

PSIUP bo imela danes zborovanja, na katerih bo govoril Vito Jercog in sicer ob 10.30 v Trebčah; ob 11.30 v Padričah in ob 12.15 v Bazovici.

Tržaški avtomobilski klub sporoča, da je občina za čas volilne kampanje od jutri dalje v zameno za Trg Goldoni, dovolila varovano parkiranje kluba na Nabrežju 3 Novembre nasproti «Gran Hotel et de la Ville»

DNEVNA SLUZBA LEKARN
(2. 11. do 8. 11.)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Nicoli, Ul. di Servola 80; Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni. Ul. Settefontane 2.

NOCNA SLUZBA LEKARN
(2. 11. do 8. 11.)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

SMRTNA PROMETNA NESREČA NA OBREŽJU T. GULLI

S pločnika je stopil v trenutku ko je mimo privozil avtomobilist

Zaradi hudih poškodb je nesrečnež umrl tri ure po prevozu v bolnišnico

Včeraj zjutraj se je na Obrežju T. Gulli, v bližini stavbe štev. 2, dogodila huda prometna nesreča, ki je žal zahtevala smrtno žrtev. 72-letni delavec Antonio Fragiacomo iz Ul. Molino a Vento 11 je nepreviдно prečkal cesto izven zebrastega prehoda in to je bilo zanj usodno.

Bilo je okrog 9. ure, ko je 22-letni Bruno Bubnich z Miramarskega drevoreda 31 vozil svoj fiat 1100 TS 20101 proti Sv. Andreju. Ko je privozil na Obrežje Gulli, pa je nenadoma pred seboj opazil Fragiacoma, ki je stopil s pločnika in se napotil čez cesto. Bubnich je takoj zavrl avtomobil, toda ni mu uspelo, da bi se izognil pešcu ter ga je podrl.

Hudo ranjenemu Fragiacomu so priskočili na pomoč nekateri mimoidoči in nekdo je takoj poklical rešilni avto RK. Ker pa ni bilo nobenega avtomobila prostega, so na Obrežje prihiteli gasilci s svojim rešilnim avtom ter nemudoma odpeljali Fragiacoma v bolnišnico. Ranjenca so nujno sprejeli na nevrokirurški oddelek s strogo pridržano prognozo. Pri nesreči se je Fragiacomo hudo udaril v glavo ter je krvavel iz ust, pri sunku pa si je zlomil tudi desno nogo ter se ranil po levi nogi. Žal so bile vse zdravniške nege za nesrečnika zaman in tri ure po sprejemu v bolnišnico, je Fragiacomo podlegel hudim zadobljenim poškodbam. Njegovo truplo so prenesli v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Na redarjev poziv je pobegnil ker ni imel vozniškega dovoljenja

Prizivni sodniki so potrdili njegovo obsodbo na 2 meseca zapora - Podrl je dekle in nato z avtom zbežal

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Corsi, zapisnikar De Paoli, obramba Borgna), ki je zasedalo v svojstvu prizivnega sodišča, se je moral zagovarjati 25-letni Eugenio Bolzanella iz Padove, ki je bil obtožen, da je upravljal lambreto brez vozniškega dovoljenja, da ni imel pri sebi vozniške knjižice ter da se ni ustavil na poziv mestnega redarja.

Bolzanella je v avgustu lani prebil nekaj dni v našem mestu, ali točneje povedano v Miljah, kjer je prenočeval. 25. avgusta popoldne je zasedel lambreto in čeprav ni imel vozniškega dovoljenja se je odpeljal proti Miramaru. V bližini kopališča pri Čedazu pa je naletel na dva mestna redarja, ki sta nadzorovala promet. Redar Gianfranco Macoratti je opazil motorista ter ga pozval, naj se ustavi. Spočetka se je zdelo, da bo Bolzanella zavrl svoje vozilo, toda, ko je privozil do redarja, je nenadoma pritisnil na plin in obdrzel naprej. Macoratti je pozneje trdil, celo, da je obtoženec napravil, ko je šel mimo njega, neko kretnjo z roko, ki bi utegnila imeti zaničljiv pomen.

Macoratti in njegov kolega v tistem trenutku nista imela pri sebi motornih vozil, prišel pa je mimo neki motorist, ki je pristal na zahtevo, da zasleduje predrznega ubežnika. Macoratti je sedel na drugi sedež vespe ter odbrzel za Bolzanellо. Zasledovalcema se je posrečilo, da sta ga dohitela v bližini bara «Marinella». Takoj ko sta ga prehitela, je Macoratti skočil na sredo ceste ter zapri pot Bolzanelli. Ta je skušal sicer nadaljevati vožnjo (pri tem je celo povozil s sprednjim kolesom redarjevo stopalo), toda Macoratti ga je zgrabil za rokav in trenutek pozneje sta oba padla na tla.

Bolzanelli ni tako preostalo drugega kot da se legitimira. Pri sebi pa je imel samo zamazano in raztrgano osebno izkaznico. Za vozniško dovoljenje pa je trdil, da ga sicer ima, toda da ga je pozabil doma. Isto je trdil tudi glede prometne knjižice. Redar je izpolnil zapisnik glede prekrška dveh členov cestnega zakona, toda mu ga ni izročil, ker je bil pač motorist brez predpisanih dokumentov. Naročil mu je, naj se zglasi čimprej na poveljstvu mestne policije, kjer pa so ga zaman čakali več dni. Medtem so uvedli preiskavo in ugotovili, da Bolzanella sploh ni nikoli opravil šoferskega izpita. Zato so gra prijavili sodniku zaradi treh prekrškov cestnega zakona.

V marcu letos ga je tržaški sodnik spoznal za krivega ter ga obsodil na 2 meseca pripora in 30.000 lir denarne kazni.

Bolzanella se je pritožil proti tej razsodbi. Na razpravo je prišel osebno. Priznal je, da je upravljal motor brez vozniškega dovoljenja, a glede poziva redarja naj se ustavi je trdil, da je mislil, da gre za nekega drugega šoferja. Sodniki niso sprejeli njegove teze ter so potrdili prvotno razsodbo.

• • •

Pred tržaškim sodnikom se je moral zagovarjati 28-letni Ezio Franco iz Ul. Rivalto 10, ki je bil obtožen, da je z avtom povozil neko dekle, ji prizadejal telesne poškodbe in po nezgodi zbežal.

Obtožnica je trdila, da se je Franco 5. oktobra letos peljal s svojim avtom po Ul. Giulia v smeri proti Sv. Ivanu. Do nezgode je prišlo blizu pivovarne Dreher. V tistem trenutku je prečkala cesto z desne proti levi 20-letna Primavera Ferluga iz Ban 54. Šofer je v tistem trenutku vozil s precejšno naglico ob vrsti vozil, ki so bila parkirana na desni strani ceste. On sam je pozneje trdil, da se je peljal s hitrostjo okoli 45 km na uro, toda ves potek nezgode je ovrgel to trditev. Ko je opazil dekle na cesti, je bilo že prepozno. Podrl jo je na tla in potem zbežal. Na obravnavi je izjavil, da se je tako zmedel, da ni razumel več kaj dela. Ferlugovo so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer se je morala zdraviti okoli 40 dni.

Nesreči pa je prisostvovala neka priča, ki si je zapomnila številko avtomobila, ki je povozil dekle. Franco je takoj po nezgodi odpeljal avto v neko delavnico (pri nezgodi je karoserija utrpela lažje poškodbe) in nato odšel domov. Ni pretekla niti ena ura in že so policisti potrkali na njegova vrata. Mladenič je spočetka trdil, da sploh nič ne ve za kako prometno nezgodo, toda pozneje se je vdal in priznal svojo krivdo.

Sodnik ga je spoznal za krivega ter ga obsodil pogojno in brez vpisa v kazenski list na 6 mesecev zapora in na 60.000 lir globe. Kazen pa je pogojna le v kolikor bo v enem mesecu plačal prizadeti stranki 300.000 lir predujma na račun odškodnine o kateri bo razpravljalo pristojno civilno sodišče.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 7. novembra 1964 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

UMRLI SO: 60-letni Giovanni Semeia, 91-letni Francesco Cresciani, 75-letna Amelia Richter vd. Bressan, 58-letna Carmela Furlani vd. Furlan, 69-letni Giuseppe Vidmar, 73-letni Luigi Antonini, 56-letna Olga Rosani por. Pechiar, 70-letna Beatrice Armandi.

OKLICI: zidar Giuseppe Antoniali in gosp. pomočnica Iolanda Muccignat, trgovec Francesco Gherlizza in gospodinja Ondina Rizzi, jahač Mario Ciolli in frizerka Annamaria Godina, pomorščak Gianfranco Spanghero in uradnica Bianca Bruch, obrtnik Virgilio Stoch in natakarica Luciana Mocor, trg pomočnik Aldo Cociani in gospodinja Norina Zorzenoni, delavec Egidio Sterzai in gospodinja Alma Pribaz, oficir Vittorio Colalè in gospodinja Anna Maria Corà, šofer Vito Argento in delavka Giovanna Sabbatella, pravni zastopnik dr. Mario Bercè in študentka Annamaria Martelli, kemik dr. Paolo Linda in učiteljica Graziella Zotti, uradnik Luciano Tommasini in delavka Rosanna Reitinger, agent cestne policije Amedeo Zanatta in gospodinja Fulvia Ocovich, zdravnik dr. Giacomo Iurcev in uradnica Sonia Trampus, učitelj Daniele Sedmak in študentka Floriana Stefani.

ENALOTTO

Natečaj št. 45

ZMAGOVITI STOLPEC

Bari	65	2
Cagliari	15	1
Firence	85	2
Genova	18	1
Milan	78	2
Neapelj	69	2
Palermo	23	1
Rim	20	1
Turin	40	X
Benetke	34	X
Neapelj II	76	2
Rim II	49	X

PROVIZORIČNI dobitki za zmagovalce z

12 točkami
lir —

11 točkami
lir 598.000

10 točkami
lir 41.700

Dokončne kvote določi srednja komisija

Ohranite odrezek, da boste imeli pravico do nagrade

LOTERIJA

BARI	65	58	15	24	45
CAGLIARI	15	34	22	90	28
FIRENCE	85	70	46	11	83
GENOVA	18	52	9	27	63
MILAN	78	5	75	43	18
NEAPELJ	69	76	53	58	84
PALERMO	23	82	69	90	18
RIM	20	49	73	31	11
TURIN	40	39	67	79	77
BENETKE	34	4	67	19	29

Izleti

SPDT priredi 15. novembra izlet skozi Rakovo dolino k Cerkniškemu jezeru in v Bistro pri Vrhniki z ogledom bistriškega gradu, v katerem je nastanjen gozdarski in tehnični muzej.

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» priredi 8 decembra izlet v Bohinj in na Vogel (1923 m). Vpisnina 1800 lir. Vpisovanje vsak dan v društvenih prostorih, Ul. Montecchi 6 od 19. do 20. ure.

KEROZEN

● DRVA - PREMOG

HITRA DOSTAVA NA DOM

LOVREČIČ - Domjo, 38

● TELEFON 99-331

Svetovni radijski teden v oddajah radia Trst A

Vse radijske postaje posvečajo vsako leto po en teden del svojih sporedov oddajam, ki naj prispevajo k večjemu medsebojnemu spoznavanju in bratstvu raznih narodov in kultur ter obenem podčrtajo veliko poslanstvo, ki ga opravlja na tem področju prav radio. To je «Svetovni radijski teden», ki bo letos od 8. do 14. novembra 1964.

Tudi slovenska radijska postaja Trst A ima v tem okviru prihodnji teden na sporedu niz zanimivih oddaj: od nedelje do sobote se bodo okrog 17.20 vrstile oddaje izvenevropske folklorne glasbe; od ponedeljka do sobote so ob 19. uri na sporedu oddaje malo znane vzhodne klasične glasbe; dve večerni oddaji (v nedeljo ob 22.30 in v torek ob 22.20) sta posvečeni prikazu jazza v današnjem svetu; oddajo «Antična ljudska glasbila» (četrtek ob 21.30) je pripravil jugoslovanski radio; oddajo «Čudovita zgodba o skrivnostnem malem glasbilu, ki preganja skrbi» (petek ob 22.15) pa je za Italijansko radiotelevizijo pripravil Giorgio Nataletti. Glasbo danes že redkih inštrumentov, s katerimi so in ponekod še igrajo po cestah in ulicah, pa bomo lahko poslušali v ponedeljek ob 22.10.

Citatelje opozarjamo na neštete posebnosti sporeda Radia Trst A v prihodnjem tednu.

Mali oglasi

PODI in pokrivala za pode, preproge in sintetične preproge za hodnike iz plastike, gume, Moquette in Meraklon Beneške zavese (tende veneziane) po meri, zastori Cinz lavatex, prevleke iz plastike A. R. P. ITALPLAST — Trg Ospedale št. 6 Tel. 95-919.

DARWIL — Piazza S. Giovanni št 1 Dobite ure, različne predmete za darila — natančna in vestna popravila ur in zlatnine.

DOBITE različne štedilnike na drva in premog, na plin in elektriko, različne peči, trajno goreče in na kerosen, pralne stroje in hladilnike znamke REX in INDESIT. Plačilo po dogovoru, tudi na obroke PRI CARLU BRUSINI, Trst, Ul. C. Battisti št 20. Tel. 29041.

PRILOZNOSTI: tovorniki OM — FIAT — prikolica Viberti, Adige srednje in velike nosilnosti, prevrgljivi, ohišja, nakladalci gramoza, mehanične rabljene zajemalke — takoj. Obrniti se na Rossi Guido, Udine — tel. 60888.

PRI MAGAZZINU FELICE — Trst, Ulica Carducci 41. DOBITE: ženske, moške in otroške dežne plašče, bunde, hlače, jopiče in srajce najboljših vrst in znamk po najnižjih cenah.

FRIZERSKI SALON sprejme v službo 15-16-letno vajenko. Telefonirati v ponedeljek popoldne na št. 36664.

VAJENKO, žensko šiviljo iščemo. — Luin, Ul. Stuparich 4, tel. 45-317.

ISCEM ZAPOSLITVE v gostinski stroki ali pa za gospodinjsko pomočnico. Naslov na upravi lista.

UNIVERSALTECNICA

RADIO - TELEVIZORJI - ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI

Superavtomatični pralni stroji CANDY — REX — CGE
Izredne cene za izvoz
Dostava na dom brez posebnih izvoznih stroškov v vse predele Jugoslavije

UNIVERSALTECNICA TRIESTE — TRST, Corso Garibaldi št. 4 — Tel. 41243 in Trg Goldoni št. 1

Vse dobite pri **BAZZANELLA**

TRST — UL. F. Venezian 5

za INDUSTRIJO: Agencija Minnesota 3M fotostatični stroji — Brusila Schots svetovnega slovesa — «Olmec»: Vijaki in po risbah izstruženi deli — gradbeno tesarstvo — oprema hotelov in vrtov itd.

VINARSTVO — vse: Stroji — Kemična sredstva Schiratti — pritikline od trte do točenja vina, električni upori vsake vrste.

KMETIJSTVO — Nardi, vsi kmetijski stroji in motokultivatorji — orodje, vsakovrstne črpalke.

DOM: štedilniki, vodni grelci na elektriko, plin in tekoči plin. Gorilci — pralni stroji — sanitarije — vse vrste gospodinjskih aparatov — vodni števci itd.

Razna obvestila

MLADINSKA INICIATIVA, sporoča vsem svojim članom, da bo v sredo 11. novembra ob 20.30 v Ul. Geppa 9 seja glavnega odbora.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina predrage Nevenke Tomicich roj. Sandalj, daruje sestra Zora Polojaz 10.000 lir za Dijaško Matico in 10.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

Namesto cvetja na grob pokojnega dr. Daria Sosiča daruje Milan Jereb 1000 lir za Dijaško Matico.

Ob 5. obletnici smrti žene Anke daruje Milan Jereb 3000 lir za Dijaško Matico.

Ob deseti obletnici smrti nepozabnega papana Benedikta Godine daruje družini Godina-Pregarc 2000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Marije Sancin darujejo za prosvetno društvo Škedenj Marija Trebec 500 in družina Germani 500 lir.

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali in našo nepozabno

Marijo Reggente (Regent)

pospremili k zadnjemu počitku, najlepša hvala. Še posebno zahvalo izražamo številnim darovalcem cvetja.

Užaloščeni mož, hči in sin ter ostalo sorodstvo

Kontovel, 8.XI.1964.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage

Nine Verginella Tence

Posebna zahvala zdravnikom in osebju kirurškega oddelka, g. župniku, pevskemu zboru, darovalcem cvetja ter vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin pokojnice in jo spremili na zadnji poti.

Družini Verginella - Colovatti

Križ, 8.XI.1964.

Kino na Goriškem

predvaja danes, 8. t. m. ob 15. uri Metro film:

(SPLETKA V STOCKHOLMU)

V ponedeljek, 9. t, m, ob 18. uri ponovitev filma: INTRIGO A STOCCOLMA (Spletka v Stockholmu)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 8. t. m. ob 16. uri Warner Bros Cinemascope barvni film:

IL GRANDE SAFARI

(LOV NA DIVJE ZVERI)

Največji dvoboj med človekom in zverjo ki ni bil še nikoli posnet na platnu

Igrajo: ROBERT MITCHUM, ELSA MARTINELLI in JACK HAWKINS

KINO PROSEK-KONTOVEL

ponovi danes ob 16. uri barvni film:

I MISTERI DI PARIGI

(PARIŠKE TAJNE)

Igrajo: J. MARAIS, D. ROBIN, J. HAVORT in R. PELLEGRIN

Goriško-beneški dnevnik

OTVORITVENA PREDSTAVA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA V SEZONI 1964-65

Odlična uprizoritev «La Moschete» sinoči v prosvetni dvorani

Veliko navdušenje hvaležnega goriškega občinstva z igro celotnega ansambla, predvsem pa z neprekosljivo igro prvaka ljubljanske Drame Staneta Severja

Slovensko gledališče v Trstu je začelo svojo novo sezono z včerajšnjo premiero italijanskega renesančnega komediografa Angela Beolca-Ruzzanteja «La Moscheta, ali komedija o finem govorjenju», s katero je nastopilo v prosvetni dvorani v Gorici. Nastop Slovenskega gledališča je privabil številno občinstvo, ki je z velikim zanimanjem sledilo živahnemu dogajanju na odru.

Prireditev ni pomembna samo zaradi poudarka na premieri, s katero začenja gledališče svojo novo sezono, ampak tudi zaradi drugih okolnosti. Prvič smo imeli v Gorici priliko videti prvaka ljubljanske Drame Staneta Severja, ki je v celoti opravičil igralski sloves ter s svojim nastopom osvojil občinstvo. Ob njem so tudi vsi ostali igralci s svojimi kreacijami ustvarili na odru verno ozračje življenja iz 16. stoletja. Tako naj omenimo dobro igro Zlate Rodoškove, Danila Turka, Alojzija Miliča in Leli Nakrstove. Prolog je namesto prevajalca Modesta Sancina, ki je nenadoma obolel, zelo prikupno podal Silvij Kobal. Delo je režiral Jože Babič, za res primerno sceno je poskrbel inž. arh. Niko Matul, za kostume pa Anja Dolenčeva. Komedija je odigrana v primorskem narečju.

Živahen, barvit in tu pa tam zasoljen dialog komedije je priklenil gledalce, saj so ob sijajnih kreacijah in komičnih prizorih imeli obilo priložnosti, da se iz srca nasmejejo. Najbolj pa so se seveda nasmejali Stanetu Severju spričo njegove naravne igre in pristnega humorja.

Danes bosta še dve ponovitvi, ena ob 16. druga ob 20. uri. Goriški Slovenci smo zadovoljni in se čutimo počaščeni, da nam je gledališče posvetilo svojo prvo predstavo v letošnji sezoni. Naše zadovoljstvo je toliko večje, ker se nam zaradi novega statusa gledališča odpirajo tudi v Gorici boljše možnosti za rednejše gledališke predstave, ki smo jih posebno v lanski sezoni, v kateri je bila samo ena, hudo pogrešali. Že iz samega repertoarja, ki ga je SG predstavilo tisku, lahko ugotovimo, da bomo imeli v Gorici v tej sezoni še kake tri gledališke predstave, ki so zaradi scenske zasnove primerne za naš oder, in verjetno prav toliko večerov, ki bodo izvedeni v klubski obliki.

To nam vliva upanje, da bo letošnja dejavnost v prosvetni dvorani v Gorici večja in da bo v dobri meri zadostila želji goriških Slovencev po kulturnem udejstvovanju.

Trčenje vespe in avta v Podgori

Sinoči okrog 19.15 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 22-letnega Fausta Indria iz Begliana. Pri pregledu so mu zdravniki ugotovili rano na desni nogi, kjer si je prerezal kite, ter so ga pridržali za sedem dni na zdravljenju. Indri je povedal, da se je malo prej peljal na vespi, ki jo je vozil njegov prijatelj Nicoletto iz Skocjana v Podgori po Ul. 4 Novembre proti Gorici. Blizu hišne številke 55 v tej ulici pa je vespist trčil z nekim avtom in pri tem je Indri dobil navedene poškodbe.

Jugoslovanski tovornik se je prevrnil pri Marjanu

Sinoči okrog 21.30 so karabinjerji iz Marjana poklicali na pomoč goriške gasilce, ker se je v bližini tega kraja prevrnil neki jugoslovanski tovornik. Gasilci so takoj odšli z žerjavom in z drugimi pripomočki, da bi tovornik zopet spravili na kolesa. Tam so bili na delu do pozne ure.

Danes v Gorici nagraditev perutninarjev

Danes dopoldne ob 11. uri bodo v prostorih hotela «pri Zlatem jelenu» v Gorici uradno razdelili 18 nagrad v skupni vrednosti pol milijona lir najboljšim perutninarjem na Goriškem, ki so se udeležili posebnega natečaja. Prisostvovali bodo tudi predstavniki oblasti. Med nagrajenci je tudi več slovenskih kmetov iz briških vasi.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI BASSI v Raštelu št. 26, tel. 33-49.

DEŽURNA CVETLICARNA

Danes, 8. novembra je v Gorici odprta cvetličarna JOZEF BANDELJ na Travniku št. 6, tel. 54-42.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 14,8 stopinje ob 13.50 uri in najnižjo 0 stopinj ob 6.50. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 72 odstotkov.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

ZAČETEK SEZONE 1964-65

DANES, 8. NOVEMBRA ob 16. in 20. uri v prosvetni dvorani na Verdijevem korzu 13 v Gorici

ANGELO BEOLCO RUZANTE:

LA MOSCHETA

ALI KOMEDIJA O FINEM GOVORJENJU

Režija: JOŽE BABIČ Scena: ing. arh. NIKO MATUL

Kostumi: ANJA DOLENČEVA

Osebe: Matevž — Alojz Milič, Lucija — Zlata Rodoškova, ZGAGAR — STANE SEVER (prvak ljubljanske Drame kot gost), Tonin — Danilo Turk, Soseda — Leli Nakrstova, Prolog — Silvij Kobal

Prodaja vstopnic pri blagajni eno uro pred pričetkom predstave

Cene: sedeži 400 in 300 lir, drugi sedeži za dijake po 200 lir

Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Prihodnji četrtek seja goriškega občinskega sveta

Svetovalcem bodo predložili v odobritev strošek za ponovno otvoritev otroškega vrtca v Podgori

Občinski odbor v Gorici je sklenil, da bo seja občinskega odbora prihodnji torek ob 21. uri. Obravnaval bo točke dnevnega reda, ki jih na zadnji seji niso utegnili rešiti.

Po županovem uvodu, v katerem je nanizal nekaj vprašanj, okoli katerih se bo sukalo delo občinske uprave v prihodnjih mesecih, so prešli na upravne zadeve. Odbornik Agati je poročal o številnih postopkih, ki zadevajo občinske uslužbence, medtem ko je odbornik za finance De Simone predlagal odobritev stroškov v višini 4.6 milijona lir za pobiranje trošarine v septembru. Odbornik za javno vzgojo Lodi je poročal o stroških, ki bodo nastali s ponovno otvoritvijo otroškega vrtca v Podgori. O predlogu se bo moral izreči občinski svet.

Odbornik za javna dela Lupieri je ob koncu predlagal odobritev načrta za gradnjo kanalizacije v Kraški ulici, ki bo stala 2.6 milijona lir

POMEMBEN KULTURNI DOGODEK V NOVI GORICI

Dr. Chientarolli in dr. Gallarotti na otvoritvi razstave Makuca

Izjavi župana Gallarottija in predsednika Jožka Štruklja o sodelovanju Gorice in Nove Gorice

Včerajšnja otvoritev razstave slik akademskega slikarja Vladimira Makuca v Novi Gorici je bila pomemben kulturni dogodek, obenem pa je nudila priliko za prijateljsko srečanje predstavnikov oblasti z ene in druge strani meje. Otvoritve sta se namreč z italijanske strani udeležila pokrajinski predsednik dr. Chientarolli in goriški župan dr. Gallarotti, kakor tudi predstavniki italijanskega tiska in radiotelevizije. Razstavo je otvoril predsednik občinskega sveta kulturno-prosvetnih organizacij Jožko Humar, ki je pozdravil ugledne goste, predstavnike oblasti z Italije kakor tudi predstavnike Slovenske - kulturno gospodarske zveze. Obsežno je govoril o Makučevi umetniški poti ter ob koncu pozval številne novabljence, da si ogledajo razstavljena dela. Poleg drugih visokih predstavnikov oblastvenih organov, družbenih in kulturno - prosvetnih organizacij, ustanov in podjetij iz Nove Gorice, so se udeležili otvoritve razstave predsednik republiškega zbora skupščine Socialistične republike Slovenije Tine Remškar, predsednik okraja Koper Jože Eržen, zvezni poslanik Milan Vižintin in predsednik občinske skupščine Nova Gorica Jožko Štrukelj, ki je pripomogel k nadvse uspelemu prvovrstnemu kulturnemu dogodku. Občinstvo se je z velikim zanimanjem ogledalovalo Makučeve slike ter zapisalo zelo laskave izjave v knjigo spominov.

Sledila je zakuska v hotelu «Park», na kateri je župan dr. Gallarotti izjavil za ljubljansko RTV, da se bo sodelovanje Gorice in Nove Gorice v okviru bližnjega Andrejevega sejma nadaljevalo s pogovori o ustvarjanju konkretnih stikov na kulturnem področju. Predsednik občinske skupščine Nova Gorica Jožko Štrukelj pa je pohvalil razvoj dvostranskih odnosov med sosednima občinama, ter napovedal, da se bodo njuni predstavniki v kratkem znova sestali in se pogovarjali o vprašanjih skupnega interesa.

Predavanje z barvnimi posnetki o lepotah Gorenjske

V prostorih kluba «Simon Gregorčič» v Gorici, na Korzu Verdi 13/I bo v sredo 11 t.m. ob 20.30 otvoritveno predavanje za letošnjo sezono. V prenovljenih prostorih bo skupina gorenjskih turističnih delavcev prikazala «Lepote Gorenjske». Predavanje bo poživljeno z okrog 200 barvnimi diapozitivi in ob glasbeni spremljavi.

Ob tej priliki bo v prostorih kluba razstavljal svoja najnovejša dela goriški slikar DEMETRIJ CEJ.

Kino

v Gorici

VERDI, 14.30: «Gli indifferenti», Claudia Cardinale in R. Steiger; Italijanski črnobeli film; mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

CORSO, 14.30: «Marnie», Tippi Hedren in Sean Connery; barvni film v reziji Alfreda Hitchcocka; mladini pod 14 letom vstop prepovedan.

MODERNISSIMO, 14.30: «La mia signora», Silvana Mangano in Alberto Sordi. Zadnja predstava ob 22.30.

VITTORIA, 15.00: «Cannoni a Batasi», R. Attembourh in F Robson; ameriški črnobeli kinemaskopski film. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE, 14.30: «Cavalca e fucili», A, Nicol in M. Grayson, ameriški barvni film, zadnja predstava ob 21.30.

v Tržiču

PRINCIPE, «O.S.S. 117 minaccia Bangkok», Hervin Mathews in Annamaria Pierangeli, barvni kinemaskopski film.

NAZIONALE, «I quattro tassisti», Gino Bramieri, Aldo Fabrizi in Macario.

AZZURRO, «Le lunghe navi», Richard Widmark, Sidney Poitier, Rosanna Schiaffino in Rus Tamblin, barvni kinemaskopski film.

EXCELSIOR, «Gli indifferenti», Claudia Cardinale, Rod Steiger in Shelley Winters.

v Ronkah

RIO, «Il mio amore con Samantha», Paul Newman.

EXCELSIOR, «O.S.S 117 segretissimo», Herwin Mathews.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 1. do 7. novembra se je v goriški občini rodilo 20 otrok, umrlo je 11 oseb, porok je bilo 5, oklicev 2.

ROJSTVA: Aliesio Lorenzutti, Marialuisa Castellan, Roberto Silvestri, Bruno Martinuzzi, Massimo Marangoni, Fabio Devetak, Giulio De Liso, Paolo Pozzato, Carolina Visentin, Marta Macedonio, Tullio Fabietti, Stefano Giacchetto, Marisa Zotti, Antonella Visintin, Igor Culot, Cinzia Bortolotto, Flavia Turel, Alessandra Tutta, Giuliana Di Biaggio, Franco Pelos.

SMRTI: upokojenec 75-letni Luigi Paoletti, gospodinja 43-letna Anna Martelloss, por. Blason, gospodinja 61-letna Giuseppina Sandrin, por. Mininel, gospodinja 75-letna Luigia Sigon, vd. Kumar, upokojenec 66-letni Giuseppe Vallassi, geometer 72-letni Marino Troi, upokojenec 77-letni Pietro Noschig, upokojenec 67-letni Bernardo Da Pio, upokojenec 64-letni Angelo Dalcero, gospodinja 61-letna Raffaela Gomiscek, por. Sitar, upokojenec 68-letni Giovanni Osbatti.

POROKE: poštni sluga Mario Marini in uradnica Annamaria Romanut, uradnik Antonio Brienza in gospodinja Ernesta Minella, zavarovalni agent Mariano Marotta in uradnica Ida Baldini, delavec Gianfranco Dilena in bolničarka Bruna Peressin, uradnik Mario Ligresti in uradnica Dorotea Skočir.

OKLICI: uradnik Giovanni Zucchiatti in frizerka Olga Scubini, šofer Vito Alipo Tamborra in tekstilna delavka Maria Marega.

OB KRIZI TEKSTILNE INDUSTRIJE

Delavci in njihove družine so v skrbeh za svoj kruh

Nujno je potrebno najti izhod iz sedanje krize

Tekstilni sindikat CISL spričo hude krize tekstilne industrije na Goriškem, kjer so v zadnjih tednih poslali v dopolnilno blagajno okrog 800 delavk in delavcev iz tovarn v Podgori in Ronkah ter odpustili 32 asistentov, sprašuje skupaj s tekstilnimi in drugimi industrijskimi delavci, kakšna bo njihova usoda v bližnji bodočnosti.

Tako vprašanje je nadvse aktualno, saj zopet kroži vest, da bodo še druge delavce poslali v dopolnilno blagajno in ni izgledov, da bi jih potem zopet vključili v proizvodnjo.

Tudi gospodar Tognella, ki je v zadnjih časih večkrat izjavil, da je tekstilna industrija v težavah zaradi hude inozemske konkurence ter da ima svoj načrt za reorganizacijo tovarne, noče povedati ničesar o tem, kaj namerava. Pri tem sprašujemo, kako je izvedel modernizacijo strojev, ki jih je obnovil 80 odstotkov s pomočjo goriške proste cone, če že sedaj ne more prenesti tuje konkurence.

Pri tem je treba upoštevati tudi splošen položaj industrije na Goriškem in njene težave, kot je gradbena industrija OET, Safog in druge, ki niso v položaju, da bi lahko zaposlile razpoložljivo delovno silo.

Upoštevajoč te in druge argumente sindikat ponovno poziva vse, predvsem pa najvišje krajevne oblasti, naj bi čimprej izvedli predlog CISL, da bi sklicali prizadete stranke, kar naj bi napravil sam prefekt in skušal poiskati vse možnosti za izhod iz nastalega težavnega položaja.

NA IGRIŠČU V SOVODNJAH

Danes nogomet med Sovodenjci in Gaberci

Po celotedenskem pripravljanju se bodo danes popoldne ob 14.30 srečali na nogometnem igrišču v Sovodnjah improvizirani nogometaši iz Sovodenj in Gabrji. Pri tej tekmi bodo namreč nastopili igralci, ki niso še nikoli nastopili na kakšni nogometni tekmi. Zato je razumljivo, da so se morali v zadnjih dneh seznaniti z osnovnimi pojmi o žogobrcu in njihovi tehniki. Med nastopajočimi so fantje in možje, ki pa so trdno odločeni priboriti zmago svoji ekipi.

Vremenoslovci obetajo za danes lepo vreme, vendar pa precej hladno, ter se bodo morali igralci v kratkih hlačah in majici naglo gibati po igrišču, da jih ne bo zeblo. To pa tudi spada v tehniko dobre igre. Nekaj pa jih bodo gotovo «ogreli» tudi navijači sami.

Katera izmed obeh ekip bo zmagala? To naj odločijo sami na terenu in s pomočjo žoge, ki jo bodo obdelovali.

V TOREK NA SEDEŽU PSDI

Vabilo strankam levega centra za debato o goriških problemih

Med temi so avto cesta, industrijsko področje in prosta cona

V zvezi s sklepom, ki ga je sprejel na svoji zadnji seji pokrajinski odbor PSDI, je pokrajinski tajnik te stranke Dellago poslal te dni tajništvom strank levega centra KD, PSI in PRI vabilo na medstrankarski sestanek, ki naj bi se vršil na sedežu PSDI v Gorici, Korzo Italia 54 v torek 10. t. m. ob 21. uri.

Pobuda je potrebna za iskanje primerne rešitve aktualnih problemov in za skupno akcijo pri reševanju problemov Gorice in pokrajine. Že več let pričakuje Gorica izvedbo priključka na avtocesto Mestre-Trst, za katerega je že določena vsota dveh milijard lir v državnem proračunu, pa še ni zanj izdelana niti trasa niti ne načrt.

Čez dve leti bo potekel tudi podaljšani rok goriške proste cone in je zato potrebno izdelati osnovo za bodočo industrializacijo goriškega gospodarstva ter doseči nove ukrepe v korist našega gospodarstva. Ogrodje za bodoče industrijsko področje potrebuje nove naložbe, za katere ni dovolj sredstev v pokrajini. Misliti je treba tudi na povezavo industrijskega področja Štandrež-Sovodnje z avtocesto in z drugimi prometnimi žilami. Urbanistični načrt predvideva izgradnjo še enega mostu čez Sočo in premostitev železniške proge za težki tovorni promet proti avtocesti.

To sta samo dva izmed problemov, o katerih bi lahko obravnavali in poiskali primerne ukrepe za njihovo rešitev. Skupina izvedencev je izdelala podroben načrt pobud, o katerih naj bi razpravljali na takem medstrankarskem sestanku, kateremu naj bi sledili še drugi podobni sestanki. Na ta način naj bi izdelali skupno osnovo za zahteve, ki jih bo treba predložiti na pristojnih mestih.

VČERAJ V SOVODNJAH

Otvoritev novega odseka športnega društva «Sovodnje»

Danes prvo srečanje v namiznem tenisu, odbojki in lahki atletiki s športniki iz Zgonika

Včeraj so v Sovodnjah v prosvetni dvorani otvorili novo sekcijo prosvetnega in športnega društva «Sovodnje». Ta sekcija obsega namizni tenis, odbojko ter lahko atletiko. Pobudo za to so dali nekateri mladi člani, ki vsak večer zahajajo v prosvetno dvorano, kjer vestno trenirajo namizni tenis. Ker pa imajo tudi nekaj dobrih atletov so se odločili, da bodo gojili tudi lahko atletiko, čeprav je letošnja sezona že zaključena. Ti fantje so s pomočjo društva organizirali tudi prvo srečanje. V gosteh imajo te dni športni krožek «Kras» iz Zgonika. Včeraj so se vrstile tekme v namiznem tenisu, danes ob 9. uri pa tekmujejo v atletiki (Na Rojcah). Po kosilu, to je ob 14. uri bodo nadaljevali s tekmami v odbojki, kateri bo sledil še dvoboj v igri «med dvema ognjema». Športno srečanje se bo zaključilo v prosvetni dvorani v Sovodnjah z zabavnim programom.

Sovodenjci si ne delajo utvar glede zmage, ker vedo da so zgoniški fantje dobro trenirani in z večletno aktivnostjo, Sovodenjci pa trenirajo le dober mesec, bodisi v namiznem tenisu kot v odbojki in atletiki. Sicer pa so tudi vredni pohvale ne toliko za izredno formo kot pa za najboljšo voljo, s katero so si nabavili ves športni pribor, ki jim je za šport potreben: copate, majice hlačke in tute.

Da bi ne nastale prevelike težave je odsek, ki se imenuje «Vrba» začel z 10 člani, ostali pa pridejo v poštev za prihodnje srečanje.

Pri tem prvem srečanju bodo nastopili v namiznem tenisu, v odbojki in v raznih panogah lahke atletike naslednji domači igralci: Edi Marinič, Branko Kuzmin, Marjan Devetak, Pepo Florenin, Boris Petejan, Cvetko Nanut, Zdravko Gulin, Zarko Kerševan, Viktor Volk in Viljem Sfiligoj.

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 8. NOVEMBRA 1964

Radio Trst A

8.00 Koledar; 8.30 Poslušali boste...; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Slov. narodni motivi; 10.00 Maša; nato Orkester Paramor; 11.15 Oddaja za najmlajše; nato Ringaraja; 12.00 Slov. nabožna pesem; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj...; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Karakteristični ansambli; 15.00 Znani pevci; 15.15 Jazz; 15.45 Zbor «Arturo Zardini»; 16.00 Milena Merlak-Detela; 16.15 Slim. skladbe; 17.15 Svetovni radijski teden; 17.30 Plesna čajanka; 18.00 Kino, včeraj in danes; 18.30 Orkestri; 19.00 Mansutti: Divertimento za flavto, violino in fagot; 19.15 Nedeljski vestnik; 19.30 Dunajske melodije; 20.00 Šport; 20.30 Iz slov. folklore; 21.00 Vabilo na ples; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Klasična simfonija; 22.30 Jazz v današnjem svetu; 23.00 Preludij k noči.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja; 11.00 Nabožne pesmi; 12.15 Na športnih igriščih; 14.00 «El Campanon».

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 9.05 Nedeljsko srečanje; 9.20 Zabavni zvoki; 9.45 Zbor Jacobus Gallus; 10.00 Prenos RL; 10.30 Operne arije; 11.00 Državljan in šola; 11.15 Glasbeni koktail; 11.50 in 12.55 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 13.30 Sosedni kraji in ljudje; 14.45 Glasba po željah; 15.30 Domače pesmi in melodije; 16.00 Prenos RL; 18.30 Športna nedelja na Primorskem; 19.00 Športne vesti; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.30 Kmetijska oddaja; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Roditeljski krožek; 14.00 Operna glasba; 14.30 in 16.45 V nedeljo skupaj; 15.15 Nogomet od minute do minute; 16.30 Toscanini; 19.15 Športni dnevnik; 20.25 Ob tednu radia.

II. program

7.45 Jutranja glasba; 8.40 Ital. narodne pesmi; 9.00 Oddaja za ženske; 9.35 in 10.35 Oddajali smo; 12.00 Športna prognoza; 12.10 Plošče tedna; 13.40 Pisan program; 14.30 Teden aktualnosti; 15.00 Ob tednu radia; 15.45 Neapeljska pesem; 16.15 Klakson; 17.00 Glasba in šport; 18.35 Vaši izbranci; 20.00 Evropska lahka glasba; 21.00 Nedelja v športu; 21.40 Glasba iz filmov.

III. program

16.30 Bachove kantate; 17.00 Alun Owen: «Il duro colpo»; 18.05 Stari ljudski inštrumenti; 19.00 Petrarca in Tasso; 19.15 Likovna umetnost; 19.30 Koncert; 20.40 Ghedinijeve skladbe; 21.00 Skladbe J. Ph. Rameaua.

Slovenija

8.00 Mladinska igra; 8.53 Glasbena medigra; 9.05 Naši poslušalci čestitajo; 10.00 Še pomnite, tovariši...; 10.30 Borbene pesmi; 10.40 Lahka glasba; 11.40 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušalci čestitajo; 13.30 Za našo vas; 13.50 Pred domačo hišo; 14.00 Operni koncert; 15.05 Danes popoldne; 17.30 Humoreska tedna; 18.30 Pol ure Španije; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 21.30 Iz slov. simfonične glasbe; 22.10 Plesna glasba; 23.05 Slovanska glasba.

Ital. televizija

10.15 Kmetijska oddaja; 11.45 Nabožna oddaja; 15.00 Športni program; 17.30 Program za najmlajše; 18.30 Zgodba bikoborca; 19.00 Dnevnik; 19.10 Registriran športni dogodek; 20.00 Športne vesti; 20.15 Volilna kronika; 20.30 Dnevnik; 21.00 F. Zardi: «I grandi camaleonti»; 22.20 Pregled prireditev; 23.05 Športna nedelja in dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Šport; 22.05 Stare popevke; 22.45 «Strel iz samokresa».

PONEDELJEK, 9. novembra

8.30 Šola; 16.45 Nova srednja šola; 17.30 Program za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 19.15 Knjižne novosti; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV tednik; 22.00 Politična tribuna, ob koncu dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Film «Groza na avtomobilski cesti»; 22.35 Lilian Terry; 22.50 Posebna znamka.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 8. XI. DO 14. XI.

NEDELJA, 8. novembra

9.30 Gozdni čuvaji — serijski film; 10.00 Kmetijska oddaja; nato Športno popoldne; 19.00 87. policijska postaja; 20.00 Dnevnik; 20.45 Da ali ne — quiz; 21.45 Poročila.

PONEDELJEK, 9. novembra

11.40 TV v šoli; 15.20 Ponovitev; 16.40 Ruščina; 17.10 Angleščina; 17.40 Francoščina; 18.10 Risanke; 18.25 Obzornik; 18.45 Halo, tukaj Veselovi; 19.15 Tedenski športni pregled; 19.45 Nagrade naročnikom; 20.00 Dnevnik; 20.30 Koncert Liljane Molnar; 20.40 I. Ivanac: Na plesu — kronika; 21.26 Naš teleobjektiv; 21.45 Obzornik.

TOREK, 10. nov. NI SPOREDA.

SREDA, 11. novembra

17.10 Angleščina; 17.40 Filmi za otroke; 18.00 Slike sveta; 18.25 Obzornik; 18.48 Po Afriki; 19.15 V svetu opernih melodij; 19.45 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Lirika; 20.40 Deset zadetkov — quiz; 21.40 Kulturna tribuna; 22.10 Obzornik.

ČETRTEK, 12. novembra

10.00 TV šola; 11.00 Francoščina; 16.40 Ruščina; 17.10 Angleščina; 17.40 Mendin spored; 18.25 Obzornik; 18.45 Djerdap — reportaža; 19.15 Glasbene marfinalije; 19.45 Četrti četrtek — satira; 20.00 Dnevnik; 20.30 Narodna glasba; 20.40 Ekran na ekranu; 21.30 Obzornik.

PETEK, 13. novembra

17.10 Angleščina; 17.40 TV šola; 18.10 Skrinjica, ki pripoveduje; 18.25 Obzornik; 18.45 Rdeči signal; 19.15 Narodna glasba; 19.45 TV akcija; 20.00 Dnevnik; 20.30 Zgodba o Ireni in Vernonu Castle; 22.00 Obzornik.

SOBOTA, 14. novembra

17.05 Zlata ribica — lutke; 18.05 Predstavljamo vam; 18.25 Obzornik; 18.45 Ime in priimek — igra; 19.30 Vsako soboto; 19.45 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Glasbena oddaja; 20.40 S kamero po svetu; 21.10 Miza za štiri — hum. oddaja; 22.00 Dick Powell vam predstavlja; 22.50 Obzornik.

Kvalitetna in elegantna oblačila lahko kupite pri Konfekciji MONCARO

GORICA - Verdijev korzo 113-117

BOGATA IZBIRA OBLEK ZA ŽENSKE - MOŠKE - DEČKE in OTROKE

ZADNJE NOVOSTI! ZAJAMČENO KONKURENČNE CENE!

SPAR TA TEDEN

VERMOUTH CHINATO BADIA 1 steklenica lir 280

V VSEH TRGOVINAH SPAR

Proizvajamo in prodajamo direktno potrošniku

KOCKE ZA OGREVANJE

PO 1.600 LIR STOT

So iz lesnih odpadkov in učinkovito nadomeščajo najboljša drva, ker imajo 3505 kalorij ali 1400 več kot suha drva.

Naročila po telefonu 24-51 Gorica ali po pošti.

PRODAJAMO TUDI DRVA PO UGODNIH CENAH!

Industrija del Legno . GORICA Via del Montesanto 118

šport šport šport

ZOPET ŽALOST V VRSTAH ŠVICARSKIH ŠPORTNIKOV

Skiffist Kottmann utonil v vodah Rena

ZUERICH, 7. — Švicarski športniki zopet žalujejo. Po tragični smrti kolesarja Huga Kobleta je sedaj preminil tudi 14-kratni švicarski prvak v veslanju Goepf Kottmann. Veslač je bil tudi 3-krat prvak Evrope, na letošnji olimpiadi v Tokiu pa je dosegel v skiffu tretje mesto za sovjetskim tekmovalcem Ivanovom in Nemcem Hillom.

Kottmann, ki je bil star 32 let, se je kot potapljač švicarske policije udeležil vojaških manevrov. V petek ob 22.30 je Kottmann izginil v vodi reke Ren in njegovo truplo so našli šele danes dopoldne. Niso še znani vzroki smrti.

PLAVANJE

MELBOURNE, 7. — Zelo verjetno se bo svetovna in olimpijska prvakinja na 100 m prosto Avstralka Dawn Fraserjeva odrekla nastopom. Fraserjeva se bo januarja prihodnjega leta poročila.

NOGOMETAŠI PRIMORJA

Juniorji na stadionu «Prvi maj» prvo moštvo pa v Nabrežini

Danes, 8. t.m., bo za proseške nogometaše Primorja zopet trd dan: juniorji bodo nastopili ob 13. uri na igrišču stadiona «Prvi maj» pri Sv. Ivanu proti enajstorici Esperie, prvo moštvo, ki nastopa v prvenstvu II. amaterske kategorije, pa bo imelo popoldne ob 14.30 v gosteh enajstorico barkovljanske Libertas. Tekma bo v Nabrežini.

NOGOMET DANES

A LIGA

ATALANTA - VARESE
Francescon
CATANIA - FOGGIA INCEDIT
Monti
FIORENTINA - JUVENTUS
D'Agostini
INTERNAZIONALE - MANTOVA
Bernardis
LANEROSSI VIC. - LAZIO
Grignani
MESSINA - CAGLIARI
De Robbio
ROMA - BOLOGNA
De Marchi
SAMPDORIA - MILAN
Sbardella
TORINO - GENOVA
Roversi

Charles Knickerbocker

Zdravniki

(Nadaljevanje s 3. strani)

univerzi se mladi medicinec spoprijatelji s svojim kolegom Parkindalom, ki izvira iz stare zdravniške družine in potem se seznani z njegovo sestro ,stricem in navsezadnje z očetom, ki je ugleden podeželski zdravnik. Po diplomi sprejme ponudbo dr. Parkindala in pride v njegov kraj v službo kot njegov pomočnik. Kasneje se tudi poroči z njegovo hčerko. Toda po nesreči z otrokom, ki po rojstvu umre, pride med njima do razdora. S tem pa se poglobi prepad med Crestom in njegovim tastom na zdravniškem področju. Druga svetovna vojna prekine odnose Cresta z družino Parkindala. Toda po vojni se Crest spet vrne v isti kraj, se poroči z drugim dekletom in se počasi osamosvoji. Vendar prihaja med njim in njegovim bivšim tastom do stalnih, sicer manjših, a vendar pomembnih spopadov, ki se končajo šele takrat, ko stari Parkindal neozdravljivo zboli in pisatelj s tako zmago Cresta nad Parkindalom zaključi svojo pripoved.

V romanu «ZDRAVNIKI» se tako prepletata dve zgodbi. Zgodba mladega Cresta za samostojnost in uveljavitev v zdravniškem poklicu in zgodba njegovega osebnega življenja, katere vrh in središče je njegova nesrečna ljubezen do Parkindalove hčerke. Tako kot v zdravniškem poklicu se Crest tudi v osebnem življenju ne more umakniti vsemogočnemu podeželskemu zdravniku, ki je obenem njegov tast. Res sicer v dvoboju zmaga, toda konec njegove zveze s Parkindalovo hčerko je tudi konec njekovega mladostnega poleta, pa tudi njegova zmaga na zdravstvenem področju je kaj malo prepričljiva. Parkindalov duh nad njegovim osebnim življenjem je vsepreveč močan in moč takih podeželskih zdravnikov kot je Parkindal, ne more biti zlomljena kar čez noč.

Roman o ameriških zdravnikih torej ni kako posebno veliko delo, čeprav je vseskozi zanimiv. V dobro pa moramo šteti pisatelju, da je vendar prikazal nekatere probleme iz zdravniškega življenja, čeprav to gotovo ni bil glavni namen njegove pripovedi. V nasprotju z drugimi podobnimi teksti iz zdravniškega življenja, ki zdravnike, če že ne idealizirajo, pa vsaj povzdigujejo, je pisatelj tu prikazal zdravnike z vsemi njihovimi dobrimi in slabimi lastnostmi ter osebnimi problemi. Pisatelj ne idealizira niti glavnega junaka, še manj njegovega tasta, temveč ju prikaže taka kot sta. Res pa je, da je glavni junak John Crest le nosilec nekaterih pozitivnih prizadevanj, tako prizadevanj za čimvečjo strokovnost, za odgovornost zdravnikov do bolnikov, za humanost, predvsem pa prizadevanj proti komercializaciji ameriške medicine. Če omenimo še to, da je pisatelj proti ščitenju zdravnikov po njihovih kolegih, proti cehovski zaprtosti, potem moramo vendarle tekstu priznati tudi pozitivne idejne strani. Poglavitna vrednost romana pa je vendarle v zanimivi zgodbi in prijetni pripovedi, kar zagotavlja temu delu uspeh tudi pri slovenskih bralcih.

Sl. Ru.

v nekaj urah brezhiben motor za vaš avto!

Fiat razširja

SERVIS TAKOJŠNJE ZAMENJAVE MOTORJEV

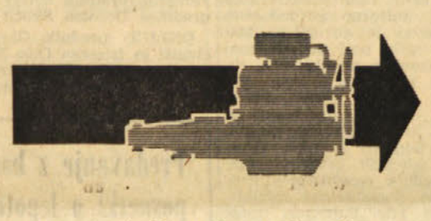

s tem da širokemu krogu lastnikov modelov **500 D, 600, 600 D, 1100** v raznih izvedbah, nudi ugodno možnost takojšnje zamenjave motorja, ki je pred generalnim popravilom, z drugim že generalno popravljenim v lastnih delavnicah ter gotovost najbolj natančnih tehničnih kriterijev z izključno uporabo **originalnih nadomestnih delov Fiat.**

največji prihranek časa - ugodni pogoji - trimesečno jamstvo - brez vsake formalnosti

Po vsej Italiji je organizacija Fiat (podružnice, zastopništva, pooblaščene mehanične delavnice, pooblaščene trgovine za nadomestne dele) na razpolago za vsa pojasnila o podrobnostih glede

SERVISA TAKOJŠNJE ZAMENJAVE MOTORJEV

FIAT Podružnica v Trstu
Ul. Campo Marzio 12
tel. 31985/6/7/8/9

OB ZAKLJUČKU 7. SLOVENSKEGA ŠPORTNEGA TEDNA

Prizori in obrazi z nagrajevanja

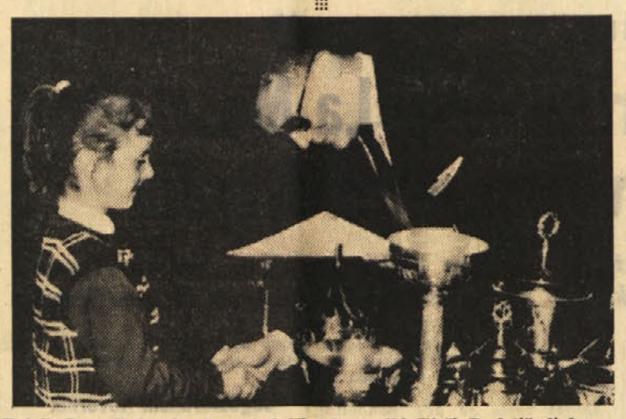

Tajnik Bora Kalan izroča najmlajši tekmovalki Tjaši Pavletič diplomo

Zmagovalca v streljanju: Strozzijeva in L. Kovačič

Dekleta Skamperla — zmagovalke v odbojki

Prof. Jelinčič je v imenu SPDT nagradil zmagovalce planinsko-orientacijskega pohoda

K. Veljak — zmagovalec naraščajniškega troboja

O. Pavletičeva — najbolj uspešna tekmovalka

Trampuževi nagrada za literarni spis

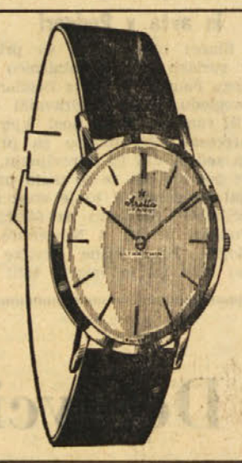

☆ ARETTA
med elegantnimi in preciznimi urami je najceneiša znamka
☆
ARETTA
ULTRA THIN

PORTOROŽ

BOSTE OBISKALI LJUBLJANO? DOBRODOŠLI STE
v hotelu «TURIST» - Ljubljana
DALMATINOVA, 13 Tel. 36-129, 27-110
Restavracija, senčnat vrt, bife Hotel je oddaljen vsega 3 minute od glavne železniške postaje Nudi vam: sodobno opremljene sobe s kopalnicami, telefonom, dvigalom Znana je naša kuhinja, ki vam nudi jugoslovanske in inozemske specialitete · Tudi v naših obratih: restavraciji «ZLATOROG» Župančičeva 9, ki vam nudi lovske specialitete, gostilni «DALMACIJA» Trubarjeva 23, ki vam nudi ribje specialitete, boste postreženi hitro in solidno.
VABI VAS HOTEL «TURIST» LJUBLJANA

SPLOŠNA PLOVBA - PIRAN
vzdržuje z modernimi tovorno . potniškimi ladjami
redno progo Jadran · Južna Amerika · via Zahodna Afrika (Rijeka · Split Napoli · Genova · Marseille · Casablanca · Dakar · Conakry · Takoradi . Tema. Rio de Janeiro · Santos · Montevideo · Buenos Aires) Redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo . Indonezijo · Japonsko ZDA · Zahodna afriška obala . sredozemske luke)
TER NUDI
ladijske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladjami od 8000 do 18.000 ton nosilnosti. — Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «Splošna plovba», Piran, Župančičeva ul. 24, in na naše agente po vsem svetu. Telegrami: Plovba Piran. Telexi: 035—22, 035—23. Telefoni: 73 470 do 73-477.

HOTEL «ZVEZDA» KOBARID
s sobami z eno in dvema posteljama ter s tekočo toplo in mrzlo vodo, centralno kurjavo — skupaj 54 ležišč. ● Streže s prvovrstnimi vini: specialitete: soška postrv in divjačina. ● V 5 km oddaljenem Livku so prvovrstna smučišča,
● Cenjenim gostom se priporoča za obisk.

PARK HOTEL
BLED
Telefoni 284 · 338
200 ležišč, restavracija, kavarna, nočni bar
Hotel odprt celo leto.
V sestavu Park hotela je tudi Sporthotel na Pokljuki in izletniški dom v Ribnem. Vsi obrati poslujejo celoletno

HOTEL Triglav SEŽANA
HOTEL «TRIGLAV» SEŽANA
vabi na mesec perutnine, ki ga prireja od 15. 10. do 15. 11. po globoko znižanih cenah
DIVJAČINA IN DRUGE SPECIALITETE NA ŽARU IN OB DOBREM DOMAČEM VINU
Priporočamo se!

ERSKINE CALDWELL

KO SO ZORELE JAGODE

Zgodaj spomladi, ko so pričele zoreti jagode, so hodili ljudje iz kraja v kraj in pomagali farmarjem pri nabiranju. Če je bila dobra jagodna letina in je bilo treba obrati mnogo jagod, je bilo na kakem polju včasih tudi do petintrideset ali štirideset ljudi. Nekateri moški so privedli s seboj svoje družine ter hodili od farme do farme, ustrezno naglici, s katero so uspevali nabirati jagode. Spali so po skednjih ali drugod, kjer koli so si našli primeren prostor. In ker je bila sezona tako kratka, so morali delati vsi od zore do mraka.

Nabiranje jagod je bil za nas najlepši čas. Zmeraj je bilo tam mnogo deklet in v veliko zabavo nam je bilo, če smo jih lahko dražili. Če se je katera malo preveč sklonila in pokazala svoj najmanjši del, je tisti, ki jo je prvi zagledal, na ves glas vzkliknil. Ostali smo se običajno pridružili njegovemu vzkliku, da se je razlegalo preko polja. Ostala dekleta so se hihitala in vlekla svoja krila navzdol. Povzročiteljica vzklika je po navadi zardela in odhitela s pladnjem košaric do zbiralne lope. Medtem ko se je vračala, se je kako drugo dekle prenizko sklonilo in znova se je razlegel smeh.

Neka mladenka, Fanny Forbes po imenu, je zmeraj pokazala malce preveč, ker se je prenizko sklanjala. Fanny so imeli vsi radi.

Še nekaj je bilo, kar nas je zelo zabavalo. Bila je to igra, ki smo jo imenovali «lopni jagodo». Včasih se je kdo od nas splazil za hrbet kakemu dekletu, medtem ko se je sklanjala in polnila svojo košarico, in spustil veliko sočno zrelo jagodo v njeno obleko. Običajno se je ustavila sredi hrbta in tja smo z vso močjo usmerili udarec. Zmečkana jagoda je umazala obleko. Rdeči sok je proniknil skozi blago, da se je pojavil na njem velik okrogel madež. Če je bila jagoda ob koži, je bilo še huje. Vendar je bilo malo deklet, ki bi bile to zamerile. Na poljih so vse nosile svoje stare obleke in se zaradi madeža niso razburjale. Edina neprijetnost je bila zanje, da so se ljudje smejali. Vsi so prenehali z nabiranjem jagod, da bi se lahko smejali. Ko je to minilo, so se znova lotili dela in pozabili zadevo, dokler ni katera druga postala žrtev igre. Zares smo se zelo zabavali pri nabiranju jagod.

Fanny Forbes je bila najbolj pogosto žrtev igre «lopni jagodo». Vsi fantje in moški so jo imeli radi, ona pa se ni nikoli ujezila. Razen tega je bila Fanny tudi čedno dekle.

Nekega dne sem odšel na neko polje, o katerem sem vedel, da se na njem splača nabirati jagode. Polje je bilo majhno, velikosti kakih 80 do 120 arov, in le malo ljudi je zahajalo tja. Odločil sem se, da bom šel, preden bo to storil kdo drug.

Ko sem prispel na polje, je bila Fanny pravkar obrala prvi dve vrsti. Mislila je, da bo imela vso polje zase, prav kakor sem mislil tudi jaz. Dokler ne bi prišli že drugi, sva bila lahko še kar zadovoljna.

«Hej, Fanny,» sem dejal. «Kaj te je privedlo na misel, da si prišla danes na njivo mr. Gunbyja?»

«Menim, da prav isto, kar je privedlo na to misel tudi tebe,» je dejala, odpihnila pesek z jagod, ki jih je držala v pesti, in si jih natlačila v usta.

Nekako eno uro pred poldnevom je pričelo sonce močno pripekati in vsi oblaki so izginili z neba. Jagode so nama skoraj sproti zorele pod prsti. V svoji naslednji vrsti je Fanny napolnila kak ducat škatel. Četudi bi nabirala ves dan, se ne bi moglo zgoditi, da bi imela kak list med svojimi jagodami. Uporabljala je samo palec in naslednja dva prsta. Z njimi je oblikovala nekak trikot, ki je zagrabil jagodo tesno ob steblu in jo dvignil. Nikoli ni zmečkala jagode, kar se je nekaterim nabiračem stalno dogajalo.

Fanny je bila danes bosa, česar pri njej poprej nikoli nisem bil opazil na nobenem polju. Kajpak ji je bilo popoldne mnogo hladneje brez nogavic, obenem pa je bil to tudi najboljši način, da se niso izrabile na kolenih. Videla je, da opazujem njene gole noge ter se mi čisto rahlo nasmehnila. Rad bi ji bil povedal, kako lepe noge ima, a si nisem upal.

Sredi popoldneva je bilo še mnogo bolj vroče kot opoldne. Rahli vetrič, ki sva ga občutila zjutraj, je ponehal in sonce je viselo nad nama kakor goreče steklo. Fannyjine noge so bile rjavo zagorele.

Preden sem se zavedel, kaj počenjam, sem se ji prikradel za hrbet in spustil zelo veliko sočno jagodo skozi odprti ovratnik njene obleke. Sprva se je prestrašila. Misleč, da sem več vrst oddaljen od nje, je bila prepričana, da ji je skozi odprtino obleke padel hrošč ali žuželka. Ko pa je planila pokonci in me zagledala za svojim hrbtom, se je nasmehnila in segla proti pasu po jagodi. Prepričan sem bil, da jo vidim pod njeno obleko. Preden jo je mogla doseči z roko, sem udaril z vso močjo. Mislil sem, da se bo smejala kot vedno po takem udarcu, toda tokrat se ni smejala. Naglo je sedla ter se tesno objela z rokami. Zdaj sem vedel, da je nekaj narobe. Pogledala me je in v njenih očeh sem opazil solze. Zdrknil sem na kolena zraven nje. Udaril sem jo bil po prsih.

«Kaj je, Fanny?» sem prosil. «Ali sem te ranil? Tega nisem nameraval. Zares, nisem nameraval.»

«Vem, da nisi nameraval,» je dejala in solze so ji kapljale na krilo. «A bolelo me je vendarle. Tam me ne smeš udariti.»

«Nikoli več ne bom storil tega, Fanny. Obljubim ti, da ne bom.»

«Zdaj je že dobro,» se je boleče nasmehnila: «Kljub temu še zmeraj malo boli.»

Njena glava se je nagnila na mojo ramo. Objel sem jo okoli pasu, ona pa si je obrisala solze z oči.

«Zdaj je že dobro,» je ponovila. «Kmalu bo nehalo boleti.»

Dvignila je glavo in se mi nasmehnila. Njene velike okrogle modre oči so bile kot barva neba ob sončnem vzhodu.

«Nikoli več te ne bom udaril, Fanny, dokler bom živel,» sem jo rotil, v upanju, da mi bo oprostila.

Fanny si je odpela obleko do pasu. Jagoda je bila zmečkana pod njeno srajco. Škrlatni madež se je kot jutranja zarja odražal od belega blaga.

«Morala si bom odpeti tudi to, da bom lahko odstranila jagodo,» je dejala.

«Pusti, da jaz to storim,» sem moledoval. «Saj vendar ne želiš, da bi si s sokom pomazala vse prste.»

Odpela si je srajco. Jagoda je ležala zmečkana med njenimi prsmi. Bile so bele kot mleko in dva temna madeža, kakor od zmečkane jagode, sta me zbodla v oči. Ne vedoč, kaj delam sem jo tesno objel z rokami in jo dolgo poljubljal. Zmečkana jagoda je padla na tla poleg naju.

Ko sva vstala, je sonce zahajalo in zemlja je postajala hladna. Poiskala sva najine škatle in košarice z jagodami ter odšla čez polje do skednja. Ko sva prispela tja, jih je mr. Gunby preštel in nama izplačal denar, ki sva ga zaslužila.

Odšla sva preko dvorišča k prednji strani hiše, obstala pri vratih ter se nekaj minut gledala. Nobeden od naju ni spregovoril. Fanny je bila nekoč dejala, da nikoli ni imela fanta. Želim si, da bi bila moje dekle.

Fanny se je obrnila ter odšla po cesti v eno smer, medtem ko sem jaz krenil v drugo. Bilo je konec jagodne sezone.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 · II TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7 700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst